

BIULETYN

JUBILILEUSZOWY

1952

1972

ZARYS HISTORII UCZELNI
W LATACH 1967-1972

WYŻSZA OFICERSKA SZKOŁA RADIOTECHNICZNA
im. kpt. Sylwestra Bartosika

BIULETYN JUBILEUSZOWY

**Biuletyn obejmuje osiągnięcia
naszej uczelni w latach 1967-1972**

S P I S   T R E Ś C I

+++++

strona

P R Z E D M O W A	I
I. ROLA RADIOLOKACJI W SYSTEMIE OBRONNOŚCI KRAJU ORAZ ZADANIA WYŻSZEJ OFICERSKIEJ SZKOŁY RADIO- TECHNICZNEJ W KSZTAŁCENIU KADR INŻYNIERYJNO-DO- WÓDCZYCH	1
Rozwój radiolokacji i jej perspektywy	1
Klasyfikacja urządzeń radiolokacyjnych	1
Główne kierunki rozwoju techniki radiolokacyjnej	8
Wykorzystanie sprzętu radiolokacyjnego przez inżyniera-do- wódcę	18
Ogólne uwagi dotyczące predyspozycji kandydata do Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej	22
II. OSIĄGNIĘCIA WOSR W ZAKRESIE BAZY MATERIAŁOWO- TECHNICZNEJ I SZKOLENIOWEJ	26
III. OSIĄGNIĘCIA DYDAKTYGZNO-WYCHOWAWCZE WOSR W LATACH 1967-1972	46
IV. ROLA I ZADANIA PRACY PARTYJNO-POLITYCZNEJ W WOSR W LATACH 1967-1972	61
Praca partyjno-polityczna w latach 1967-1972	68
V. PRACA KÓŁ MŁODZIEŻY WOJSKOWEJ WOSR.	70
VI. PRACA KULTURALNO-OŚWIATOWA	81
VII. WYCHOWANIE FIZYCZNE I SPORT	94
VIII. KRONIKA WYŻSZEJ OFICERSKIEJ SZKOŁY RADIOTECH- NICZNEJ W LATACH 1967-1972.	105
IX. OPINIE O NASZEJ SZKOLE	125

**PRZEWODNICZĄCY
KOMITETU REDAKCYJNEGO**
płk dr inż. WACŁAW KAZIMIERSKI

CZŁONKOWIE

ppłk mgr Jerzy Kostrzewski
mjr mgr inż. Jan Zieliński
kpt. Henryk Ramlau

AUTORZY

Sierz. Jerzy Aleksandrowicz, ppłk mgr Jerzy Hołaj, ppłk Paweł Kaliński, mjr Jerzy Klimek, kpt. mgr Tadeusz Latusiński, mjr Stefan Muczek, ppłk inż. Stanisław Pagacz, mjr mgr Adolf Stachula, kpt. mgr Henryk Stępień, mjr Stanisław Strycharski.

KOREKTOR

Janina Małska

„Ze szczególną satysfakcją stwierdzamy, iż na miarę naszych możliwości i potrzeb obronnych - zarówno w skali narodowej, jak i sojuszniczej - posiadamy nowoczesną, prężnie zorganizowaną, dobrze uzbrojoną armię, której najbardziej wartościowym kapitałem jest kadra, jest żołnierz przepojony duchem patriotyzmu i internacjonalizmu, oddany sprawie budownictwa socjalistycznego. Ludowe Wojsko Polskie dobrze łączy swą gotowość obronną ze służbą Ojczyźnie w rozbudowie gospodarki, szkoleniu kadr, rozwijaniu nauki i techniki oraz w pracy ideowo-wychowawczej“.

*Z przemówienia I sekretarza KC PZPR
Tow. Edwarda Gierka - wygłoszonego
na VI Zjeździe Partii.*

PRZEDMOWA

Opracowanie niniejsze ma na celu przedstawienie najważniejszych wydarzeń i osiągnięć naszej szkoły w ostatnim pięcioleciu. W tym okresie w historii WOSR zaszły bardzo istotne zmiany. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23.03.1967 r. oraz rozkazem MON z dnia 8.07.1967 r. szkoła uzyskała status uczelni o nazwie Wyższa Oficerska Szkoła Radiotechniczna im. kpt. Sylwestra Bartosika.

Zadania postawione przed szkołą w procesie kształcenia kadr inżyniersko-dowódczych wymagały długiego okresu przygotowawczego. Jednocześnie, nowa organizacja stawia przed nami zadania równoległego szkolenia i wychowywania dla wojsk radiotechnicznych kadr dowódczo-technicznych korpusu chorążych i podoficerów zawodowych. W minionym okresie podjęto wielokierunkowe przygotowania do realizacji zamierzeń, dotyczących całkowitej reorganizacji dotychczasowego procesu dydaktycznego - zgodnie z wymogami nowoczesnej techniki elektronicznej dostosowanej do współczesnego pola walki.

Nastąpiły znaczne zmiany kadrowe, zwłaszcza wśród kadry dydaktycznej. Podjęto intensywne studia doktoranckie, nawiązano ścisłą współpracę konsultacyjną z uczelniami wyższymi o podobnym kierunku. Przeprowadzona została gruntowna reorganizacja istniejącej bazy materiałowo-technicznej i dydaktycznej. Szkoła wzbogaciła się o szereg gabinetów, sal wykładowych, pracowni i kompleksowych obiektów nowoczesnie wyposażonych w urządzenia radiotechniczne.

Ogromny wysiłek organizacyjno-szkoleniowy spotkał się z wysoką oceną przełożonych oraz przedstawicieli wyższych uczelni o podobnym profilu technicznym, m.in. z politechnik: wrocławskiej i łódzkiej.

Dnia 3.09.1969 r. wydany został przez Komendanta szkoły rozkaz dotyczący rozpoczęcia 4-letniego szkolenia pierwszych podchorążych Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej. Tym wydarzeniem rozpoczął się nowy etap w historii WOSR.

W rozkazie powyższym została dokonana ocena dotychczasowej pracy, sprecyzowano główne cele i zadania stojące przed kadrami szkoły. W ocenie podkreślono, że:

- systematyczna i ofiarna praca kadry, żołnierzy i pracowników cywilnych umożliwiła rozwój szkoły, jej bazy naukowo-technicznej i ogólnowojskowej. Droga rozwoju była bardzo trudna, wymagała maksymalnego wysiłku, wykazania własnej inicjatywy, systematycznej i długofalowej pracy. Rezultatem tego wysiłku jest posiadanie przez szkołę wysoko kwalifikowanej kadry dydaktycznej, współczesnej bazy naukowo-szkoleniowej oraz dobrze urządzonych laboratoriów i pracowni, które umożliwiają kontynuowanie szkolenia na poziomie wyższej uczelni.

Realizację tych wszystkich trudnych zadań zawdzięcza szkoła ideowemu oddaniu, ofiarności i przywiązaniu naszej kadry i żołnierzy do swojej uczelni.

Osiągnięcia szkoły w wychowaniu i szkoleniu kadr technicznych ludowego Wojska Polskiego stały się podwaliną chlubnych tradycji Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej. Kontynuacją tych tradycji będą nowe kadry inżyniersko-dowódcze, umiejące ofiarnie wy-

pełniać powierzone im zadania w imię stałego umacniania sił ludowego Wojska Polskiego.

W realizacji zadań pracy polityczno-wychowawczej sprecyzowano następujące cele:

- zwrócić uwagę na wykorzystanie postępowych i rewolucyjnych tradycji narodu polskiego ze szczególnym uwzględnieniem najnowszych tradycji wojska, lotnictwa i szkoły;
- wyrabiać u podchorążych, kadetów i elewów samodzielność myślenia politycznego w oparciu o zdobytą wiedzę i praktykę działania społecznego, uczyć umiejętności wykorzystania zdobytej wiedzy społeczno-politycznej, pedagogicznej i specjalistycznej w pracy z podwładnymi oraz przeciwdziałać dywersji politycznej.

W zakresie szkolenia skoncentrować cały wysiłek kadry szkoły i słuchaczy wokół problemów wychowania i wyszkolenia, zapewniający mistrzowskie opanowanie i posługiwanie się sprzętem bojowym na współczesnym polu walki.

Realizacja tych zadań znajduje swoją ocenę w niniejszym opracowaniu.

Obecnie Wyższa Oficerska Szkoła Radiotechniczna dysponuje doświadczoną i pełną inicjatywy kadrą dydaktyczną. Są to wychowankowie ASG, WAP, WAT oraz uczelni cywilnych. Ponad 70% kadry inżynierskiej podniosło swoje kwalifikacje przy równoczesnym wykonywaniu obowiązków służbowych. Wielu oficerów ukończy w przyszłym roku kurs inżyniersko-dowódcy zorganizowany przy WOSR.

W podnoszeniu kwalifikacji kadry, dużą pomoc okazują szkole akademie wojskowe i Politechnika Wroclawska, których słuchaczami są nasi inżynierowie i doktoranci.

O sukcesach WOSR decydować będzie kadra. Nasz wspólny ofiarny i pełen poświęcenia wysiłek nad stałym, systematycznym doskonaleniem procesu dydaktyczno-wychowawczego i zaplecza naukowo-technicznego zapewni coraz lepiej przygotowaną kadrę inżyniersko-dowódczą i techniczną ludowego Wojska Polskiego.

KOMITET REDAKCYJNY

ROLA RADIOLOKACJI W SYSTEMIE OBRONNOŚCI KRAJU ORAZ ZADANIA WYŻSZEJ OFICERSKIEJ SZKOŁY RADIOTECHNICZNEJ W KSZTAŁCENIU KADR INŻYNIERYJNO-DOWÓDCZYCH

ROZWÓJ RADIOLOKACJI I JEJ PERSPEKTYWY

Kierunki rozwoju radiolokacji spowodowane były zmianami w taktyce i organizacji zadań bojowych.

Wprowadzenie do wyposażenia wielu typów stacji radiolokacyjnych znacznie zwiększyło efektywność obrony przeciwlotniczej, działania lotnictwa, marynarki wojennej oraz wojsk lądowych.

Współczesne stacje radiolokacyjne obejmują obserwacją obszar powietrzny o dość dużym pułapie i znacznym zasięgu. Niezawodne działanie systemów radiolokacyjnych zapewnia zastosowanie różnorodnych urządzeń radiolokacyjnych.

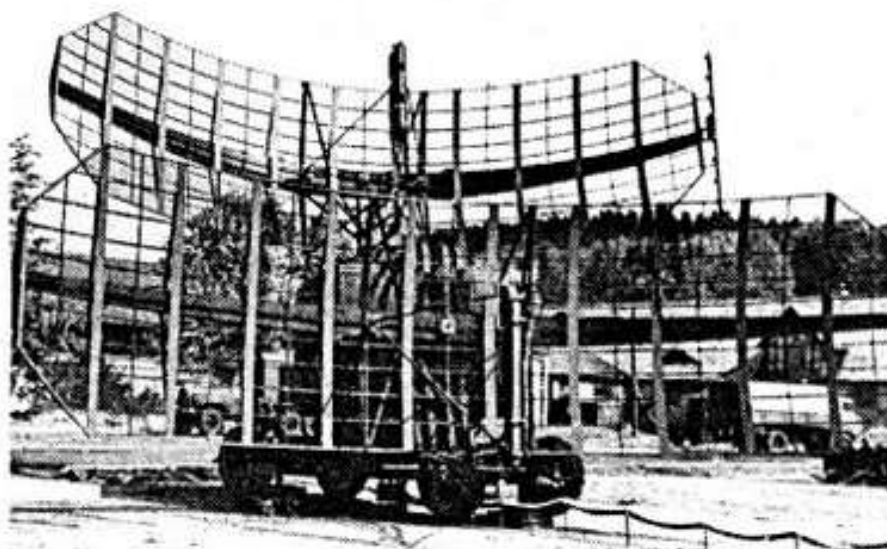
KLASYFIKACJA URZĄDZEŃ RADIOLOKACYJNYCH

Pod względem zastosowania współczesne urządzenia radiolokacyjne dzielą się następująco:

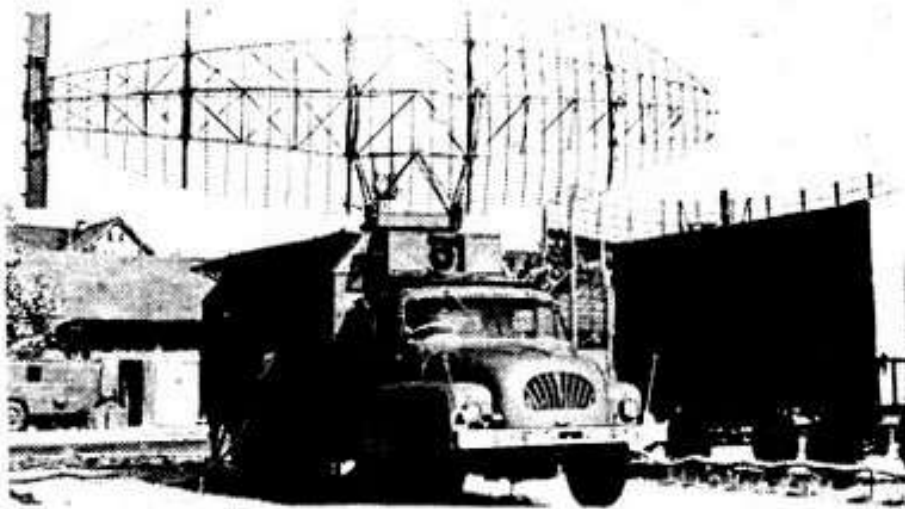
1.1.1. Stacje ostrzegawcze i stacje kontroli obszaru

Stacje te obejmują następujące podgrupy:

- stacje wykrywania celów powietrznych dalekiego zasięgu, od kilkuset do kilku tysięcy km, przeznaczone do obrony przeciwlotniczej i przeciwrakietowej;
- stacje wykrywania celów powietrznych i naprowadzania samolotów myśliwskich, o zasięgu od 200-300 km, przeznaczone do określania 3 współrzędnych obiektów ze średnią dokładnością, instalowane na lądzie lub okrętach. Przy naprowadzaniu wykorzystuje się wskaźnik panoramiczny typu P i systemy zautomatyzowane;

- stacje wstępnego poszukiwania i wskazywania celów artylerii przeciwlotniczej, służą dowództwu artylerii przeciwlotniczej zarówno lufowej, jak i rakietowej do oceny sytuacji i umożliwiają racjonalny rozdział celów na pododdziały wyposażone w stacje artyleryjskie. Pod względem konstrukcji i parametrów podobne są do stacji naprowadzania.

- stacje do wykrywania celów naziemnych, charakteryzują się dużą operatywnością zmiany stanowisk oraz dużą dokładnością pomiaru odległości od 1 do 20 m i azymutu. Należą do nich stacje artyleryjskie o zasięgu do 30 km i dokładności pomiaru odległości 1-5 m, służące do wykrywania stanowisk ogniowych (na podstawie

obserwacji lotu pocisku) i korygowania ognia artylerii na podstawie obserwacji rozprysków oraz stacje ostrzegawcze o ruchu wojsk na przedpolu walki w warunkach złej widoczności;

- urządzenia zbliżeniowe, dzielą się na okrętowe i samolotowe. Obejmują urządzenia ostrzegawcze, uprzedzające załogi przed kolizją lub niespodziewanym napadem z określonych kierunków. Reagują zwykle tylko na przekroczenie założonej odległości, posiadają zasięg kilkunastu km, zasadniczo nie służą do określania współrzędnych celu.

1.1.2. Stacje nawigacyjne

Zabezpieczają ruch samolotów i okrętów w warunkach złej widoczności. Charakteryzują się dużą rozróżnialnością określania współrzędnych i nieco większą dokładnością niż stacje wykrywania.

Wyróżnia się w nich kilka podgrup:

- samolotowe urządzenia nawigacyjne, przeznaczone do nawigacji własnej. Należą do nich stacje pozwalające na zobrazowanie obszarów naziemnych oraz sytuacji powietrznej, określają własne położenie samolotu na zasadzie identyfikacji charakterystycznych obiektów terenowych zobrazowanych na ich wskaźnikach i za pośrednictwem latarni radiolokacyjnych. Posiadają zasięgi około 100 km. Obejmują radiowysokościomierze przeznaczone do pomiaru wysokości rzeczywistej;
- okrętowe stacje nawigacyjne, o zasięgu ograniczonym horyzontem radiowym wynoszącym kilkadziesiąt km, spełniają zadanie podobne do samolotowych stacji nawigacyjnych, służą do nawigacji pełnomorskiej, przybrzeżnej i wewnątrzportowej;
- portowe stacje nawigacyjne, przeznaczone są do regulacji ruchu samolotów i okrętów w rejonie portów. Mogą współpracować z systemem telewizyjnego przekazywania zobrazowania radiolokacyjnego na obiekty znajdujące się w ich zasięgu. Do urządzeń tego typu zaliczane są także stacje ślepego lądowania, umożliwiające w perspektywie automatyzację w tym zakresie;

- urządzenia radiolokacyjne do regulacji ruchu drogowego, najczęściej służą do pomiaru szybkości samochodów,

1.1.3. Stacje lotniczego rozpoznania sytuacji naziemnej

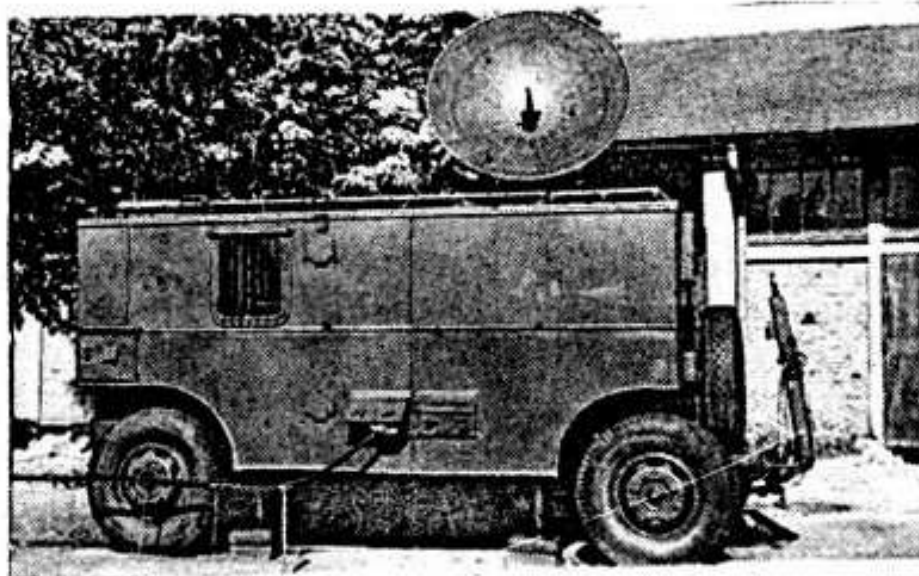
Po raz pierwszy zostały zastosowane w pracach wywiadu amerykańskiego. Obrazują dokładnie sytuację naziemną, podobnie jak zdjęcia fotograficzne zrobione z góry.

Bardzo dużą rozróżnialność stacji osiąga się dzięki zastosowaniu kilkumetrowych anten wydłużonych, instalowanych wzdłuż kadłubów samolotów o szerokości charakterystyk rzędu dziesiątych części stopnia oraz czasów trwania impulsów poniżej 1 mikrosekundy.

1.4. Radiolokacyjne urządzenia celownicze

Można wyróżnić w nich następujące podgrupy:

- stacje artyleryjskie, służą do automatycznego kierowania ogniem artylerii lufowej, przeciwlotniczej i przeciw celom nadwodnym. Posiadają układy wstępnego poszukiwania oraz automatycznego śledzenia współrzędnych z bardzo dużą dokładnością w zakresie odległości około 40 km, uwarunkowanej zasięgiem artylerii.

- radiolokacyjne celowniki samolotowe, zaliczane są do nich celowniki myśliwskie i bombowe. Celowniki myśliwskie służą do kierowania ogniem dział pokładowych. Celowniki bombowe służą do ślepego bombardowania. Niekiedy stanowią dodatkowy podzespół samolotowej stacji nawigacyjnej.

1.1.5. Stacje do kierowania pocisków rakielowych

W zależności od typu pocisków dzielą się na kilka podgrup:

- stacje do zdalnego kierowania pocisków "ziemia-powietrze", pod względem konstrukcji i zasady działania podobne są do przeciwlotniczych stacji artyleryjskich, zapewniają automatyczne śledzenie pocisku i celu;
- urządzenia do samonaprowadzania pocisków "ziemia-powietrze", instalowane są w głowicach pocisków i pozwalają na zwiększenie prawdopodobieństwa zniszczenia celu. Działają podobnie jak celowniki myśliwskie, lecz dane wyjściowe oddziałują pośrednio na mechanizmy sterów korygujących tor lotu pocisku;
- urządzenia do kierowania pocisków "powietrze-ziemia", instalowane na samolotach, służą do zmiany toru lotu bomb samolotowych lub rakiet typu "powietrze-ziemia". Posiadają pewne cechy zbliżone do celowników myśliwskich. Działają zwykle na zasadzie wiązki kierującej;
- urządzenia do kierowania pociskami "ziemia-powietrze", przeznaczone są do wprowadzenia pocisku na tor lotu, uprzednio obliczony na podstawie znanych współrzędnych celu i wyrzutni. W pociskach dalekiego zasięgu stosuje się niekiedy dodatkowe urządzenia o charakterze nawigacyjnym, pozwalające na korelację toru lotu na odległościach większych od zasięgu stacji kierującej.

1.1.6. Urządzenia rozpoznawcze i radiolatawie

Urządzenia rozpoznawcze zapewniają identyfikację wykrytych obiektów na kierunkach: "ziemia-powietrze", "ziemia-morze", "morze-morze", "morze-powietrze", "powietrze-morze", "powietrze-powietrze".

Składają się z układów zapytujących i odzewowych. Układy zapytujące współpracują bezpośrednio z radiolokacyjnymi stacjami ostrzegawczymi. Układy odzewowe są instalowane na obiektach ruchomych i charakteryzują się wysoką niezawodnością działania.

Radiolatarnie typu radiolokacyjnego służą do nawigacji lotniczej i morskiej. Są urządzeniami odzewowymi instalowanymi na lądzie. Kody sygnałów odzewowych określają ich miejsce położenia. Układem zapytującym są pokładowe stacje nawigacyjne.

1.1.7. Urządzenia zwiadowcze i zakłócające

Należą do nich urządzenia samolotowe, okrętowe i naziemne. Służą do wykrywania stacji radiolokacyjnych przeciwnika, określania parametrów położenia oraz zakłócania stacji na podstawie uzyskanych pomiarów.

1.1.8. Stacje do badań naukowych i innych

Wykorzystywane są w meteorologii, astronomii, geodezji itp.

- stacje meteorologiczne, pozwalają na badanie zjawisk zachodzących w atmosferze, np. procesów powstawania wiatrów, tajfunów, cyklonów itp;
- stacje do badań astronomicznych i przestrzeni kosmicznej, służą do badań jonosfery, promieniowania ciał niebieskich oraz ich położenia.

Do badań atmosferycznych wykorzystuje się także radioteleskopy, których anteny posiadają wymiary dochodzące do 500 m. Są to układy odbiorcze służące do odbioru naturalnego promieniowania ciał niebieskich i określania ich kąтового położenia. Uzyskiwane zasięgi tych urządzeń wykraczają daleko poza możliwości środków optycznych.

Największy radioteleskop świata o ruchomej antenie posiada średnicę 200 m. Do budowy radioteleskopów stacjonarnych wykorzystuje się niekiedy dogodne warunki naturalne, np. kratery wulkaniczne.

- stacje geodezyjne, służą do dokładnego pomiaru odległości. W połączeniu z samolotowymi urządzeniami nawigacyjnymi są wykorzystywane do ustalania zarysów lądów oraz innych szczegółów terenu - wych.

GLÓWNE KIERUNKI ROZWOJU TECHNIKI RADIOLOKACYJNEJ

Należy stwierdzić, że w rozwoju radiolokacji nie wypowiedziano jeszcze ostatniego słowa. Obecnie położono duży nacisk na takie zagadnienia, jak:

- a) zwiększenie zasięgu urządzeń radiolokacyjnych;
- b) zwiększenie dokładności pomiaru współrzędnych położenia i ruchu obiektu;
- c) poprawę rozróżnialności blisko położonych obiektów;
- d) wyróżnienie interesujących obiektów na tle zakłóceń, czy to pochodzenia naturalnego, czy też zakłóceń celowych, z którymi należy się poważnie liczyć w urządzeniach wojskowych;
- e) wprowadzenie nowych metod przeszukiwania przestrzeni, nowych zasad kształtowania sygnału i jego obróbki;
- f) przedstawienie informacji wyjściowych w postaci przydatnej do łatwego wykorzystania;
- g) zautomatyzowanie procesów wykrywania i pomiaru;
- h) ułatwienie eksploatacji urządzeń radiolokacyjnych;
- i) wprowadzenie nowej technologii układów.

Postęp w każdej z tych dziedzin jest widoczny, w porównaniu ze stanem z okresu drugiej wojny światowej, ale należy zdawać sobie sprawę, że bynajmniej nie osiągnięto tu granic. Można jednak sformułować zasadę, że każde nowe ulepszenie wiąże się z coraz większymi nakładami pracy w badaniach naukowych i opracowaniach nowych technologii.

Obecnie, stacje radiolokacyjne wymagają znacznie większego nakładu pracy i są znacznie droższe od swych poprzedniczek, ale też ich możliwości są nieporównanie większe.

Na zakończenie wstępnych uwag należy stwierdzić, że obecnie stacje radiolokacyjne są zawsze elementami rozbudowanych systemów. Stąd konieczność przystosowania stacji do pracy w całym systemie. Zmusza to konstruktorów stacji do odpowiedniego zaprojektowania wyjść ze stacji, a nawet do opracowania urządzeń zapewniających wła-

ściwą współpracę z systemem. Właściwie trudno obecnie, szczególnie stacjom wyposażonym w maszyny cyfrowe określić miejsce, w którym kończy się stacja, a zaczyna system.

1.2.1. Zwiększenie zasięgu stacji radiolokacyjnej

Istnieją dwie zasadnicze, różne, metody zwiększania zasięgu stacji. Jedna dotyczy zwiększenia gęstości mocy promieniowanej przez stację, czyli tzw. potencjału stacji, druga zaś ulepszenia metod odbioru sygnału odbitego od obiektu.

Zwiększenie potencjału stacji jest możliwe przez zwiększenie mocy nadajnika oraz zysku kierunkowego anteny.

W nowoczesnych rozwiązaniach stacji stosuje się obydwie metody.

Pierwszym problemem ograniczającym zwiększenie mocy nadajnika było występowanie przebiegów w układach generacyjnych i liniach przesyłowych. Pewną poprawę uzyskano przez stosowanie nadciśnienia w liniach przesyłowych oraz wypełnienie ich specjalnymi gazami. Tym niemniej na bardzo wielkich częstotliwościach, przy bardzo małych standardach linii przesyłowych, moc przesłania jednym traktem przesyłowym jest bardzo ograniczona. W najnowszych urządzeniach o bardzo wielkich zasięgach trudność tę eliminuje się stosując składanie mocy nadawczej dopiero na aperturze anteny. Antena jest w tym przypadku oświetlona przez bardzo wiele niezależnych układów, z których każdy współpracuje z oddzielnym nadajnikiem.

Bardzo istotny jest przy tym problem wzajemnej synchronizacji nadajników. Przy tym rozwiązaniu mogą występować ograniczenia związane ze zbyt dużymi gęstościami mocy na samej antenie, co może doprowadzić do przebiegów w przestrzeni otaczającej antenę. Tak więc, duża moc nadawania musi się na ogół wiązać ze stosowaniem anten o bardzo dużych wymiarach.

Drugim problemem ograniczającym zwiększenie mocy nadawanej stacji radiolokacyjnej były trudności związane z lampami generacyjnymi. W tej dziedzinie osiągnięto bardzo duży postęp. W publikacjach podaje się, że wkrótce należy oczekiwać osiągnięcia na fali rzędu 3 cm śred-

dniej mocy generowanej, rzędu 1 MW przy pomocy klistronu o pojedynczej włazce. Za pomocą lamp zbliżonych do amplifitronów, we wspólnej obudowie próżniowej na fali 10 cm, można będzie uzyskać moce średnie do 10 MW, a stosując podobną technikę na fali 3 cm, można otrzymać w impulsie moc sięgającą 50 MW.

Drugą metodą zwiększania potencjału stacji jest zwiększenie zysku kierunkowego anteny. Wiąże się to ze zwiększeniem wymiarów anteny, które w stacjach dalekiego zasięgu są bardzo duże. Np. antena stacji FPS-50 o zasięgu 5500 km, posiada kilka anten o rozmiarach 125 x 50 m.

Antena pewnego urządzenia wykorzystywanego do badań przestrzeni kosmicznej posiada średnicę 300 m. Właściwości kierunkowe anteny zależą od częstotliwości, na jakiej pracuje stacja radiolokacyjna. Stacje pracujące na większych częstotliwościach mają, przy tym samym zysku anteny, znacznie mniejsze rozmiary.

Biorąc jednak pod uwagę trudności związane z generacją bardzo krótkich fal należy stwierdzić, że uzyskiwanie dużego potencjału jest raczej łatwiejsze na falach dłuższych.

Zwiększenie potencjału stacji prowadzi na ogół do znacznej rozbudowy urządzenia radiolokacyjnego. Urządzenia radiolokacyjne dalekiego zasięgu są z natury rzeczy urządzeniami stacjonarnymi, posiadającymi w wielu wypadkach nieruchome anteny.

1.2.2. Zwiększenie dokładności pomiaru współrzędnych położenia i ruchu obiektów

Na ogół przyjęto się, że dokładność pomiarów dokonywanych przez stację radiolokacyjną zależy od pewnych parametrów stacji. Dokładność pomiaru odległości określona jest przez czas trwania impulsu, a dokładność pomiaru współrzędnych kątowych przez szerokość wiązki antenowej.

Twierdzenia te są jednak słuszne tylko dla stacji o stosunkowo prostym rozwiązaniu układów pomiarowych.

Szerokość wiązki antenowej można zmniejszyć przez zwiększenie wymiarów anteny (otrzymujemy więc jednocześnie wzrost potencjału

stacji) lub przez lepsze wykorzystanie apertury anteny. W pierwszym wypadku powstaje antena o zbyt ciężkiej konstrukcji, nieprzydatna w urządzeniach mobilnych, utrudniająca poruszanie, w drugim - wzrastają tzw. listki boczne, które mogą powodować niejednoznaczność pomiaru i są niepożądane ze względu na odporność stacji na zakłócenia.

Z rozważań tych wynika, że osiągnięcie bardzo dużych dokładności kątowych jest możliwe jedynie na stosunkowo krótkich falach, przy których wymiary anten są odpowiednio mniejsze.

Należy tu wspomnieć o tzw. syntetycznych antenach, których "wymiary" realizowane są, nie na drodze zwiększenia wymiarów konstrukcji antenowych, a poprzez składanie w czasie wyników wielokrotnych obserwacji dokonanych za pomocą stosunkowo małej anteny. Przy tak składanych wynikach obserwacji, rezultaty pracy małej anteny pokrywają się z wynikami obserwacji anteny o dużych rozmiarach.

Przy tej metodzie komplikują się w sposób bardzo istotny układy odbiorcze. Stosowana jest w stacjach radiolokacyjnych wojskowych samolotów rozpoznawczych (tzw. radar obserwacji bocznej) oraz urządzeniach astronomicznych, w których czas składania obrazu może być bardzo długi (rzędu tysięcy). Zrezygnowanie z dużych rozmiarów anteny powoduje konieczność rozbudowy układów opracowania informacji. Poza tym otrzymywany wynik jest uzyskiwany z pewnym opóźnieniem, co może być w pewnych wypadkach nie do przyjęcia. Przy różnych wymaganiach przenoszenie funkcji jednego zespołu konstrukcyjnego na drugi może dawać bardzo istotne zyski. Jest ono więc coraz częściej stosowane.

Jak wspomniano wyżej, dokładność pomiaru odległości można w przybliżeniu wiązać z czasem trwania impulsu sondującego. Istnieje w stacjach możliwość stosowania mniejszego czasu trwania impulsu, ale metoda taka prowadzi, przy ustalonej mocy w impulsie, do zmniejszenia energii sygnału i do zmniejszenia zasięgu. Może być więc stosowana do stacji o stosunkowo małym zasięgu (np. stacje artyleryjskie).

Możliwe są jednak rozwiązania, które przy dużym czasie trwania impulsu sygnału dają ten sam efekt, jak zastosowanie impulsu o małym

czasie trwania. Chodzi tu mianowicie o metodę tzw. kompresji impulsu, polegającej na stosowaniu wewnątrzimpulsowej modulacji po stronie nadawczej i odpowiedniej obróbce sygnału po stronie odbiorczej.

Rozważania, dotyczące dokładności pomiaru przeprowadzone powyżej, odnoszą się do stacji, które przeszukują przestrzeń i muszą jednocześnie określać współrzędne wielu celów. W przypadku stacji śledzących, sytuacja przedstawia się zupełnie inaczej. Ciągłe otrzymywanie sygnałów odbitych pozwala na wykorzystanie odmiennych metod pomiaru i prowadzi do osiągnięcia znacznie większych dokładności. Stacje śledzące jeden konkretny obiekt charakteryzują się znacznie większymi dokładnościami. Wystarczy tu wspomnieć o monoimpulsowej metodzie pomiaru kąta, która usuwa całkowicie wpływ błędu fluktuacyjnego i jest coraz szerzej stosowana w stacjach radiolokacyjnych. Śledzenie konkretnego celu pozwala w czasie pomiaru adoptować charakterystyki stacji radiolokacyjnej do przychodzącego sygnału, co może się w znacznej mierze przyczynić do poprawienia dokładności pomiaru.

W oparciu o pojedynczy sygnał odbity, stacja radiolokacyjna może również dokonać pomiaru prędkości radialnej obiektu. Pomiar polega na ustaleniu wielkości tzw. częstotliwości dopplerowskiej, związanej u ruchem celu. Metody pomiaru prędkości są aktualnie intensywnie rozwijane i znajdują zastosowanie w różnych urządzeniach radiolokacyjnych. Między innymi wielką rolę przy nawigacji lotniczej spełniają tzw. radary dopplerowskie, mierzące rzeczywistą prędkość celu względem ziemi. Pomiar częstotliwości dopplerowskiej pozwala zwiększyć dokładność pomiaru innych parametrów, np. odległości. Wykorzystuje się przy tym mikrostrukturę sygnału. Metody te są coraz częściej stosowane w nowych stacjach radiolokacyjnych.

1.2.3. Poprawa rozróżnialności blisko położonych obiektów

Można w przybliżeniu stwierdzić, że rozróżnialność stacji radiolokacyjnej w odniesieniu do danego parametru jest określona przez dokładność pomiaru tego parametru. Tak np. stacje o dużej

dokładności pomiaru kąta charakteryzują się dużą rozróżnialnością kątową. Odnosi się to w szczególności do stacji przeszukujących przestrzeń. Nieco inaczej wygląda sprawa w stacjach śledzących, w których dokładność pomiaru określona jest innym parametrem układu śledzącego niż rozróżnialność. W tym przypadku rozróżnialność określana jest raczej strefą przechwytywania obiektu przez układ śledzący. W dużym przybliżeniu można stwierdzić, że w każdym przypadku rozróżnialność kątowa jest szerokością wiązki antenowej, a dokładność pomiaru odległości - czasem trwania impulsu sondującego. Dlatego metody polepszenia rozróżnialności są w zasadzie identyczne z metodami zwiększenia dokładności pomiaru.

1.2.4. Zwiększenie odporności na zakłócenia naturalne i celowe

Charakterystyczną cechą metody radiolokacyjnej jest mała moc sygnału odbitego. Ten słaby sygnał odbity musi konkurować z całym szeregiem zakłóceń bardzo różnego pochodzenia. Na ogół wydzielenie sygnału z zakłócenia o poziomie porównywalnym z poziomem sygnału, w prostych układach nie jest możliwe. Istnieje jednak szereg metod, które mogą poprawić wykrywalność sygnału na tle zakłócenia, o znanych charakterystykach.

W stosunkowo prosty sposób można wydzielić sygnał spośród zakłóceń tzw. zdeterminowanych, o dokładnie znanym przebiegu i czasie występowania. Istotne trudności występują jednak w przypadku, kiedy charakterystyki sygnału nie są znane lub też kiedy zmieniają się one w sposób przypadkowy. Całkowite wydzielenie sygnału spośród zakłócenia jest wówczas niemożliwe. Istnieją jednak metody znacznego poprawiania wykrywalności sygnału na tle zakłóceń.

Generalną zasadą wydzielenia sygnału z szumu jest wykorzystanie różnic w charakterystykach sygnału i zakłócenia, tak np. w nowoczesnych radiolokacyjnych urządzeniach odbiorczych szeroko stosowane są różnego typu układy całkujące, które wykorzystują periodyczny charakter sygnału odbitego od obiektu mającego postać paczki impulsów.

Układy filtracji sygnałów spośród zakłóceń przechodzą obecnie swój burzliwy rozwój. Jest to w dużej mierze zasługą powstania nowej dziedziny nauki, tzw. statystycznej teorii telekomunikacji. Nie sposób wymienić tu całej gamy układów, które opracowano ostatnio, a które uodparniają stacje na różnego typu zakłócenia.

Należy również wspomnieć o metodzie zmniejszania poziomu pewnego typu zakłóceń, tzw. szumów własnych odbiornika.

Podstawową metodą zmniejszenia szumów własnych odbiornika jest stosowanie na jego wejściu, układów o małym poziomie szumów, np. lamp z falą bieżącą wzmacniaczy parametrycznych, maserów itp. Ta metoda poprawy parametrów stacji, przyczyniająca się w normalnych warunkach do zwiększenia zasięgu, nie jest przydatna przy stosowaniu zakłóceń celowych, gdyż w tym przypadku o zasięgu decyduje nie poziom szumów własnych, ale poziom sygnału zakłócającego.

Skuteczność układów przeciw celowym zakłóceniom jest kwestią czasu.

Konkurensja między konstruktorami sprzyja powstawaniu nowych typów urządzeń zakłócających. Stosowanie układów przeciwwzakłócenio- wych znacznie utrudnia przeciwnikowi wykonanie zadania i zmusza go do zaopatrywania samolotów w urządzenia zakłócające bardzo różnych typów, co zmniejsza ich możliwości bojowe.

1.2.7. Wprowadzenie nowych metod przeszukiwania przestrzeni, nowe metody kształtowania sygnału nadawczego i obróbki sygnału odbieranego

W dotychczasowych rozważaniach nie mówiono wyraźnie o optymalizacji parametrów odbiornika z punktu widzenia odbioru sygnału wśród zakłóceń, a jedynie o pewnych aspektach przystosowania odbiornika do pracy z zakłóceniami. Takie postawienie sprawy jest niekonsekwentne. Przy projektowaniu stacji należy od razu uwzględnić stawiane jej wymagania, dotyczące prawdopodobieństwa wykrycia i dokładności pomiaru również w warunkach zakłóceń. W ten sposób można doprowadzić do rozwiązań, które w sposób zdecydowany poprawią sytuację.

Projektant stacji radiolokacyjnej dobiera postać sygnału nadawanego i kształtuje charakterystykę odbiornika. Konsekwentne postawienie sprawy na gruncie statystycznej teorii telekomunikacji doprowadzi do wniosków, będących punktem wyjścia w opracowaniu nowych zasad działania urządzeń radiolokacyjnych, nowych postaci sygnałów nadawanych oraz nowych metod obróbki sygnałów radiolokacyjnych, znacznie bliższych metodom optymalnym.

Stacjami wykorzystującymi nowe rodzaje sygnałów nadawanych są stacje pełnokoharentne, pracujące na podstawie informacji zawartej w fazie, stacje z kompresją impulsu, stacje z diversity położenia i częstotliwości, stacje przestrajane od impulsu do impulsu. W perspektywie należy się spodziewać radarów wykorzystujących ciągle sygnały szumowe bardzo bliskie rozwiązaniom optymalnym.

Zalety radarów szumowych wiążą się z pewnym twierdzeniem dotyczącym optymalnego kodowania w kanale z szumem. Wynika z niego, że najbardziej "konkurencyjnym" dla zakłócenia jest sygnał o podobnej postaci. W eksperymentalnym radarze szumowym, pracującym na fali około 3 cm, osiągnięto dokładności pomiaru odległości 1,2 m. Posiadają one maksymalną rozróżnialność w odległości i częstotliwości dopplerowskiej oraz charakteryzują się małą niejednoznacznością pomiaru.

Bardzo istotną sprawą przy polepszaniu stacji jest dobór metody przeszukiwania przestrzeni. Występujące w stacjach dalekiego zasięgu anteny nie pozwalają na przeszukiwanie mechaniczne, stosuje się więc w nich powszechnie przeszukiwanie elektryczne, które polega na zmianie rozkładu pola na aperturze anteny złożonej z bardzo wielu elementów. Niektóre konstrukcje realizujące przeszukiwanie elektryczne stwarzają bardzo wiele możliwości w zakresie optymalnego wykorzystania mocy w antenie. Pozwalają one na zmianę charakterystyki anteny w czasie pracy, zmianę szybkości przeszukiwania, zmianę programu przeszukiwania itp. Układy takie współpracują z elektronicznymi maszynami cyfrowymi, które sterują rozdziałem mocy w antenie, tak więc zmiana zasady przeszukiwania wymaga jedynie zmiany programu maszyny.

1.2.6. Przedstawienie informacji wyjściowej

Typowym układem wyjściowym urządzenia radiolokacyjnego jest wskaźnik. Ze wskaźnika stacji operator zdejmuje potrzebne mu dane i ewentualnie przesyła je do wyższych elementów w systemie. Ostatnio przyniósł znaczny postęp w dziedzinie rozwoju wskaźników.

W związku z wprowadzeniem na ekran wskaźnika różnego typu informacji w postaci alfa-numerycznej znacznie zwiększyły się jego funkcje. Klasyczne wskaźniki uzupełniane są szeregiem innych wskaźników, na których zobrazowuje się dodatkowe informacje.

W związku z automatycznym opracowaniem danych, pojawił się nowy typ wskaźnika, który zawiera tylko tzw. informację syntetyczną i zobrazowuje jedynie cele wykryte przez automat.

We wskaźnikach wprowadza się szereg nowych rozwiązań konstrukcyjnych i technologicznych, które ułatwiają wykorzystanie danych przez operatora, co w dużej mierze może przyczynić się do zwiększenia elastyczności pracy stacji. Np. dysponując pewnymi układami wprowadzonymi do wskaźnika operator może zmieniać charakterystyki stacji, a tym samym wykorzystywać lepiej jej możliwości.

1.2.7. Automatyzacja procesów wykrywania i pomiaru

W przyszłościowych konstrukcjach stacji radiolokacyjnej funkcję operatora przejmują automaty. Tendencje te są dość powszechne i w wielu stacjach prawie wszystkie funkcje zostały powierzone automatom, a operator przeszedł do roli obserwatora prawidłowości działania stacji. Interweniuje on jedynie w skomplikowanych sytuacjach, w których układy automatyczne mogą zawodzić.

Dość powszechnie wprowadza się do stacji cyfrową obróbkę sygnału. W związku z tym stacje wyposażone są w elektroniczne maszyny cyfrowe. EMC mogą spełniać bardzo różnorodne funkcje. W szczególności mogą one realizować tak zwaną selekcję i śledzenie tras, po jakich poruszają się obiekty, co w sposób istotny może wpłynąć na pracę systemu, którego elementem jest stacja.

1.2.8. Ułatwienie procesu eksploatacji i kontroli

W związku z rozwojem stacji obserwuje się na ogół coraz większą jej rozbudowę i znaczny wzrost złożoności. Pociąga to za sobą konieczność stosowania bardziej wyspecjalizowanych obsług, co nie jest korzystne, szczególnie w urządzeniach wojskowych.

Zmusza to konstruktorów do stosowania takich rozwiązań, które pozwoliłyby na łatwe określanie miejsca uszkodzenia i łatwą naprawę stacji (np. przez wymianę pakietu).

Wymagania takie muszą być uwzględnione już przy projekcie koncepcyjnym stacji, gdyż przesądzają w dużej mierze o konstrukcji stacji.

Stosowanie standardowych szaf i pakietów sprzyja łatwości eksploatacji, toteż jest obecnie powszechnie wprowadzane. Konieczne jest jednak wprowadzenie do stacji szeregu obwodów kontrolnych, które ułatwiają obserwację właściwości pracy stacji i mogą przyczynić się do szybkiej lokalizacji uszkodzenia. Zaopatrywanie stacji w EMC pozwala na przekazanie roli kontrolera maszynie, w sposób periodyczny sprawdzającej ważniejsze kanały przechodzenia sygnału i szybko sygnalizującej niewłaściwości w pracy urządzenia lub przełączające na układ zapasowy.

Ułatwienie eksploatacji stacji związane jest również z przystosowaniem konstrukcji stacji do właściwości obsługującego ją operatora. Zajmuje się tym nowa dziedzina wiedzy tzw. ergonomia. Na tym polu osiąga się ostatnio bardzo duże postępy. Wpływa to na znacznie lepsze wykorzystanie możliwości stacji.

1.2.9. Wprowadzenie nowych technologii

W dziedzinie technologii układów elektronicznych należy odnotować ostatnio bardzo duże osiągnięcia. Po tzw. pierwszej (lampowej) generacji maszyn elektronicznych i drugiej (tranzystorowej) produkuje się obecnie maszyny trzeciej generacji, wykorzystując układy scalone. Ponieważ do stacji radiolokacyjnych wprowadza się obecnie maszyny

elektroniczne i technikę cyfrową można mówić o podobnych etapach w rozwoju stacji. Należy przy tym stwierdzić, że wprowadzenie nowych technologii nie zmniejsza na ogół gabarytów stacji, a jedynie w tych samych wymiarach "upakowuje się" bardziej skomplikowane układy zwiększające możliwości stacji.

Duży postęp technologii obserwuje się również w produkcji innych zespołów stacji, jak lamp mikrofalowych, torów mikrofalowych, lamp obrazowych, układów sterowania itp.

Poprawa technologii pozwala w sposób bardzo istotny polepszyć dane taktyczno-techniczne stacji.

WYKORZYSTANIE SPRZĘTU RADIOLOKACYJNEGO PRZEZ INŻYNIERA-DOWÓDCĘ

Nowoczesne urządzenia radiolokacyjne wymagają od eksploatorów wysokich umiejętności technicznych i dowódczych. Większość dowódców urządzeń radiolokacyjnych i systemów, spełniających doniosłą rolę w systemie obronności kraju - to absolwenci Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej.

Absolwent opuszczający mury naszej uczelni, by sprostać wymaganiom, z którymi spotyka się w jednostkach bojowych - musi mieć ukształtowane walory oficera-dowódcy i inżyniera. Jak wiadomo, oficer-dowódca ponosi odpowiedzialność za stan moralno-polityczny, warunki bytowe, wyszkolenie, wychowanie i dyscyplinę swoich podwładnych. Winien on dawać przykład odwagi, wytrwałości, sumienności, wzorowego i kulturalnego zachowania się oraz ścisłego przestrzegania regulaminów i rozkazów.

Oficer-inżynier, oprócz wyżej wymienionych cech, powinien posiadać umiejętności utrzymywania w wysokiej gotowości bojowej sprzętu radiotechnicznego, szybkiej lokalizacji i usuwania uszkodzeń oraz znać możliwość optymalnego wykorzystania właściwości taktyczno-technicznych sprzętu własnego i przeciwnika w działaniach bojowych. Ponadto powinien być doskonałym organizatorem, umiejącym właściwie prowadzić dokumentację techniczną.

Specyfika pracy, tj. praca w ciemni lub ze sztucznym oświetleniem, w zasięgu promieniowania mikrofalowego oraz w bezpośredniej styczności z wysokim napięciem, wymaga od niego znajomości i bezwzględnego przestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. Podczas pełnienia dyżurów bojowych Inżynier-dowódca częstokroć znajduje się w sytuacji skomplikowanej, wymagającej szybkiego i samodzielnego rozwiązywania problemów, szybkiej i trafnej oceny sytuacji oraz podjęcia optymalnej decyzji.

Burzliwy rozwój radioelektroniki i potrzeby obronne kraju w ostatnim dziesięcioleciu wyzwały produkcję w szerokim asortymencie sprzętu zarówno rodzimego, jak i produkowanego w ramach RWP, który natychmiast został wprowadzony na uzbrojenie wojska.

W ślad za pojawieniem się różnorodnego sprzętu radioelektronicznego zaistniała potrzeba specjalizacji (profilowania) nauczania. Toteż obecnie szkolenie w wojskach radiotechnicznych realizuje się w profilach:

- radiotechnicznym;
- artyleryjskim;
- przeciwdziałania;
- rozpoznania;
- ubezpieczenia lotów;
- nawigacji lotniczej i morskiej;
- meteorologicznym;
- automatyzacji dowodzenia.

Specjalizacja według profili okazała się koniecznością, bowiem w procesie nauczania w uczelni, jak również podczas eksploatacji urządzeń radiolokacyjnych w jednostkach - stwarza korzystne warunki do koncentracji wiedzy i umiejętności w określonej problematyce oraz zapewnia absolwentom mistrzowskie władanie bronią walki elektronicznej.

Wymagania te określają zadania WOSR w zakresie kształcenia kadr inżyniersko - dowódczych, które w jednostkach bojowych realizują oprócz zadań wychowawczych, eksploatacyjnych i remontowych rów-

nocześnie zadania taktyczno - bojowego wykorzystania sprzętu radiolokacyjnego. I tak:

a) w profilu radiotechnicznym:

- zabezpieczania, wykrywania i określania współrzędnych obiektów powietrznych;
- określania charakterystyki wykrytych obiektów powietrznych, tj. przynależności składu i ugrupowania;
- zabezpieczania meldowania do nadrzędnych stanowisk dowodzenia i powiadamiania jednostek współdziałających o sytuacji powietrznej;
- zabezpieczenia stanowisk dowodzenia lotnictwa myśliwskiego, artylerii przeciwlotniczej i pododdziałów przeciwdziałania radioelektronicznego w dane radiolokacyjne niezbędne do prowadzenia działań bojowych;
- kontrolowania zabezpieczania lotów własnego lotnictwa oraz obserwacji sytuacji skażeń i zakażeń.

b) w profilu artyleryjskim:

- zabezpieczania kierowania ogniem artylerii przeciwlotniczej małego i średniego kalibru;
- wykrywania celów powietrznych na odległościach nie mniejszych od 50 km oraz ciągłego określania współrzędnych celu, tj. azymutu, kąta położenia i odległości;
- automatycznego przekazywania danych o celach na przelicznik;
- zabezpieczania scentralizowanego dowodzenia przeciwlotniczymi zestawami rakiętowymi oraz pododdziałami technicznymi;
- półautomatycznego określania współrzędnych celów powietrznych, przekształcanie w odpowiedni sposób informacji i przekazywania jej do pododdziałów ogniowych;
- zabezpieczania naprowadzania pododdziałów ogniowych na wskazane cele.

c) w profilu przeciwdziałania:

- przeszukiwania (nasłuchu) radiowego przestrzeni powietrznej w celu wykrycia radioelektronicznych źródeł promieniowania;
- prowadzenia maskowania radioelektronicznego własnych obiektów

- naziemnych przed rozpoznaniem przez nieprzyjaciela;
- zakłócania czynnego celowników bombowych i systemów radioelektronicznych nieprzyjaciela.

d) w profilu rozpoznania:

- ciągłego przeszukiwania przestrzeni w celu lokalizacji urządzeń radioelektronicznych nieprzyjaciela;
- określania kierunków i parametrów wykrytych źródeł promieniowania radioelektronicznego nieprzyjaciela;
- przekazywania meldunków o wykrytych źródłach promieniowania odpowiednim stanowiskom dowodzenia i jednostkom współdziałającym.

e) w profilu ubezpieczenia lotów:

- zabezpieczania ruchu samolotów w rejonie lotniska do 10 km;
- wyprowadzania samolotów w określony punkt lub na określony kierunek;
- kontrolowania samolotów w strefie wyczekiwania;
- wyprowadzania samolotów na kurs lądowania;
- kierowania samolotami na "ścieżce" lądowania, tj. korygowanie wysokości i kursu lądowania.

f) w profilu nawigacji lotniczej i morskiej:

- zabezpieczania konwencjonalnego i przyrządowego naprowadzania własnych samolotów przechwytyjących na cele powietrzne;
- wykorzystywania lotniczych, morskich i naziemnych urządzeń radioelektronicznych w celu określania położenia samolotu lub okrętu;
- identyfikacji za pomocą radioelektronicznych urządzeń pokładowych charakterystycznych punktów terenowych;
- udzielania pomocy własnym samolotom, które utraciły orientację aktualnego położenia w powietrzu;
- nawigacji pełnomorskiej przybrzeżnej i wewnątrzportowej własnych okrętów.

g) w profilu meteorologicznym:

- określania warunków meteorologicznych koniecznych przy prowadzeniu strzelań artylerii naziemnej i przeciwlotniczej;
- obsługa meteorologiczna jednostek lotniczych i specjalnych.

h) w profilu automatyki dowodzenia:

- zabezpieczenia automatycznego zdejmowania i przekazywania danych o sytuacji powietrznej;
- uogólnienia i odtwarzania danych na urządzeniach wskaźnikowych nadrzędnych stanowisk dowodzenia;
- zabezpieczenia przyrządowego naprowadzania myśliwców na cele powietrzne nieprzyjaciela;
- zapewnienia dowodzenia i powiadamiania wojsk.

OGÓLNE UWAGI DOTYCZĄCE PREDYSPOZYCJI KANDYDATA DO WYŻSZEJ OFICERSKIEJ SZKOŁY RADIOTECHNICZNEJ

W świetle dotychczasowych rozważań nad zakresem wiedzy, którą powinien opanować inżynier-dowódca, jak również związanymi z tym zadaniami praktycznymi w realizacji systemu obronności kraju, od kandydatów na przyszłych dowódców wymaga się wysokich walorów psychofizycznych i moralno-politycznych.

Całokształt szkolenia i wychowania wojskowego w ostatnim rachunku determinują potrzeby walki zbrojnej, a także wnioski wynikające z bieżącej analizy rozwoju sytuacji międzynarodowej, zwłaszcza w aspekcie pokojowego współistnienia państw wspólnoty socjalistycznej z państwami typu kapitalistycznego.

Wymagania, aby kandydat na oficera-dowódcę w wojskach radiotechnicznych, posiadał odpowiedni zasób wiedzy ze szkoły średniej, dający podstawę do dalszego uczenia się, a oprócz tego umiał w

procesie poznawania i rozumowania utrwalać nowe struktury związków czasowych - nie podlegają dyskusji. A więc, powinien on wyrażać się odpowiednimi zainteresowaniami, skłonnościami i uzdolnieniami, które w sposób wystarczająco adekwatny można ocenić przy pomocy testów opracowanych przez Centralną Pracownię Psychologiczną, Centralnej Wojskowej Komisji Lekarskiej. Testy te zostały wystandaryzowane, tzn. dostosowane pod względem trudności do poziomu inteligencji wymaganej od maturzystów. Zdały one egzamin w praktyce weryfikacyjnej kandydatów do Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej.

W zakresie właściwości psycho-fizycznych kandydatów do szkoły, wymagane są szczególnie takie cechy, jak: spostrzegawczość, naukowo-wyobraźnia wytwórcza, szybkość - pojemność - trwałość i wierność pamięci, wysoka zdolność koncentracji i podzielności uwagi, rozległość i samodzielność myślenia oraz optymistyczne nastawienie emocjonalne podbudowane siłą woli, energii, zdecydowania, umiejętności błyskawicznej oceny sytuacji i podejmowania optymalnych decyzji, przesądzających o wykonaniu zadania.

Ponadto kandydat do WOSR powinien odznaczać się dużą odpornością psychiczną i fizyczną - w trudnych warunkach życia wojskowego, które charakteryzują się skoszarowanym systemem szkolenia, opartym na żelaznej dyscyplinie wojskowej i sformalizowanej organizacji.

Wielką wagę przywiązujemy do cech moralno-politycznych kandydatów. Chodzi o to, żeby byli zorientowani w sytuacji politycznej i posiadali socjalistyczne nastawienie ideologiczne. Bez takiego przygotowania ideologicznego trudno dziś mówić o zrozumieniu zjawisk współczesnego świata, o realizacji zadań wychowawczych, o patriotyzmie. Głęboka ideowość nie teoretyczna, ale praktyczna musi być podbudowana odpowiednią wiedzą. Należy tu wskazać na takie czynniki stanu moralno-politycznego kandydatów do WOSR, jak:

- zaangażowanie;
- patriotyzm i internacjonalizm;
- światopogląd i odporność ideowa;
- hart moralny itp.

Z kolei powyższe walory moralno-polityczne powinny wynikać z takich przesłanek psychologiczno-ideowych, jak:

- ideologiczna aproba budownictwa socjalistycznego;
- przekonanie o potrzebie ofiarności na rzecz społeczeństwa budującego ustrój socjalistyczny;
- uznanie dla wartości będących zdobyczą rozwoju socjalistycznego kraju;
- pełne uznanie dla podejmowanego kierunku kształcenia w WOSR;
- uznanie dla technicznych środków walki, typowych dla wojsk radiotechnicznych;
- pozytywna i samokrytyczna zdolność oceny swojej postawy moralnej;
- posiadanie niezbędnych reakcji charakterystycznych, jak: odwaga, pracowitość, dziarskość, prawdomówność i przedsiębiorczość;

oraz zdolność do całkowitej integracji grupowej, życia w kolektywach żołnierskich.

Jednocześnie zmuszeni jesteśmy w metodologii rekrutacji kandydatów do prowadzenia systematycznej analizy kryteriów naboru, gdyż z jednej strony zwiększa się tempo zmian w uzbrojeniu, wymagające szybkiego przystosowania się do nowych wzorów, z drugiej zaś - złożoność i różnorodność techniczna tych wzorów wymaga coraz większego wysiłku w ich opanowaniu, eksploatacji i wydobyciu maksimum walorów bojowych.

Stąd, w zakresie wymaganych predyspozycji powinny również znaleźć się takie, które określają stopień gotowości kandydata do samokształcenia, a przede wszystkim określone nawyki i umiejętności.

Mamy wówczas gwarancję lepszych efektów nauczania w szkole wyższej, polegającą na maksymalnym wykorzystaniu zalet nowoczesnego sprzętu i osobistych dyspozycji psychofizycznych.

Kandydat legitymujący się takimi walorami w pełni gwarantuje należyte opanowanie programu nauczania w naszej uczelni, mistrzowskie wykorzystanie parametrów technicznych urządzeń radiolokacyjnych w pracy bojowej i pełną poświęcenia ideową służbę dla socjalistycznej Ojczyzny.

KOMENDA WYŻSZEJ OFICERSKIEJ SZKOŁY RADIOTECHNICZNEJ

Plk dr inż. W. KAZIMERSKI

Plk mgr Z. Kaźmierczak

Plk mgr inż. J. Sklerak

Pptk inż. S. Pągacz

Pptk dypl. M. Grzybalski

Pptk W. Rzembiński

Pptk dypl. Cz. Jesiński

Pptk M. Staszów

OSIĄGNIĘCIA WOSR W ZAKRESIE BAZY MATERIAŁOWO-TECHNICZNEJ I SZKOLE- NIOWEJ

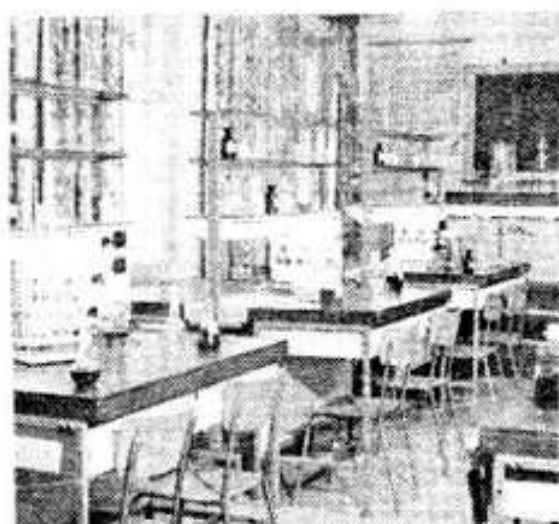
Rozwój bazy szkoleniowej w WOSR i kierunki jej rozbudowy w minionym pięcioleciu były uwarunkowane ogólnymi zmianami zachodzącymi w szkolnictwie wojskowym. Nowoczesna technika, będąca na usługach SB Zbrojnych, wymagała zmian w systemie szkolenia obsług oraz dowódców umiejętnie wykorzystujących sprzęt bojowy. W wyniku tych zmian konieczne stało się szkolenie dowódców-inżynierów oraz techników-chorążych jako średniego personelu technicznego. Powołaniu do działalności Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej towarzyszyło utworzenie Szkoły Chorążych Wojsk Radiotechnicznych o dwu i trzyletnim okresie szkolenia.

Program nauki Szkoły Chorążych Wojsk Radiotechnicznych w trzyletnim okresie szkolenia obejmuje cykl ogólnokształcący. Przygotowuje on przyszłych chorążych do zdawania egzaminu maturalnego. Zaczynamy nabierać doświadczeń w nauczaniu przedmiotów ogólnokształcących oraz w urządzaniu pracowni do tych przedmiotów.

Do generalnego remontu zostaje oddany główny blok szkoleniowy. Plan remontu jest opracowany w oparciu o przewidywane szkolenie wyższej szkoły oficerskiej. Przewidziane zostały zmiany w rozmieszczeniu sal wykładowych i pracowni, zmiany instalacji elektrycznej, która posłuży do zasilania zespołów stacji radiolokacyjnych oraz instalacji umożliwiającej wykorzystanie własnego studia telewizyjnego w procesie nauczania.

Właściwe rozplanowanie i przygotowanie pomieszczeń w czasie remontu przyszłych pracowni, umożliwiło w stosunkowo krótkim czasie ich urządzenie.

W cyklu ogólnokształcącym utworzono szereg nowych pracowni: chemii, języków obcych i fizyki.

LABORATORIUM CHEMII

LABORATORIUM FIZYKI

Pracownie te zostały wyposażone w nowoczesny sprzęt naukowy. W pracach organizacyjnych i wykonawczych zaangażowana była cała kadra cyklu. Szczególnie wiele inicjatywy i oryginalnych rozwiązań konstrukcyjnych wnieśli tacy oficerowie, jak: ppłk mgr inż. Tomasz CUDO, kpt. mgr Franciszek LATOSIŃSKI i kpt. Józef BIEGAŁSKI.

Kpt. mgr. F. Latośński

Pptk. mgr. inż. T. Cudo

Kpt. J. Biegański

W pozostałych cyklach przedmiotowych wysiłek kadry został skierowany na unowocześnienie i modernizację posiadanej bazy szkoleniowej.

W cyklu przedmiotów społeczno-politycznych osiągnięto dobre wyniki w latach 1968-1971, podczas podjętych prac nad unowocześnieniem bazy materiałowo-technicznej i szkoleniowej.

Powstała estetyczna i nowoczesna baza szkoleniowa, na miarę potrzeb i ambicji wyższej uczelni wojskowej, w pełni zabezpieczająca efektywne kształcenie, oparte na najnowszych osiągnięciach pedagogiki, z szeroko pojętym stosowaniem technicznych środków dydaktycznych.

Podstawę tej bazy stanowią pomysłowo zaprojektowane oraz estetycznie i funkcjonalnie urządzone następujące specjalistyczne gabinety przedmiotowe: gabinet myśli racjonalistycznej; gabinet pedagogiki wojskowej i metodyki pracy partyjno-politycznej z oddzielnie usytuowanym pomieszczeniem technicznych środków nauczania i propagandy, gabinet psychologii wojskowej, gabinet historii wojen i sztuki wojennej i gabinet Polski Ludowej.

W każdym z wyżej wymienionych gabinetów oprócz odpowiednio rozmieszczonych i przytwierdzonych do ścian, estetycznie wykonanych barwnych plansz i tablic, odpowiadających pod względem przeznaczenia i treści wykładanym w nich przedmiotom, ustawione jest na podium bardzo pomysłowo przez wykładowców zaprojektowane i funkcjonalnie

wykonane biurko (katedra) z mównicą i elektrycznie wyposażonym pulpitem sterowniczym

GABINET PSYCHOLOGII

GABINET HISTORII WOJSKA I WOJEN

Środki wizualne, takie jak: diaskop, episkop, projektor pisma, czy aparat filmowy, zainstalowane są na specjalnych stolikach projekcyjnych.

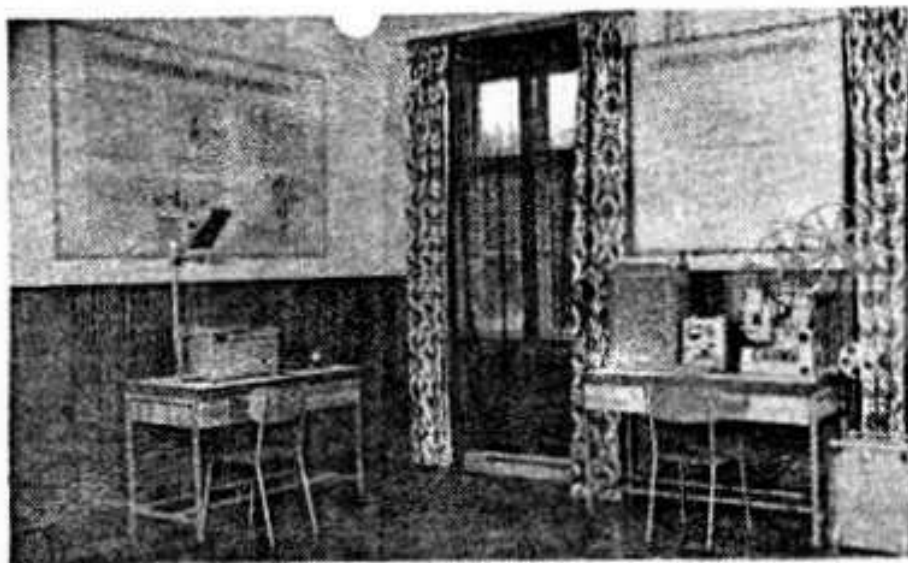
Środki audytywne (magnetofon, adapter i radioodbiornik) zamontowane są na stałe w każdym biurku i stanowią, jak gdyby ich integralną całość, a odpowiednio podłączone i rozmieszczone głośniki zapewniają stereofoniczne emitowanie i odbieranie dźwięków.

Tego rodzaju rozwiązania oparte na najnowszych osiągnięciach współczesnej dydaktyki, nie tylko ułatwiają kadrze dydaktycznej cyklu eksponowanie treści wizualnych i akustycznych realizowanych programów, ale co jest najistotniejsze, wzmacniają ich ekspresyjność i potęgają szkoleniowo-wychowawcze efekty.

Wspomniana funkcjonalność opisywanych biurek (katedr) polega również na tym, że mieszczą się w nich odpowiednio skatalogowane i posegregowane zestawy (komplety) materiałów audiowizualnych, w postaci dźwiękowych filmów dydaktycznych, przezroczy na rolkach i w specjalnych ramkach - kaselach, taśmotek nagrań magnetofonowych, płyt gramofonowych i różnego rodzaju materiałów projekcyjnych.

Wykładowcy we własnym zakresie opracowują i wykonują obok dużej ilości typowych plansz, również nagrania na taśmie magnetofonowej oraz czarno-białe, a także barwne przezrocza. Te ostatnie w oparciu o dobrze funkcjonujące w szkole fotolaboratorium.

Duże znaczenie posiada "pomieszczenie technicznych środków nauczania", będące częścią "gabinetu pedagogiki i metodyki pracy partyjno-politycznej".

GABINET TECHNICZNYCH ŚRODKÓW NAUCZANIA

Jego wyposażenie stanowią, poza typowym kompletem środków i materiałów audlowizualnych, jak: aparaty projekcyjne, magnetofony, rzutniki, również podstawowe środki propagandowe, takie jak: elementy radiowęzła do nadawania specjalnych audycji, telewizory, odbiorniki tranzystorowe oraz typowy pojemnik zawierający zestaw środków, materiałów służących do organizowania i prowadzenia pracy polityczno-propagandowej w warunkach polowych.

Ten zespół gabinetowy zapewnia odpowiednie warunki do kształcenia u podchorążych i kadetów umiejętności i nawyków prawidłowej obsługi technicznych środków propagandy, stanowi bazę teoretycznego i praktycznego przygotowania do prowadzenia podstawowych form pracy partyjno-politycznej w jednostkach wojskowych.

Kadra dydaktyczna cyklu posiada sprzyjające warunki zarówno do przygotowania się do zajęć, jak i do zaspokajania potrzeb intelektualnych.

Temu celowi służy "gabinet pracy metodycznej wykładowców", którego podstawowe wyposażenie stanowią gabloty zawierające literaturę klasyczną i encyklopedyczną, kompletne roczniki periodyków pedagogicznych i społeczno-politycznych oraz zszywkę publicystyki bieżącej.

Wykładowcy cyklu, cała kadra i słuchacze, korzystają z biblioteki naukowej szkoły, która w ostatnich latach poważnie wzbogaciła się o najnowsze wydawnictwa.

W nowych warunkach kadra dydaktyczna cyklu przedmiotów społeczno-politycznych coraz szerzej, przy pomocy technicznych środków dydaktycznych, wdraża nowoczesne, aktywizujące metody nauczania.

Wśród podchorążych, kadetów i elewów poważnie wzrosła ranga przedmiotów społeczno-politycznych, zmienił się ich stosunek do nauki, korzystniejsze są efekty kształcenia.

Jest to niewątpliwy sukces całego zgranego zespołu kadry cyklu. Wiele twórczej inwencji i wysiłku wnieśli tu tacy oficerowie, jak: ppłk mgr Józef KARP, projektant i w dużym stopniu wykonawca "gabinetu pedagogiki i metodyki pracy partyjno-politycznej", ppłk mgr Jerzy HALLAJ, którego dziełem jest "gabinet myśli racjonalistycznej", ppłk mgr Jerzy KOSTRZEWSKI, mjr mgr Mieczysław REDZIŃSKI i mjr mgr Eugeniusz KOZŁOWSKI, projektanci i w poważnej części wykonawcy "gabinetu Polski Ludowej".

Nie mniej pomysłowości i osobistego zaangażowania przejawiał mjr mgr Adolf STACHUŁA w urządzenie i funkcjonalne wyposażenie "gabinetu historii wojen i sztuki wojennej" oraz mjr Stanisław STRYCHARSKI, który w pełni wykorzystał swój zmysł racjonalizatorski w urządzeniu "gabinetu psychologii wojskowej", wzbudzającym zrozumiałe zainteresowanie oryginalnością pomocy poglądowych i eksponatów z zakresu psychologii, takich jak: tremometry, labirynty, psychogalwanometry, konfliktografy, tachistoskopy, nie tylko u podchorążych, czy kadetów zdobywających tu wiedzę, ale i wśród gości często zwiedzających rejon cyklu.

Pplk mgr B. Bartosiński

Pplk mgr J. Karp

Pplk mgr J. Konrzewski

Pplk mgr J. Hołaj

Mjr S. Strycharcki

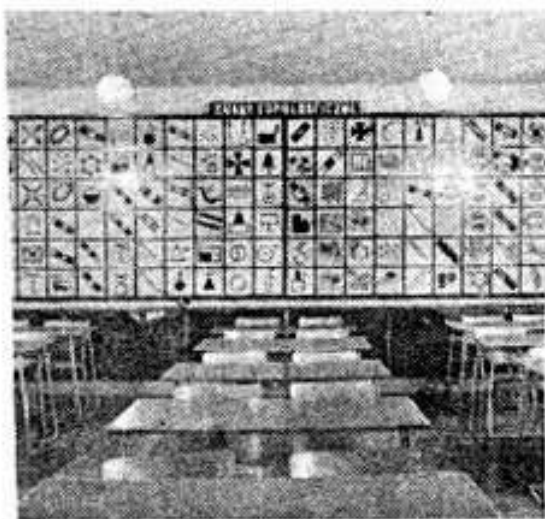
Mjr mgr E. Kozłowski

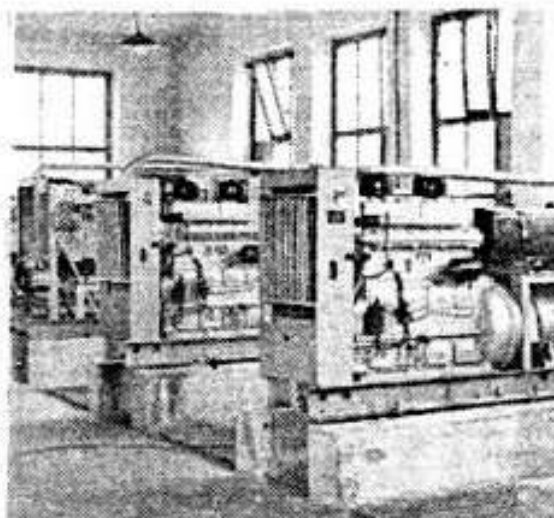
Mjr mgr A. Stachula

W związku ze zmianą lokalizacji w dobrej sytuacji znalazł się cykl taktyki ogólnej. Kadra cyklu wykazała dużą inicjatywę przy remoncie budynku i przenoszeniu pomieszczeń w nowe miejsca. Opracowany plan modernizacji bazy szkoleniowej zakładał nowy wystrój zewnętrzny sal wykładowych, ich funkcjonalne i merytorycznie nowe, wyposażenie. Przy dużej pomocy komendy szkoły i zaangażowaniu kadry cyklu, zorganizowano nowe sale przedmiotowe, grupujące nowoczesne pomoce poglądowe. W ten sposób powstały od nowa sale przedmiotowe i pracownie: szkolenia kwatermistrzowskiego i sanitarnego, szkolenia z taktyki lotnictwa, szkolenia z obrony wojsk przed bronią masowego rażenia, szkolenia z terenoznawstwa, szkolenia inżyniersko-saperskiego, szkolenia z taktyki ogólnej i szkolenia samochodowego oraz pracownia zespołów prądotwórczych zasilania stacji radiolokacyjnych.

SALA TERENOZ NAWSTWA

PRACOWNIA ZESPOŁÓW PRĄDOTWÓRCZYCH

Urządzenie tych pomieszczeń zasługuje na uznanie, tak estetycznym wykonaniem wszystkich pomocy naukowych, jak też ich doбором merytorycznym.

Na uwagę zasługuje urządzenie sali profilu szkolenia samochodowego, wyposażonej w trenera do nauki jazdy i zestawy znaków dro-

gowych do nauki przepisów ruchu drogowego oraz pracowni regulacji i sprawdzania silników spalinowych, umożliwiającej szybkie wykonywanie czynności diagnostycznych i regulacyjnych.

Szczególnym zaangażowaniem w pracach całego cyklu wykazali się: ppłk ppłk Teodor GLAPKA, Tadeusz BIERNACKI, Sławomir MAŃKOWSKI i major Czesław KOZŁOWSKI.

Ppłk T. Glapka

Ppłk T. Biernacki

Ppłk S. Mańkowski

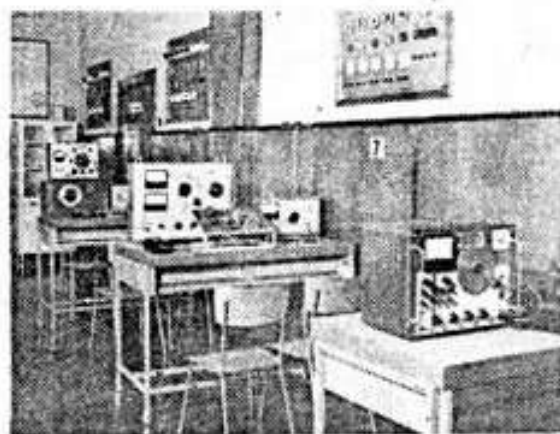
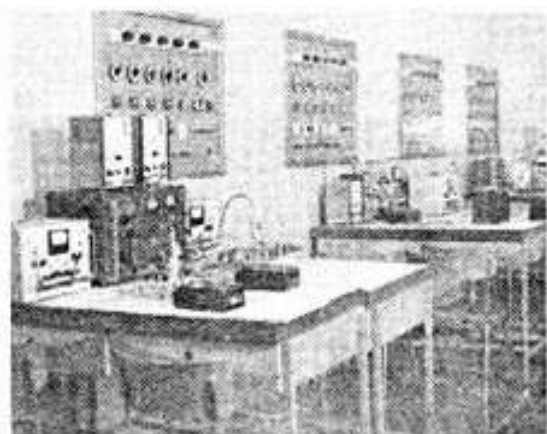
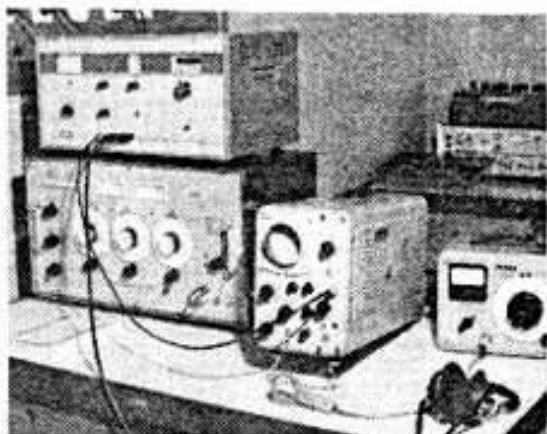
Mjr Cz. Kozłowski

W cyklu elektroradiotechniki nauczane przedmioty mają dać szkolonym trwale podstawy niezbędne do zrozumienia zasad działania skomplikowanych, ciągle udoskonalanych układów występujących w sprzęcie radiolokacyjnym.

Dobór pomocy naukowych, zestawów laboratoryjnych i ćwiczeń praktycznych jest przedmiotem ciągłej dyskusji i narad kadry dydaktycznej w grupach przedmiotowych i na zajęciach metodycznych. Moder-

nizuje się programy szkoleniowe cyklu, na szerszą skalę wprowadzając zajęcia praktyczne i ćwiczenia,

Szczególnie wiele troski poświęcono zorganizowaniu zajęć z pierwszymi kandydatami na inżynierów wojskowych. W celu realizacji tego zadania wykonano szereg przedsięwzięć, a mianowicie: urządzono pracownie elektrotechniki i radiotechniki, wyposażając je w nowy sprzęt oraz nowe zestawy laboratoryjne.

Całkowicie, od podstaw, urządzono pracownię miernictwa elektroradiotechnicznego, równocześnie zmodernizowano pracownię maszyn elektrycznych.

Sprawy szkolenia podchorążych nie przestąpiły potrzeby Szkoły Chorążych i Podoficerskiej Szkoły Zawodowej, w których dokonano modernizacji pracowni elektroradiotechniki kadetów Szkoły Chorążych i urządzono nową, od podstaw, pracownię szkolenia problemowo laboratoryjnego dla elewów PSZ.

W realizacji tych zadań czynnie uczestniczyła cała kadra dydaktyczna cyklu. Szczególnie ofiarnie pracowali tacy oficerowie, jak: ppłk mgr inż. Mieczysław BARANOWSKI, kpt. Tadeusz LIGOCKI, kpt. mgr inż. Lucjan KOWALCZYK, kpt. mgr inż. Romuald RAKOWSKI i inni.

Ppłk mgr inż. M. Baranowski

Kpt. mgr inż. R. Rakowski

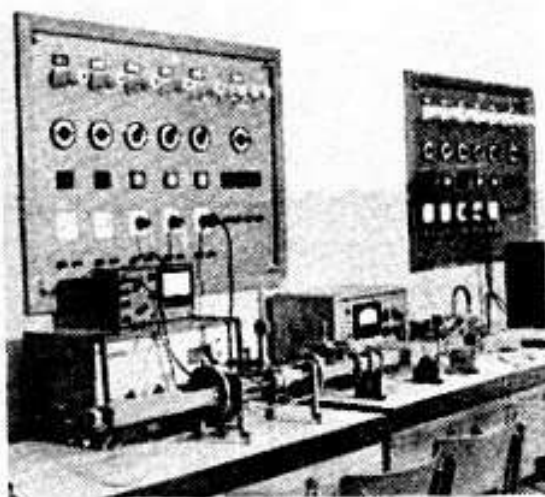
Kpt. T. Ligocki

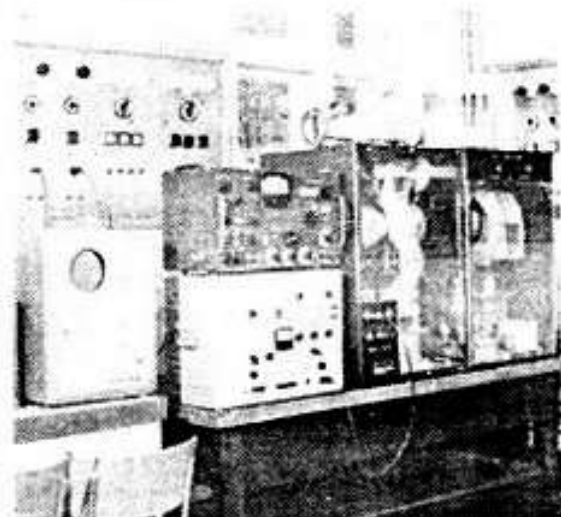
Kpt. mgr inż. L. Kowalczyk

W cyklu podstaw radiolokacji w latach 1967/71 następował dalszy intensywny rozwój ilościowy i jakościowy bazy szkoleniowej. Wprowadzone zmiany programowe systematycznie zwiększały udział zajęć praktycznych w całokształcie procesu szkolenia. Wymagały one budowy szeregu nowych zestawów laboratoryjnych i opracowania niezbędnych instrukcji. Dokonano przebudowy i unowocześnienia wszystkich stanowisk pomiarowych w następujących laborato -

riach: układów przenoszenia i anten, nadajników radiolokacyjnych, odbiorników radiolokacyjnych, wskaźników i automatyki, techniki impulsów oraz miernictwa radiolokacyjnego.

LABORATORIUM UKŁADÓW PRZENOSZENIA
I ANTEN

LABORATORIUM NADAJNIKÓW
RADIOLOKACYJNYCH

Do ćwiczeń opracowano i wydano instrukcje wraz z drukami sprawozdań.

Przy opracowywaniu poszczególnych stanowisk laboratoryjnych uwzględniano takie sprawy, by:

- stanowiska były uniwersalne, tzn. umożliwiały wykonywanie ćwiczeń zgodnie ze wszystkimi programami realizowanymi w cyklu danego przedmiotu;
- dane ćwiczenie angażowało wszystkich słuchaczy do czynnego udziału w przeprowadzanych badaniach;
- umożliwiało demonstrację wszystkich zjawisk fizycznych zachodzących w badanym układzie oraz wpływ poszczególnych elementów na jego pracę i parametry wyjściowe;
- było bezpieczne w użytkowaniu.

Przygotowując instrukcje i ćwiczenia laboratoryjne zwracano uwagę na wyrobienie u szkolonych umiejętności poprawnego wykonywania po-

miarów oraz właściwej obsługi aparatury kontrolno-pomiarowej, Służby temu opracowany w cyklu skrypt "Aparatura kontrolno-pomiarowa", jak również instrukcje obsługi przyrządów, w które wyposażono wszystkie stanowiska.

Należy zaznaczyć, że oficerowie cyklu wykonali wszystkie prace zachowując ciągłość procesu dydaktycznego.

Równoległe z pracami związanymi z rozwojem bazy laboratoryjnej przygotowano pomoce naukowe, niezbędne w zajęciach teoretycznych. Wykonano komplet przezroczy do wszystkich przedmiotów prowadzonych w cyklu oraz szereg makiet, modeli i przekrojów, które stanowią wyposażenie urządzanych sal przedmiotowych.

W roku szkolnym 1969/70 rozpoczęto przygotowania do szkolenia podchorążych wg programu szkoły wyższej. Zamierzenie to wymagało wykonania dużej ilości różnego rodzaju prac oraz znacznych nakładów finansowych, w związku z czym jego realizacja została rozłożona na szereg lat.

Do roku 1971 w pełni przygotowano laboratorium techniki impulsów do praktycznego szkolenia podchorążych WOSR.

Do laboratorium opracowano niezbędne instrukcje uwzględniające program szkoły wyższej, wykonano niezbędne układy impulsowe - w wersji lampowej i tranzystorowej. Rozwiązanie takie pozwoli na lepsze przygotowanie podchorążych do opanowania nowoczesnego sprzętu radiolokacyjnego.

W celu dalszej modernizacji laboratoriów z podstaw radiolokacji, przystąpiono w roku 1971 do wykonania zestawów laboratoryjnych, w oparciu o podzespoły stacji radiolokacyjnych nowych typów. Układy te zabezpieczają potrzeby nowych programów, uwzględniających najnowsze osiągnięcia techniki radiolokacyjnej.

W pracach tego cyklu szczególnie wyróżnili się tacy oficerowie, jak: ppłk inż. Ireneusz CIEŚLIK, mjr inż. Adolf GĄTARZ, mjr inż. Jan MACHAŁA i inni.

Ppik Inż. L. Cieplik

Mjr Inż. A. Gąlarz

Mjr Inż. J. Machala

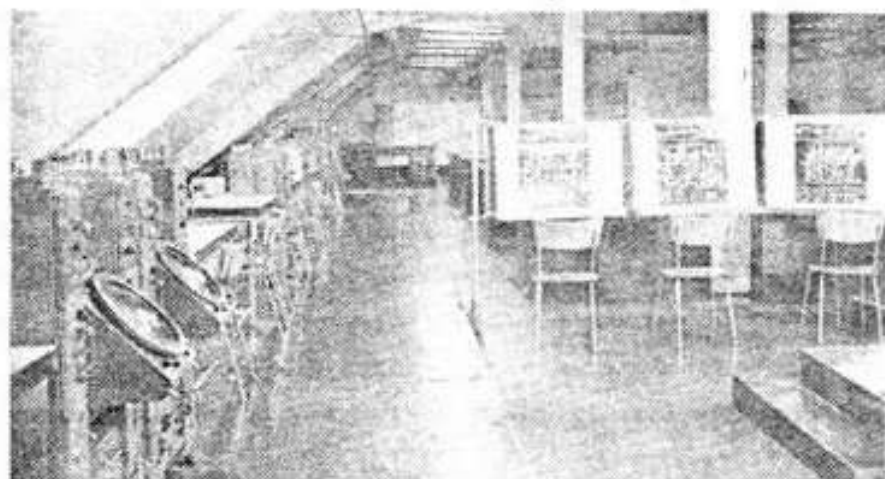
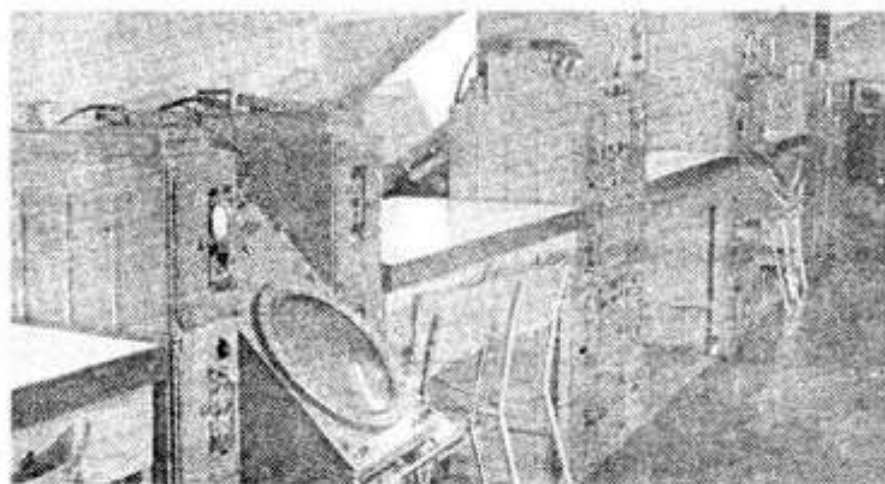
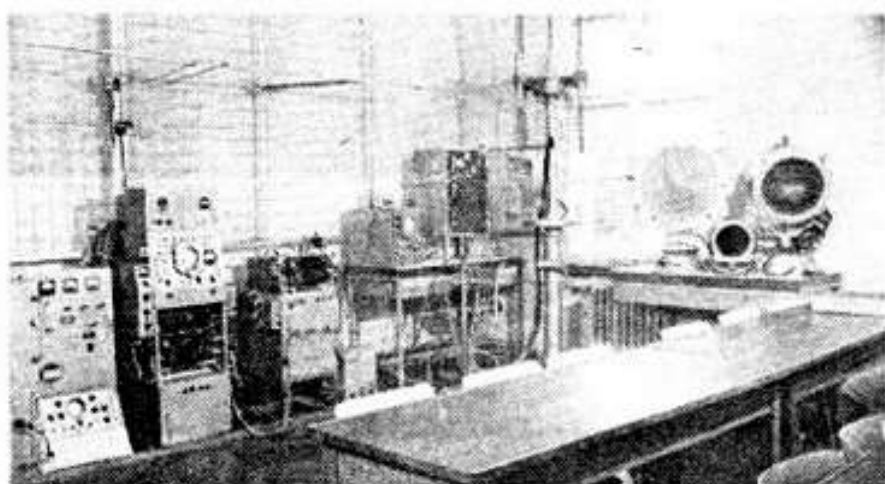
Dalekosiężny plan rozwoju cykli dał, w czasie remontu bloku, duże pole do popisu kadrze cyklu sprzętu radiolokacyjnego. Program tego cyklu należy do trudniejszych w szkole ze względu na specyfikę urządzeń radiolokacyjnych.

W celu maksymalnego upracticznienia nauki zamontowano w salach wykładowych komplety stacji radiolokacyjnych, co pozwala na równoczesną pracę dużej grupie słuchaczy.

Przydzielone stacje radiolokacyjne zostały zdemontowane z pojazdów i zamontowane w salach. Stwierdzenia te brzmią sucho i nie oddają nawet w małym stopniu ogromu pracy, jaką włożyła w rozwój cyklu cała kadra dokonująca, na przykład; przeróbek montażowych stacji, zmiany kabli połączeniowych itp.

Wyposażenie sal w rzutniki, ruchome ekrany, zastony okienne umożliwiło wzbogacenie wykładów we wszystkie dostępne metody szkolenia. Znajdująca się w salach aparatura kontrolno-pomiarowa w połączeniu z pracującym i dostępnym sprzętem radiolokacyjnym pozwala na natychmiastowe demonstrowanie i potwierdzanie praktyczne procesów omawianych teoretycznie.

Ciągłość zmian zachodzących w rozwoju sprzętu radiolokacyjnego, szczególnie wyraźnie w tym cyklu, stwarza konieczność ciągłego doskonalenia i unowocześniania bazy szkoleniowej.

W realizacji tych zamierzeń wyróżnili się następujący oficerowie:
ppłk mgr inż. Edward ROGALA, mjr mgr inż. Józef PIEKARCZYK,
mgr inż. Zenon ŚMIAŁOWICZ i mjr Konrad ŻŁOBIŃSKI.

Dptk mgr inż. E. Rogala

Mjr mgr inż. J. Plekarczyk

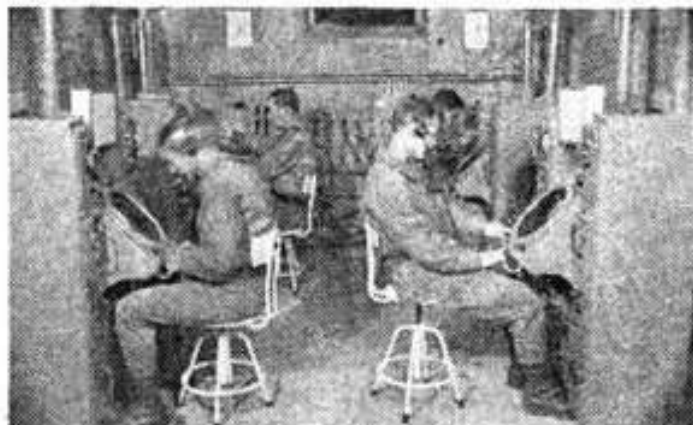
Mjr inż. Z. Śmiałowicz

Mjr K. Żtobliński

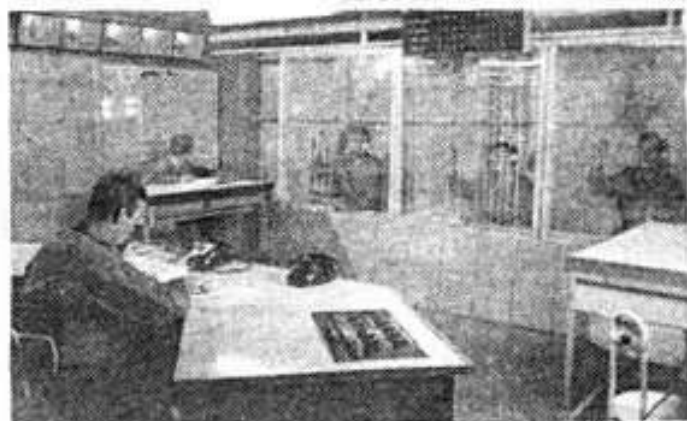
Szkolenie taktyczno-specjalne to domena cyklu pracy bojowej. Decyzja o powołaniu WOSR zmieniła charakter szkoły z technicznej na uczelnię dowódczo-inżynierską. Pociągnęło to za sobą zmiany w stylu szkolenia z przedmiotów taktyczno-specjalnych, a tym samym zmusiło do przebudowy bazy szkolenia taktycznego. Rozbudowany i zmodernizowany został węzeł pracy bojowej, zabezpieczający aktualne potrzeby szkolenia taktycznego. Dzięki możliwości przebudowy pomieszczeń w okresie remontu, zbudowany został węzeł pracy bojowej, w pełni wyposażony pod względem budowlanym i sprzętowym, umożliwiającym szkolenie słuchaczy w warunkach zbli-

zonych do warunków przyszłego miejsca pracy w jednostkach. Cykl prowadzi w dalszym ciągu prace przygotowawcze, umożliwiające w niedalekiej przyszłości pełniej zbliżyć proces szkolenia taktyczno-specjalistycznego do warunków współczesnego pola walki.

**PRACA PRZY
WSKAZNIKACH**

**NANOSZENIE TRASY
LOTU**

**PRACA NA STANOWISKU
DOWODZENIA**

W urzędzeniu nowoczesnych pomieszczeń i zamontowaniu urządzeń technicznych wyróżnili się: ppłk ppłk Bolesław GÓRECKI, Ludwik MURCZAK, mjr mjr Ryszard CENIAN, Zenon GODERSKI, Zygmunt KUCZYŃSKI, kpl. Andrzej JASIŃSKI, por. Jerzy KOZŁOWSKI i inni.

Ppłk B. Górecki

Ppłk mgr inż. H. Kamiński

Ppłk L. Murczak

Kpl inż. A. Jasiński

Por. J. Kozłowski

Wprowadzenie na uzbrojenie wojska zautomatyzowanych systemów dowodzenia spowodowało konieczność szkolenia z tego zakresu słuchaczy w WOSR.

W tym celu w 1967 roku powołano zespół oficerów, których zadaniem było przygotowanie bazy szkoleniowej do szkolenia słuchaczy z wyżej wymienionej tematyki. W skład zespołu wchodził następujący oficerowie: kpl. mgr inż. Jan ZIELŃSKI, kpl. inż. Zdzisław BARAN, ppor. inż. Bolesław KUSEK, kpl. Ryszard PUCHACZ, por. Bronisław KUJAWA, ppor. Andrzej RADOMSKI, ppor. Jerzy SZUSZNAK. W późniejszym terminie dokooptowano do w/w zespołu kpl. inż. Wiktora CARA i por. inż. Henryka SOBCZAKA.

Mjr mgr inż. J. Zieliński

Mjr inż. Z. Baren

Mjr inż. W. Car

Mjr R. Puchacz

Kpt. B. Kujawa

Oficerowie ci po przeszkoleniu na specjalistycznych kursach w ZSRR przystąpili do organizacji procesu szkolenia.

Dużym nakładem pracy wykonano laboratoria, w których zainstalowano sprzęt niezbędny w procesie szkolenia. Wprowadzono przy tym cały szereg własnych rozwiązań technicznych, które umożliwiły skomplikowaną aparaturę elektroniczną przystosować we właściwy sposób do procesu szkolenia.

Równolegle z tym opracowano i wykonano niezbędne schematy, makłady i instrukcje laboratoryjne, dzięki którym proces szkolenia mógł odbywać się we właściwy sposób.

Po zorganizowaniu właściwego cyklu zautomatyzowanych systemów dowodzenia, którego pierwszym kierownikiem był ppik Stanisław PAGA CZ, kolektyw tego cyklu w dalszym ciągu pracował nad rozwojem jego bazy szkoleniowej oraz wypracowywał coraz nowsze formy nauczania słuchaczy.

Oprócz na wstępie wymienionych oficerów duży udział w rozwoju bazy szkoleniowej cyklu ZSD mieli tacy oficerowie, jak: mjr Zdzisław KIELAN, kpt. Stanisław BACH i mł. chor. Andrzej DOMARADZKI.

W
myka
zięć,
kiem
dowa
biękt
ne, U
ośro

Pr
konar
w pre
Nie
zowa
załob

Pr
wie t
zach
Ssko

O SIĄGNIĘCIA DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZE WOSR W LATACH 1967-1972

Minione pięćdziesiąt lat działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły było okresem dynamicznego rozwoju metod nauczania i wychowania. Cała kadra skupiała swoją działalność nad stworzeniem odpowiedniej bazy naukowej i wykorzystaniem jej w procesie dydaktycznym. Zmiana profilu szkolenia, tzn. utworzenie Szkoły Chorążych, a później WOSR stwarzała potrzebę nowej organizacji szkoły. Kadra nie szczędziła energii i wysiłku w celu sprostania nowym zadaniom.

Poszczególne cykle przedmiotowe przystąpiły z zapałem do opracowania nowych metod szkolenia oraz wychowania i dziś możemy stwierdzić, że każdy cykl posiada duże doświadczenia w tej dziedzinie i może poszczycić się poważnym dorobkiem.

Proces kształcenia i wychowania ideowo-politycznego stanowił podstawę nauczania i był przedmiotem wielkiego zainteresowania kadry

cyklu przedmiotów społeczno-politycznych. Podporządkowana mu była działalność organizacyjna i dydaktyczno-wychowawcza wykładowców.

Realizując różnorodne programy ustalone dla szkoły potrzebami naszych Sił Zbrojnych, przestrzegano zasady, że programowe szkolenie społeczno-polityczne stanowiąc integralną część składową ogólnego programu kształcenia słuchaczy jest bardzo ważnym środkiem oddziaływania wychowawczego, zwłaszcza propagandy idei socjalizmu, światopoglądu materialistycznego i socjalistycznej moralności w dostosowaniu do wymagań i warunków życia oraz wychowania wojskowego.

W nauczaniu wiedzy politycznej dominował wśród wykładowców pogląd, że programowe szkolenie polityczne ma zapewnić opanowanie i zrozumienie przez szkolonych podstaw ideologii marksistowsko-leninowskiej, istoty założeń polityki naszej partii oraz zjawisk społeczno-politycznych współczesności, aby uzyskana w trakcie realizacji programowego szkolenia, wiedza ideowo-teoretyczna i metodologiczna była dla nich maksymalnie użyteczna w procesie realizacji pracy polityczno-wychowawczej z żołnierzami w jednostkach wojskowych.

W świetle różnorodnych ocen podanych przez dowódców, aparat partyjno-polityczny i kadre techniczną stwierdza się, że nasi absolwenci byli dobrze przygotowani do pełnienia ustalonych dla nich obowiązków funkcyjnych.

W organizacji procesu dydaktyczno-wychowawczego podstawowe zadania cyklu polegały na:

- optymalnie efektywnej realizacji obowiązujących programów;
- politycznym kształceniu oraz ideowym wychowaniu w procesie szkolenia wysoko wykwalifikowanych kadr dowódczo-technicznych;
- systematycznej i doskonalącej działalności wychowawczej, działalności badawczej na użytek szkoły oraz usprawnienie stylu i metod pracy partyjno-politycznej w WOSR.

Wszystkie inne kierunki naszego działania, jak np: doskonalenie kwalifikacji kadry cyklu, rozwijanie bazy szkoleniowej, udział w pracy

pozalekcyjnej - zmierzały do zapewnienia realizacji celów podstawowych, tj. osiągnięcia jak najlepszych wyników w dziedzinie ideowo-politycznego kształcenia i wychowania słuchaczy.

Podstawowymi formami i metodami pracy dydaktyczno-wychowawczej były: wykłady, seminaria, ćwiczenia, pogadanki, repetycje, referaty, prace kontrolne, zaliczenia, egzaminy oraz polityczne praktyki podchorążych i kadetów.

Zajęcia programowe z przedmiotów społeczno-politycznych były uzupełniane systemem referatów i odczytów, informacji politycznych i przeglądów prasowych oraz zajęć świetlicowych.

Zamierzenia powyższe były ściśle korelowane z programem szkolenia politycznego podchorążych, kadetów i elewów.

Organizowana w cyklu praca metodyczna zmierzała do zabezpieczenia wysokiego ideowo-teoretycznego poziomu procesu dydaktycznego, nieustannego doskonalenia metod kształcenia oraz politycznego wychowania słuchaczy, systematycznego podwyższania pedagogicznych umiejętności wykładowców cyklu.

Decyzją Głównego Zarządu Politycznego WP w r. 1970 wprowadzone zostały do realizacji w cyklu nowe programy szkolenia.

Zmodyfikowane programy wprowadzały nowe dyscypliny przedmiotowe, ustalały zwiększone wymagania poznawcze, kształcące i wychowawcze. Reforma programów obejmowała podchorążych, kadetów i elewów PSZ. Należało dokonać szczegółowych rozpoznań metodycznych ustalonych przedmiotów, dostosować bazę naukową do nowych wymagań programu, dokonać weryfikacji wielu form i metod oraz środków nauczania.

Największe trudności powstały w czasie realizacji przedmiotów o charakterze ideowo-teoretycznym w profilu podchorążych. Dotychczasowa wiedza metodyczna wykładowców, oparta w większości o opracowania z zakresu dydaktyki szkoły średniej, okazała się w świetle nowych wymagań niewystarczająca. Zaszła zatem konieczność opanowania dydaktyki szkoły wyższej, a szczególnie w zakresie wyższego szkolnictwa wojskowego.

Wiele pomocy w skutecznej realizacji nowych programów udzielały cyklowi Oddział Szkół i Akademii Wojskowych Głównego Zarządu Politycznego oraz Wydział Polityczny Szefostwa Wojsk Lotniczych.

Organizowane przez wyższe instancje partyjno-polityczne konferencje, narady i odprawy teoretyczno-metodyczne wpływały korzystnie na wzbogacenie doświadczeń i kwalifikacji wykładowców cyklu.

Korzystając z doświadczeń innych wyższych szkół oficerskich oraz własnego dorobku w zakresie doskonalenia metodyki nauczania, profile szkolenia podchorążych i kadetów wypracowały i realizują z powodzeniem metodę wykładu problemowego.

W ramach zajęć instruktorsko-metodycznych kadra cyklu poszukuje i doskonali różne formy seminarium i stosuje w pracach z wszystkimi rocznikami podchorążych i kadetów.

Ćwiczenia, zwłaszcza w takich przedmiotach, jak: praca partyjno-polityczna, pedagogika, ekonomia i filozofia pozwalają podchorążym wszechstronnie opanować realizowany przedmiot i uczyć prowadzenia pracy partyjno-politycznej z żołnierzami.

W ramach zaliczeń i egzaminów semestralnych przyjęto zasadę przydzielania każdemu podchorążemu tematu opracowania pisemnego z literatury źródłowej. Zmusza to podchorążych do studiowania pozycji naukowych, uczy korzystania z materiałów źródłowych i doskonalili w zakresie oceny różnych opracowań, przy równoczesnym pogłębianiu wiedzy.

Powyższa forma ma szczególnie zastosowanie w przedmiotach: historia wojskowości, filozofia, ekonomia.

Wymienione wyżej formy i metody nauczania są systematycznie doskonalone i upowszechniane w ramach szkolenia teoretyczno-metodycznego kadry cyklu, zarówno w oparciu o teoretyczne opracowania i referaty, a przede wszystkim w czasie zajęć otwartych i hospitacyjnych. Istotną pomoc w doskonaleniu pracy dydaktyczno-wychowawczej

stanowią realizowane przez kadrę cyklu badania w zakresie: wpływu nauczania przedmiotów społeczno-politycznych na światopogląd podchorążych i kadetów, niepowodzeń dydaktycznych i inne.

Wyniki tych badań nie tylko wykorzystuje się dla potrzeb szkoły, ale również przedstawiane są na różnych konferencjach między-szkolnych w innych uczelniach wojskowych.

W omawianym okresie zorganizowano m.in. konferencję z udziałem nauczycieli regionu jeleniogórskiego, działaczy politycznych i aktywu partyjnego szkoły, w związku z obchodami 25-rocznicy zwycięstwa nad hitlerowskimi Niemcami, powrotu Ziemi Zachodnich i Północnych do Macierzy, w związku z 30-rocznicą powstania PPR oraz konferencję poświęconą patriotycznym elementom tradycji i czynu oręża polskiego we współczesnym wychowaniu młodzieży.

Cykl podejmował i organizował wspólnie z Wydziałem Politycznym i Oddziałem Szkolenia szereg przedsięwzięć ogólnowojskowych, których celem było usprawnienie procesu nauczania i wychowania szkolonych.

Przygotowano konferencje i narady na takie tematy, jak:

Rola i zadania WOSR w dziedzinie przygotowania absolwentów szkoły do praktycznej pracy w jednostkach;

Analiza niedociągnięć i braków w pracy polityczno-wychowawczej naszych absolwentów w jednostkach. Narada odbyła się z udziałem przedstawicieli Dowództwa OPK, oficerów z jednostek radiotechnicznych i aktywu partyjnego szkoły;

Rola kadry dydaktycznej, dowódców i organizacji partyjnych w dziedzinie poszukiwania i stosowania racjonalnych metod w szkoleniu i wychowaniu;

Metodyka wykorzystania środków audiowizualnych w pracy szkoleniowo-wychowawczej.

Dotychczasowe wyniki nauczania i wychowania podchorążych, kadetów i elewów, zwłaszcza oceny inspekcji i bieżących kontroli Instancji nadrzędnych, a także postawy i polityczne zaangażowanie naszych wy-

chowanków pozwalają wnioskować, że proces dydaktyczno-wychowawczy realizowany przez kadre cyklu przedmiotów społeczno-politycznych jest prawidłowy i skuteczny.

W drodze poszukiwań nowych metod szkolenia, kadra cyklu elektro-radiotechniki w ostatnich 5-ciu latach korzystała z metod naukowo rozpracowanych i popularyzowanych w czasopiśmie specjalistycznych z zakresu pedagogiki i dydaktyki oraz wypracowań własnych w ramach pracy metodycznej.

Ze wszystkich nowych metod najodpowiedniejszymi, zaakceptowanymi przez większość wykładowców, okazały się metody: problemowo-laboratoryjna i programowanego nauczania (programowanej kontroli). Zmuszają one do aktywności szkolonych w czasie trwania i przygotowania się do zajęć.

Metoda problemowo-laboratoryjna znalazła szczególnie zastosowanie w szkoleniu elewów PSZ i kadetów Szkoły Chorążych, a obecnie jest również stosowana w procesie szkolenia praktycznego podchorążych WOSR.

W pierwszym etapie zmiany, dokonano próbnego wprowadzenia dodatkowych ćwiczeń w ilości od 2-5 w każdej pracowni cyklu oraz odpowiednio rozpracowano dynamiczne pomoce naukowe do demonstracji i potwierdzania wniosków w trakcie wykładów.

Wprowadzenie metody problemowo-laboratoryjnej zostało poprzedzone dokonaniem analizy posiadanego i brakującego sprzętu kontrolno-pomiarowego. Najistotniejsze braki zostały usunięte. Zmiany programowe i zmiany instrukcji laboratoryjnych dokonane zostały również pod kątem zastosowania tej metody.

Największą trudność przedstawiają instrukcje, które winny, zgodnie z zasadą problemowego nauczania, zawierać zamiast zdań i wskazówek jedynie szereg sytuacji problemowych, dających po ich wypełnieniu całość wykonanego ćwiczenia.

Metoda programowego nauczania (programowanej kontroli) odbywa się przy pomocy maszyny EGT-3. Ostatnio opracowana i wykonana wersja

tej maszyny spełnia w stopniu wystarczającym założenia nauczania programowego - mianowicie umożliwia przeprowadzenie dwóch zasadniczych czynności:

- dokonanie indywidualnie przez każdego słuchacza powtórki materiału;
- sprawdzenie i ocenienie opanowanego materiału przez 30 uczniów równocześnie.

Nad upowszechnieniem tej metody od r. 1969 prowadzona jest w cyklu praca naukowo-badawcza, która stopniowo obejmuje również kadetów Szkoły Chorążych.

Do osiągnięć dydaktycznych cyklu zaliczyć należy dominację nauczania praktycznego. Szkolenie metodami praktycznymi stało się prawie powszechne w grupach szkolenia elewów, w mniejszym stopniu wśród kadetów Szkoły Chorążych. Tylko w plutonach podchorążych WOSR 50% stanowią zajęcia praktyczne, laboratoryjne i seminaryjne.

W ostatnim 5-leciu, w nowo opracowanych programach z elektrotechniki i radiotechniki zlikwidowano sztuczne rozgraniczenie wykładów i zajęć laboratoryjnych.

Ustalone wymogi nauczania wymagają uprzednio zaliczenia ćwiczeń rachunkowych i ćwiczeń praktycznych, a dopiero później dopuszczenie szkolonych do egzaminu końcowego, który ma za zadanie skontrolować w jakim stopniu uczniowie nabyli umiejętności łączenia teorii z praktyką.

Na pozytywne wyniki duży wpływ ma bezpośrednie łączenie wykładów i pracy laboratoryjnej poprzez rozpracowanie makiet i modeli układów elektryczno-elektronicznych dla potrzeb wykładów i pracowni.

Samodzielność pracy i zbliżenie szkolonych do układów elektronicznych uzyskaliśmy poprzez organizowanie jak najmniejszych grup ćwiczących; 1-2 osobowych.

Dobrze przygotowane środki nauczania nie gwarantują osiągnięcia dobrych efektów nauczania. Doświadczenie potwierdza, że największe znaczenie ma staranne przygotowanie się wykładowców i instruktorów do zajęć, wymagania stawiane sobie i szkolonym żołnierzom oraz prze-

strzegania dobrych - regulaminowych stosunków między szkolącymi a szkolonymi. Łączenie tych dwóch czynników zapewnia pozytywne wyniki nauczania i wychowania.

W celu rozszerzenia wpływu wychowawczego oddziaływania na szkolonych, kadra cyklu systematycznie od 5-ciu lat organizuje trójstopniowe olimpiady z wiedzy technicznej dla podchorążych i kadetów.

Głównym zadaniem cyklu podstaw radiolokacji jest nauczanie słuchaczy zasad budowy i działania poszczególnych układów urządzeń radiolokacyjnych, co ma stanowić podstawę do nauki o sprzęcie radiolokacyjnym.

Szkolenie cyklu oparte jest o realizację takich przedmiotów, jak: podstawy radiolokacji, technika impulsów i miernictwo mikrofalowe. W ramach poszczególnych przedmiotów odbywają się zajęcia laboratoryjne, w trakcie których słuchacze dokonując praktycznego badania poszczególnych układów poszerzają wiedzę teoretyczną zdobytą w trakcie wykładów o umiejętności praktycznego badania procesów zachodzących w poszczególnych układach.

W ostatnich latach, ze szczególnym nasileniem, wprowadzone są do sprzętu radiolokacyjnego coraz nowsze rozwiązania techniczne. Zachodzi więc konieczność dostosowywania omawianych przedmiotów do nowych potrzeb. Pociąga to za sobą konieczność dokonywania systematycznych zmian w zakresie nauczania poszczególnych tematów, a w konsekwencji - do zmiany programu nauczania, co pewien okres czasu. Dotyczy to szczególnie przedmiotu podstawy radiolokacji, w którym zachodzi konieczność pogłębiania specjalizacji i rozbicia tego przedmiotu na kilka przedmiotów kierunkowych. Umożliwia to dalszą specjalizację kadrze dydaktycznej cyklu i gwarantuje wyższy poziom nauczania. Specjalizacja ta korzystna, jest dla słuchaczy ze względu na mniejszy zakres wiedzy zawartej w poszczególnych przedmiotach, stanowiących cykl wiadomości, a ponadto pozwoli na gruntowniejsze przyswojenie wiedzy. Wykładowcom pozwoli na bieżące śledzenie i wdrażanie do poszczególnych tematów najnowszych osiągnięć technicznych z zakresu wykładanego przedmiotu.

Wzrost ilości zagadnień przy zachowaniu tej samej ilości godzin dydaktycznych zmuszał wykładowców do stosowania efektywniejszych metod nauczania. Obok tradycyjnie stosowanych metod szkolenia coraz powszechniej wykładowcy stosują metodę problemową. Jeśli całości wykładu nie można przeprowadzić tą metodą, wykładowcy wydzielają te partie materiału, w których metoda problemowa może być zastosowana.

Wnioski wypływające ze zjawisk przy pracy układów, ustalenie zalet, wad i zastosowania praktycznego poszczególnych układów, wykładowcy starają się uzyskać od słuchaczy metodą problemową. Powoduje to większe zaangażowanie słuchaczy na zajęciach, niż można by osiągnąć w przypadku podawania tej partii materiału bezpośrednio przez wykładowcę.

Coraz powszechniej stosuje się w cyklu metodę wykładu z pokazem w sali laboratoryjnej.

Możliwość realizacji tej metody uzyskano z chwilą przydzielenia odpowiednich sal, które przystosowano do demonstracji pracy układów.

W r. 1970 kadra cyklu rozpoczęła zajęcia dydaktyczne z podchorążymi WOSR. Zaszła więc konieczność dostosowania sposobu i poziomu prowadzenia zajęć do wymagań szkoły wyższej. Większy nacisk położono na podbudowę matematyczną omawianych procesów fizycznych oraz na samodzielną pracę podchorążych, polecając im indywidualne studiowanie niektórych zagadnień z literatury technicznej. W celu właściwego rozeznania w stopniu przyswojenia przez szkolonych przetworzonych materiałów przeprowadzane są prace kontrolne metodą reprezentatywną, jednocześnie we wszystkich grupach szkoleniowych danego rocznika. W wyniku tych prac kierownik cyklu, na odprawach metodycznych, podaje zagadnienia opanowane najslabiej w poszczególnych grupach szkoleniowych „Ustala sposoby, które umożliwią lepsze przyswojenie materiału.

Kierownictwo cyklu przeprowadza rozmowy indywidualne ze słuchaczami niezdyscyplinowanymi i nie osiągającymi dobrych wyników w nauce. W wielu przypadkach powodują one zmianę postępowania zaniedbujących się uczniów. Poza tym kierownictwo wspólnie z POP

organizują spotkania z dowództwem i sekretarzami POP szkolonych pododdziałów, w czasie których ustala się wspólnie metody i formy poprawienia efektów nauczania i wychowania szkolonych.

Zasadniczym zadaniem cyklu sprzętu radiolokacyjnego jest kształcenie kwalifikowanych kadr technicznych, posiadających znajomość budowy sprzętu radiolokacyjnego i jego eksploatacji. Przedmioty te, z uwagi na szeroki zakres wiadomości, umiejętności i nawyki, jakie należy wdrożyć słuchaczom w procesie szkolenia, wymagają specyficznego podejścia do form i metod dydaktyczno-wychowawczych stosowanych w cyklu. Dlatego też proces szkolenia, jego stałe udoskonalanie i rozwój, jest elementem szczególnej troski kadry dydaktycznej cyklu, której cały wysiłek skierowany jest na doskonalenie istniejących metod nauczania i poszukiwanie nowych, bardziej skutecznych, metod dydaktyczno-wychowawczych.

W ostatnim 5-leciu wprowadzono szczególnie wiele nowych form nauczania. W tym czasie, kadra szkoły dwukrotnie wzmagala prace nad doskonaleniem metod dydaktyczno-wychowawczych, w związku z utworzeniem Technicznej Szkoły Chorążych oraz powstaniem Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej.

Utworzenie Szkoły Chorążych w roku szkolnym 1967/68, wymagało zmian w bazie szkoleniowej i nowych metod nauczania, odpowiednich do szkolenia ludzi, przychodzących z innym zasobem wiedzy. Zarzucono prawie całkowicie takie metody, jak wykład zwarty, zastępując go wykładem urozmaiconym lub pogadanką heurystyczną. Systematyczna rozbudowa bazy szkoleniowej, polegająca na adaptacji schematów, wykonywaniu stend poglądowych, makiet i modeli, a także wprowadzeniu coraz większej ilości sprzętu radiolokacyjnego do sal laboratoryjnych pozwoliła na coraz szersze wprowadzanie pokazu oryginalnych urządzeń podczas wykładu, na demonstrację budowy i pracy przerabianego urządzenia. Umożliwiło to słuchaczom obserwację zjawisk, a których była mowa w wykładzie i przyczyniało się do lepszego zrozumienia i zapamiętania materiału, a ponadto ożywiało wykład czyniąc go bardziej interesującym dla słuchaczy.

Urozmaicenie i wzbogacenie treści wykładu, to tylko jeden z elementów nowoczesności wprowadzanych w tym czasie do szkolenia.

Coraz większą wagę przykładą kadra dydaktyczna do zajęć praktycznych, co przejawia się w eksperymentalnym prowadzeniu metody problemowo-laboratoryjnej. Metoda ta, wyzwala u słuchaczy pełną aktywność oraz samodzielność myślenia i działania daje dobre wyniki, w związku z czym zostaje coraz szerzej wprowadzana we wszystkich cyklach. Położenie nacisku na samodzielność myślenia, aktywne uczestniczenie szkolonych w procesie nauki - to jednak nie wszystko. Kadra cyklu wychodzi naprzeciw słuchacza z nową inicjatywą - uczeniem logicznego, refleksyjnego myślenia. Eksperymentalnie wprowadza się tę formę pracy na zajęciach laboratoryjnych przy wyszukiwaniu uszkodzeń w sprzęcie. Z uwagi na niewielką ilość sprzętu, a dużą liczbę szkolonych opracowane zostają, a następnie wykonane we własnym zakresie - trenażery, zastępujące poszczególne urządzenia, na których prowadzi się naukę logicznego myślenia. Efekty tej formy szkolenia są bardzo dobre, co zachęca kadre dydaktyczną do dalszego doskonalenia trenażerów i coraz szerszego stosowania metody problemowego nauczania, nie tylko na zajęciach praktycznych, ale również na zajęciach teoretycznych. Wprowadzając problemową metodę nauczania napotkano na nową trudność, mianowicie brak czasu na zajęcia. Poszukując czasu umożliwiający dyskusję podczas zajęć opracowano nową pomoc dydaktyczną, jaką stał się zeszyt słuchacza. Otrzymuje go każdy szkolony. Zeszyt zawiera rozpracowany metodycznie, w przystępnej formie materiał, pozwala na wyeliminowanie czasochłonnego elementu zajęć, jakim było dyktowanie ważniejszych fragmentów wykładu. Przedsięwzięcie to pozwoliło na szersze stosowanie dyskusji kierowanej, pokazu, a także na wprowadzenie jeszcze jednej metody, jaką jest wykład porządkowy i utrwalający.

Ciągłe eksperymenty z wykorzystaniem środków audiowizualnych - prowadzone przez kadre cyklu, ukształtowały nowy sposób uczenia pracy i współpracy poszczególnych urządzeń wg schematów ideowych.

Polega on na systematycznym budowaniu schematu ideowego na ekranie przy wykorzystaniu specjalnie opracowanej taśmy, z której obraz emitowany jest na ekran przez rzutnik światła dziennego. Metoda ta z powodzeniem zdała egzamin, co jest rzeczą szczegól-

nie istotną przy nauce teorii sprzętu radiolokacyjnego, gdzie schemat ideowy zespołów lub podzespołów jest podstawową pomocą naukową.

Omawiając osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze nie można pominąć ciągłego udoskonalania programów szkolenia, systematycznie dopasowywanych przez kadre cyklu do coraz bardziej nowych i skomplikowanych urządzeń.

Na szczególną uwagę zasługuje opracowanie metodyki wykorzystania trenażerów, a także metodyki prowadzenia zajęć z eksploatacji i remontu sprzętu radiolokacyjnego, w których bardzo szeroko uwzględniono problemowe i laboratoryjno-problemowe metody prowadzenia zajęć. Pozytywne rezultaty uzyskano przez wprowadzenie dyskusji jako metody nauczania w małych zespołach. Okazało się bowiem, że zbiorowa wzajemna wymiana myśli pozwoliła wszystkim uczącym się brać udział w dążeniu do odkrywania prawideł właściwego działania poszczególnych układów elektronicznych, a ponadto dopomogła w kształtowaniu się spójności i wysokiego morale grup, co jest czynnikiem integrującym ich członków w zwarty kolektyw.

Szczególnie celowym okazało się prowadzenie zajęć tą metodą podczas ćwiczeń laboratoryjnych oraz nauki własnej, do której udostępniono słuchaczom laboratoria sprzętu.

Omówione powyżej metody, wypracowane przez kadre dydaktyczną cyklu, są obecnie szeroko stosowane, czemu niewątpliwie służy wymiana na stacji radiolokacyjnych w laboratoriach na egzemplarze nowsze i sprawne technicznie, a także stworzenie szeregu nowych sal laboratoryjnych.

Dalsza rozbudowa bazy szkoleniowej w połączeniu z budową nowego poligonu szkolnego stwarza nowe warunki, w których udoskonalenie procesu dydaktycznego będzie mogło przebiegać jeszcze w szybszym tempie. Wprowadzenie programowego nauczania będzie w takich warunkach realne, tym bardziej, że z roku na rok rośnie procent kadry posiadającej wyższe wykształcenie techniczne. Ścisła współpraca z pododdziałami, organizacjami młodzieżowymi i partyjnym, z innymi cyklami oraz szeroka wymiana doświadczeń i wspólne rozwiązywanie proble-

mów sprzyjać będzie dalszym osiągnięciom dydaktyczno-wychowawczym cyklu sprzętu radiolokacyjnego.

Do zadań stojących przed cyklem pracy bojowej w procesie szkolenia słuchaczy w latach 1967-72 należało nauczanie i przygotowanie szkolonych do wykonywania zadań stojących przed pododdziałami radiotechnicznymi wojsk OPK.

Bardzo ważną rolę odgrywa wpojenie w słuchaczy umiejętności podejmowania prawidłowej i szybkiej decyzji, potrzebnej zarówno do operatywnego wykorzystywania obsługiwane go sprzętu, jak i oceny aktualnej sytuacji powietrznej.

W związku z tym, oczywistą i bezsporną stała się potrzeba wprowadzenia i stosowania takich form i metod nauczania, które rozwijają zdolności szybkiego podejmowania poprawnych decyzji i przekształcają je w nawyk. Dlatego też troska o stały wzrost poziomu wyszkolenia wszystkich słuchaczy z pracy bojowej i taktyki rodzaju wojsk oraz bezsporne korzyści płynące ze stosowania metody programowanej kontroli, przy zastosowaniu różnych środków technicznych, były bodźcem dla kadry cyklu do zaprojektowania i wykonania gabinetu programowego nauczania z pracy bojowej. Do tego celu wykonano egzaminator grupowy, który zapewni większej grupie szkolonych możliwość właściwego skontrolowania prawidłowości podejmowanych decyzji, przy zaprogramowanej odpowiedniej sytuacji powietrznej.

Głównymi formami i metodami szkolenia z pracy bojowej i taktyki rodzajów wojsk są: wykłady z pokazem, zajęcia praktyczne na sprzęcie radiolokacyjnym i w węźle pracy bojowej oraz zajęcia kompleksowe.

Dotychczasowa praktyka wykazała, że najlepszą formą zajęć praktycznych są zajęcia kompleksowe, przeprowadzane w końcowym okresie szkolenia słuchaczy, mające na celu doskonalenie uprzednio nabytych wiadomości teoretycznych. W przygotowaniu zajęć kompleksowych biorą udział zainteresowani wykładowcy, służby techniczne i zabezpieczające, pod kierownictwem kadry cyklu pracy bojowej. Zajęcia te trwają kilkanaście dni, a praca bojowa jest zorganizowana na zmiany

bojowe w warunkach jak najbardziej zbliżonych do sytuacji jednostek bojowych,

Dotychczasowe kierunki i formy szkolenia są właściwe, oraz udoskonalane systematycznie i na bieżąco. Z chwilą urządzenia i wyposażenia gabinetów oraz sal specjalistycznych zgodnie z założeniami, poziom szkolenia z przedmiotu taktyki rodzaju wojsk i pracy bojowej ulegnie znacznej poprawie i pozwoli na jeszcze lepsze przygotowanie słuchaczy do pracy w jednostkach bojowych na pierwszych stanowiskach służbowych,

Metoda szkolenia kompleksowego została również przyjęta przy szkoleniu z przedmiotów ogólnowojskowych. Słuchacze po odpowiednim przygotowaniu i instruktażu biorą aktywny udział w szkoleniu swoich kolegów. Taki tryb szkolenia uczy żołnierzy samodzielności i podejmowania właściwych decyzji,

Wzrasta bezpośrednio zainteresowanie szkolonych programem. Umożliwia to lepsze opanowanie materiału, zwrócenie większej uwagi na sprawy zasadnicze, a jednocześnie jest sprawdzianem umiejętności nabytych przez szkolonych. W procesie szkolenia postawiono również na nowoczesność. Śmiało sięgnięto po nowoczesny elektroniczny sprzęt szkoleniowy taki, jak: zdalne urządzenie do nauki celowania, podnośniki elektryczne do tarcz, urządzenie noktowizyjne itp. Dobre wyniki strzelania osiągnięte przez szkolonych potwierdzają słuszność przyjętej przez nas metody,

Nowo wprowadzone regulaminy wojskowe pozwoliły zastosować odmienne kryteria oceny słuchaczy, a wysokie wymagania systematycznie stawiane przez kadrę, spowodowały, że każdy dobry słuchacz jest również dobrym żołnierzem,

Niewątpliwie nowe treści do szkolenia i wychowania żołnierzy wniosły zawody użyteczno-wojskowe i udział w ćwiczeniach z wojskami. Trudne i niecodzienne warunki życia na poligonie, duży wysiłek fizyczny oraz konieczność znoszenia niewygód - oto czynniki, które hartowały słuchaczy i przyczyniały się do pełnego zgrania kolektywów żołnierskich,

Kadra szkoły, stosując i rozpracowując istniejące metody nauczania, pracuje nad innymi, nowymi metodami, dążąc w ten sposób do uzyskiwania lepszych efektów swego działania. W ślad za nowymi wymogami idą nowe metody nauczania i wychowania oraz nowoczesna baza szkoleniowa.

Cała działalność ma na celu wychowanie coraz lepiej przygotowanej kadry ludowego Wojska Polskiego.

ROLA I ZADANIA PRACY PARTYJNO-POLITYCZNEJ W WOSR W LATACH 1967-1972

Działalność aparatu partyjno-politycznego WOSR jest ściśle związana z podstawowym zadaniem szkolnictwa wojskowego, jakim jest przygotowanie wysoko wartościowych kadr dowódczych i specjalistyczno-technicznych dla Sił Zbrojnych PRL.

Do zasadniczych zadań aparatu partyjno-politycznego, wykładowców przedmiotów społeczno-politycznych i oficerów politycznych pododdziałów należy:

- prowadzenie i bezpośrednie uczestniczenie w wychowaniu wysoce zdyscyplinowanych, świadomych politycznie oficerów, chorążych i podoficerów zawodowych ludowego Wojska Polskiego;
- rozwijanie wszechstronnej pracy partyjno-politycznej, celem zapewnienia wysokiego poziomu moralno-politycznego kadry i słuchaczy, procesu nauczania, badań naukowych oraz stałe doskonalenie form i metod dydaktyczno-wychowawczych;
- przejawianie nieustannej troski, by szkoła była wzorem socjalistycznych stosunków międzyludzkich i norm współżycia społecznego;

- wpajanie słuchaczom nawyków i umiejętności prowadzenia różnych form pracy polityczno-wychowawczej, propagandowej, kulturalno-oświatowej i młodzieżowej;
- kształtowanie w procesie pracy partyjno-politycznej i dydaktyczno-wychowawczej wysokich walorów charakterologicznych i moralnych przyszłych dowódców, przełożonych i wychowawców żołnierzy wojsk radiotechnicznych.

Rola i zadania, jakie wykonuje aparat partyjno-polityczny w szkole, są zgodne z zasadami jednoosobowego dowodzenia i demokratycznymi wymogami życia wojskowego, a także z ukształtowanymi w świadomości ogółu żołnierzy, przekonaniem o kierowniczej roli partii w wojsku.

PRACA PARTYJNO-POLITYCZNA W LATACH 1967-1972

Rok 1967 jako przedłużenie obchodów 1000-lecia Państwa Polskiego, zapisał się w historii osiągnięć pracy partyjno-politycznej hasłem - "Naród swojej młodzieży". W szkole przeprowadzono szeroko zakrojoną pracę polityczno-wychowawczą z kadrą zawodową, jak i z żołnierzami pododdziałów. Akcja ta była częścią składową pracy związanej z obchodami 25 rocznicy powstania PPR i 50-lecia Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej. W związku z tym, na początku roku, odbyło się szereg otwartych zebrań partyjnych i zebrań Kół Młodzieży Wojskowej, na których zapoznano pododdziały z istniejącymi potrzebami i możliwościami podjęcia zobowiązań. Ponadto na szkolnej konferencji KMW podjęto uchwałę i wystosowano apel do wszystkich żołnierzy szkoły o podjęcie zobowiązań i czynów żołnierskich. Na apel konferencji odpowiedziały wszystkie pododdziały szkoły. Realizacja tych zobowiązań odbyła się w dwóch etapach. Pierwszy zakończono w czerwcu, drugi wraz z ukończeniem roku szkolnego. Ogólny bilans zrealizowanych zobowiązań w ramach Społecznego Funduszu Budowy Szkół i Internatów zrealizowano w 100%. Ogółem stan wpływów w dniu 15 grudnia 1967 r. przedstawiał się następująco:

Kadra	64,790,-
Pracownicy cywilni	20.234,50
Podchorążowie	5,719,-
Pozostali żołnierze	3.118,-
.....	
RAZEM:	93,870,-
.....	

Należy podkreślić, iż tak wysoko osiągnięty bilans zawdzięczać należy temu, że akcja ta odbywała się pod osobistym kierownictwem Szefa Wydziału Politycznego płk mgr Tadeusza KUCZYŃSKIEGO.

Innym osiągnięciem w pracy partyjno-politycznej, były rezultaty przodownictwa i współzawodnictwa, wysiłek ich zmierzał głównie do wytworzenia w pododdziałach szkoły odpowiedniej atmosfery, sprzyjającej rozwojowi tego ruchu. Na przestrzeni roku 1967 znacznie wzrosła ilość przodowników - członków partii i Kół Młodzieży Wojskowej w stosunku do ogółu żołnierzy.

Poważne osiągnięcia zanotowano również przy zdobywaniu przez żołnierzy klas w specjalnościach wojskowych. Na dalszy rozwój tej formy przodownictwa pozytywnie wpłynęły wprowadzone w życie i odpowiednio rozpowszechnione nowe zasady klasyfikacji specjalistów. Uzyskanie zasadniczej poprawy w tym względzie wymagało od aparatu partyjno-politycznego służbowego rozwiązania, w postaci odpowiedniego dokumentu, który określał podstawowe zasady i tryb zdobywania przez żołnierzy drugiej specjalności wojskowej.

W r. 1967, w wyniku działalności partyjno-politycznej, powstały w szkole warunki szczególnie sprzyjające rozwojowi Drużyn Służby Socjalistycznej. Skoncentrowana wokół nich praca partyjno-polityczna dała pożądane rezultaty widoczne m.in. w uzyskaniu przez gros żołnierzy tytułu wyróżniającego, miana członków DSS oraz częściowym zrealizowaniu następujących inicjatyw: "kolektyw bez ocen niedostatecznych", "pododdział wzorem kultury na codzień", "kolektyw bez kar aresztu", "bez kar dyscyplinarnych" itp.

W dążeniu do osiągnięcia maksymalnych wyników nie dopuszczono do zawężenia wymagań, a wprost przeciwnie, wymagania zwiększono, za-

również w stosunku do pododdziałów jak i do indywidualnych żołnierzy. Szczególnie wysokie średnie osiągnęli żołnierze rocznika promocyjnego, potwierdzając tym samym słuszność stawianych przed nimi wymagań. Średnie wyników nauki przodowników pozostałych pododdziałów były również wyższe niż żołnierzy nie będących wzorowymi i wahały się w granicach od 4,65 do 4,90, średnie Drużyn Służby Socjalistycznej - od 4,30 do 4,65, pozostałych zaś żołnierzy od 3,20 do 3,50.

W tym okresie dalszej poprawie uległ styl pracy aparatu partyjno-politycznego i dowódczego, a szczególnie organizacji partyjnych i młodzieżowych oraz zespołów i podzespołów pedagogicznych. Sprawy przodownictwa i współzawodnictwa, w realizacji podjętych zobowiązań, były przedmiotem narad wymienionych ogniw, w czasie których szukano nowych rozwiązań, nowych form i metod działania.

Za efekty pracy nad rozwojem przodownictwa, na wyróżnienie zasłużyło wielu dowódców pododdziałów różnego szczebla dowodzenia. Do dowódców, których pododdziały zajęły w przodownictwie czołowe miejsca, należeli: mjr Gerard KOCHAŃSKI, kpt. Ryszard MIAZGA, kpt. Jan LIPKA, kpt. Józef MATEJA, kpt. Tadeusz ŚWIERK i kpt. Władysław KLEIN. Zostali oni wyróżnieni nagrodami przez dowództwo szkoły, a pododdziały, którymi dowodzili - dyplomami i proporcjami przechodnimi.

Ppik G. Kochański

Mjr J. Lipka

Mjr T. Świerk

Mjr J. Mateja

Zgodnie z uchwałą XII plenarnego posiedzenia KC PZPR przeprowadzono konferencję sprawozdawczo-wyborczą Szkolnej Organizacji Partyjnej. Jej celem było przedstawienie dorobku, osiągniętego pod kierownictwem partii na wszystkich odcinkach życia narodu, spopularyzowanie roli partii w osiągnięciach dokonanych w latach istnienia władzy ludowej, ukazanie perspektyw rozwojowych oraz dróg przezwyciężenia występujących jeszcze trudności. Oceniając realizację przedsięwzięć, podejmowanych przez szkolną organizację partyjną w kampanii przygotowawczej do V Zjazdu PZPR, stwierdzić należy, że przebiegała ona sprawnie i miała istotny wpływ na postęp w wielu dziedzinach naszego życia.

Prowadzona praca ideowo-polityczna umocniła jeszcze bardziej przekonanie wszystkich żołnierzy naszej szkoły o słuszności stanowiska partii wobec węzłowych problemów wewnętrznych i międzynarodowych, a tym samym wpłynęła na umocnienie stanu moralno-politycznego, czujności i gotowości bojowej. W toku obrad konferencji stwierdzono wzrost zaangażowania społecznego i ideowego wśród kadry, podchorążych, kadetów, dowódców, jak i żołnierzy służby zasadniczej.

Na konferencji podsumowano wartość czynów i zobowiązań podjętych przez żołnierzy naszej szkoły dla uczczenia V Zjazdu Partii i 25-lecia

powstania ludowego Wojska Polskiego, zarówno tych niewymiernych, ale mających kapitalne znaczenie społeczno-wychowawcze i polityczne, jak i czynów produkcyjnych, których wartość oszacowano na ponad 250 tys. złotych.

Wśród tych pierwszych szczególne znaczenie ma zdobycie przez 33% żołnierzy tytułu wyróżniającego i odznak "Wzorowego Żołnierza" I, II i III stopnia. Nagrodzono w ten sposób 35% członków partii, 61% członków Kół Młodzieży Wojskowej i 4% niezorganizowanych. 26 drużyn podjęło walkę o miano Drużyny Służby Socjalistycznej. W składzie tych drużyn 71% stanowili członkowie i kandydaci partii.

Do powyższych osiągnięć w dużej mierze przyczynił się Komitet Partyjny Szkoły, którego I sekretarzem był łow. pplk Adam BUKOWSKI.

W związku z 25-leciem powstania LWP, 50-leciem radzieckich Sił Zbrojnych i V Zjazdem w r. 1968 nieetatowe zespoły lektorskie wygłosiły 101 odczytów i referatów, w których uczestniczyło 14 262 słuchaczy.

Na właściwą pracę zespołu lektorskiego wpłynęło w poważnej mierze odpowiednie przygotowanie aktywu partyjnego. Ponad 90 osób ukończyło w poprzednich latach WUML na wydziałach: filozoficzno-socjologicznym i ekonomicznym, 60 oficerów i podoficerów ukończyło 2-letnie kursy religioznawstwa. Pozwalało to na odpowiednie rozłożenie referatów i odczytów oraz na właściwe wykorzystanie pracy aktywu w różnorodnych formach działalności propagandowo-agitacyjnej. W tym czasie, w szkole działało 5 nieetatowych zespołów lektorskich obejmujących 60-ciu prelegentów. Wygłoszone referaty i odczyty prezentowały ciekawą treść poznawczą i polityczną, np: "Polska lewica demokratyczna w ZSRR i jej rola w organizacji Sił Zbrojnych"; "Siły Zbrojne Polski Ludowej w walce z reakcyjnym podziemiem w okresie utrwalania władzy ludowej"; "Aktualne stanki między państwem a kościołem"; "Społeczna doktryna współczesnego katolicyzmu" itp.

Podziękowania od zakładów pracy, grup środowiskowych, młodzieży i ludności wiejskiej świadczyły o właściwej postawie lektorów, ich politycznym zaangażowaniu.

W roku 1969, w wyniku pryncypialnej pracy partyjno-politycznej, osiągnięto poziom konieczny przy realizacji zadań, do jakich zobowiązuje szkołę posiadany przez nią status wyższej uczelni. Doniosłą rolę w wypracowaniu nowego stylu pracy partyjno-politycznej w warunkach szkoły spełniał Wydział Polityczny, którego nowym szefem został ppłk mgr Zbigniew KAZMIERCZAK.

Wypracowano nową strukturę organizacji partyjnej dostosowując ją do wymogów szkoły wyższej. Nowa struktura organizacyjna zapewniała bardziej operatywną działalność poszczególnych POP, właściwe ustalenie problematyki zebrań partyjnych oraz skuteczniejsze prowadzenie pracy indywidualnej z członkami i kandydatami partii.

Szczególną rolę w tych pracach odegrał Komitet Partyjny Szkoły z sekretarzem tow. ppłk Walerianem RZEMIŃSKIM.

Rok 1970, w pracy partyjno-politycznej, charakteryzował się wzmożoną działalnością wokół setnej rocznicy urodzin W.I. Lenina i 25-leciem zwycięstwa nad faszyzmem oraz powrotem Ziem Zachodnich i Północnych do Macierzy. Jej wynikiem były następujące rezultaty:

- w szkole zorganizowano jednodniową konferencję teoretyczno-metodyczną dla aktywu szkoły oraz nauczycieli szkół średnich i podstawowych miasta i powiatu Jeleniej Góry. Konferencja pomyślana została w ten sposób, by mogła przygotować aktyw partyjny i polityczny szkoły, a także nauczyciele, do prowadzenia z młodzieżą pracy wychowawczej, związanej z 25-leciem zwycięstwa nad faszyzmem. Konferencję tę potraktowano jednocześnie jako przygotowanie oficerów i podoficerów do wzięcia udziału w spotkaniach z ludnością cywilną wiejską i miejską.

Szczególny wkład w przygotowanie powyższej konferencji wniósł zespół wykładowców cyklu przedmiotów społeczno-politycznych, a mianowicie: ppłk mgr Bolesław BARTOSIŃSKI, kpt. mgr Eugeniusz KOZŁOWSKI, ppłk mgr Jerzy KOSTRZEWSKI i kpt. mgr Adolf STACHUŁA. W związku z 100 rocznicą urodzin W.I. Lenina przeprowadzono w szkole szereg imprez mających na celu zapoznanie stanu osobowego z dorobkiem teoretycznym i praktyczną działalnością rewolucyjną budowniczego pierwszego państwa socjalistycznego w świecie.

W pododdziałach odbyły się pogadanki, odczyty i konkursy, wygłoszono referaty wiążące się tematycznie z tą rocznicą. Przeprowadzono również wielostopniowy konkurs pt: "Idee Lenina - wiecznie żywe".

Końcowym akcentem roku leninowskiego była zorganizowana wspólnie przez Wydział Polityczny i cykl przedmiotów społeczno-politycznych konferencja popularno-naukowa. Na konferencji wysłuchano referatu "Leninowska idea rewolucji a współczesność", którego autorem był ppłk dr Antoni SZCZĘŚNIAK z WAP-u, "Lenin a polski ruch robotniczy" ppłk dra Leszka GROTA z WAP-u i "Lenin o świecie i wychowaniu" mjr mgr Jerzego HAŁAJA.

Rok 1970, obok rezultatów aparatu partyjno-politycznego w sferze ideowo-wychowawczej, przyniósł niespotykane dotychczas osiągnięcia w dziedzinie rozbudowy nowoczesnej bazy naukowo-dydaktycznej.

W grudniu r. 1970, znamienne wydarzenia na Wybrzeżu, a w konsekwencji tych wydarzeń, zmiany, które zaszły po VII Plenum KC PZPR, zmierzające do przywrócenia leninowskich norm życia partyjnego i więzi partii z klasą robotniczą - spowodowały dominację tych zagadnień w pracy partyjno-politycznej.

Decyzje VII plenarnego posiedzenia Komitetu Centralnego PZPR określały podstawy nowego stylu pracy partyjno-politycznej w roku 1971. Koncentrowała się ona wokół problematyki VIII i kolejnych plenarnych posiedzeń KC PZPR oraz wytycznych KC PZPR na VI Zjazd Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej o dalszym socjalistycznym rozwoju Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, a jej kulminację stanowiły obrady VI Zjazdu PZPR w grudniu 1971 r.

W pracach partyjno-politycznych szkoła kierowała się informacjami o podjętych decyzjach i uchwałach Komitetu Centralnego PZPR, doskonaląc styl i metody działania organizacji partyjnych i Kół Młodzieży Wojskowej, mobilizując ich członków do umacniania świadomości moralno-politycznej i gotowości bojowej.

Osiągnięcia aparatu partyjno-politycznego w roku 1971 wiązały się ściśle z wcielonymi w życie uchwałami VII i VIII plenarnego posiedzenia KC PZPR.

W roku 20-lecia istnienia Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej aparat partyjno-polityczny koncentrował się nad przeniesieniem uchwał VI Zjazdu PZPR na grunt naszej Szkoły.

Zapoznano cały stan osobowy szkoły z uchwałami VI Zjazdu PZPR,

Zorganizowano szereg imprez takich, jak: spotkania z byłymi działaczami PPR, konkursy, wycieczki i wieczornice. Kończącym przedsięwzięciem obchodów 30 rocznicy powstania PPR była konferencja popularno-naukowa z udziałem aktywu partyjnego miasta i powiatu Jeleniej Góry. Trzydziestą rocznicę powstania PPR wiązano ściśle z przygotowaniem stanu osobowego szkoły do wzięcia udziału w wyborach do Sejmu PRL.

Rezultatem tej pracy było oddanie głosów na kandydatów FJN przez 100% stanu osobowego szkoły.

Na wysoką ocenę w pracy partyjno-politycznej zasługuje działalność, mająca charakter futurologiczny, a więc aparat partyjno-polityczny wychodzi naprzeciw wszelkim wydarzeniom, a praca jego charakteryzuje się realizmem. Wyrazem wysokiej oceny dotychczasowej pracy były wyróżnienia przyznane przez przełożonych poszczególnym oficerom politycznym.

PRACA KÓŁ MŁODZIEŻY WOJSKOWEJ WOSR

W całokształcie prac partyjno-politycznych, mających wpływ na wychowanie i gotowość bojową żołnierzy ludowego Wojska Polskiego, duże znaczenie odgrywają społeczne formy oddziaływania na żołnierzy. Należy do nich działalność organizacji młodzieżowej, która ma na celu kształtowanie zaangażowanej postawy i socjalistycznej świadomości żołnierzy.

Rezultat tych postaw i świadomości - to godne spełnienie patriotycznego i obywatelskiego obowiązku wobec Ojczyzny,

Działalność Kół Młodzieży Wojskowej jest ściśle związana z ruchem przodownictwa i współzawodnictwa, a także z rozwojem zainteresowań żołnierzy, organizacją pracy kulturalno-oświatowej i czasu wolnego, rozwojem sportu i turystyki oraz form rekreacji i wypoczynku.

Minione pięciolecie stanowi istotny etap w rozwoju działalności Kół Młodzieży Wojskowej w dziejach naszej uczelni. W okresie tym znacznie rozwinęły się formy organizacyjne Kół Młodzieży Wojskowej w szko-

le; w działalności KMW zaczęły dominować problemy pracy ideowo-wychowawczej, nauki i dyscypliny, przy jednoczesnym rozwoju działalności kulturalno-oświatowej, rekreacyjnej oraz pracy instruktorsko-metodycznej w tym zakresie.

Wybrany w listopadzie 1966 r. na Konferencji Sprawozdawczo-Wyborczej Zarząd Szkolny KMW pod kierownictwem pułk. Jerzego ALEKSANDROWICZA, w kadencji 1967-1968 realizował szeroki program pracy młodzieżowej, która koncentrowała się wokół 50 rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej, a w roku 1968 - wokół 25 rocznicy powstania ludowego Wojska Polskiego i V Zjazdu Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej.

Rocznice te i kampania przedzjazdowa wpłynęły na wzrost aktywności w pracy Kół Młodzieży Wojskowej i wyzwoliły wiele energii i zapału w realizacji powszechnie podjętych czynów i zobowiązań żołnierskich.

W tym czasie rozwinęły się formy pracy ideowo-wychowawczej, jak np: działalność zespołów lektorskich i kół młodych racjonalizatorów; znacznie poprawił się styl pracy poszczególnych Kół Młodzieży Wojskowej; działalność kulturalno-oświatowa przybrała rozmiary największe w dziejach Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej; organizacja młodzieżowa stała się organizatorem lub współorganizatorem masowych zawodów wojskowo-użytecznych, spartakiad strzeleckich, rozgrywek piłkarskich, zawodów lekkoatletycznych itp. Rozwinęła się turystyka, zwłaszcza piesza, w rejonie Karkonoszy.

Wśród zrealizowanych czynów i zobowiązań żołnierskich na szczególną uwagę zasługują między innymi prace społeczne przy budowie stadionu Szkoły, budowie strzelnic, zdobycie sporej ilości odznak "Wzorowego Żołnierza", odznak strzeleckich i III klas specjalisty wojskowego, wykonanie szeregu pomocy naukowych i pogładowych, zabezpieczających program szkolenia. W ramach honorowego krwiodawstwa oddano ponad 100 litrów krwi.

Podkreślić należy czyn żołnierzy pododdziału technicznego, którzy ufundowali książeczkę mieszkaniową Jance Woronieckiej z Domu Dziecka w Cieplicach Śląskich.

W omawianym okresie rozwijała się również współpraca Kół Młodzieży Wojskowej z jeleniogórkimi organizacjami młodzieżowymi - ZMS, ZMW i ZHP. Współpraca ta, prowadzona była - zarówno na szczeblu Instancji młodzieżowych - między Zarządem Szkolnym, a następnie Uczelnianym KMW a Zarządami Powiatowymi ZMS, ZMW i Komendą Hufca, jak i między poszczególnymi kołami młodzieży wojskowej oraz kołami cywilnych organizacji młodzieżowych. Utrzymywane są kontakty z Zarządem Zakładowym ZMS "Celwiskoza", Dolnośląskich Zakładów Wyrobów Papierowych, zarządem ZMS Wyższej Szkoły Ekonomicznej, Studium Nauczycielskiego i innych szkół i zakładów pracy.

Rozwija się współpraca KMW z organizacją komsomolską z jednostki Północnej Grupy Armii Wojsk Radzieckich. Delegacje kaemowców i komsomolców z okazji przypadających świąt państwowych Rewolucji Październikowej, rocznicy powstania Armii Radzieckiej, Dnia Wojska Polskiego, Dnia Zwycięstwa i innych - kilkakrotnie wzajemnie odwiedzały się, nawiązując braterskie kontakty, współzawodnicząc ze sobą w zawodach sportowych i prezentując występy zespołów artystycznych.

Wyrazem uznania dla działalności młodzieżowej szkoły w okresie lat 1967-68 były odznaczenia młodzieżowe - Złote Odznaki KMW, nadane przez Radę Młodzieżową WP członkom zarządu szkolnego KMW: ppor. Maciejowi ŚWIEŻEMU i podchorążym: Zenonowi BLUKA-CZOWI i Henrykowi SAŃKO oraz odznaczenia im. Janka Krasickiego, nadane przez Zarząd Główny ZMS, srebrne - kpt. Witoldowi GRAL-LEWICZOWI, brązowe - plut.zaw. Jerzemu ALEKSANDROWICZOWI.

Działalność KMW w latach 1967-68 została wysoko oceniona na Konferencji Sprawozdawczo-Wyborczej Kół Młodzieży Wojskowej w listopadzie 1968 r. Podkreślono udział KMW w realizacji czynów i zobowiązań żołnierskich, w rozwoju ruchu przodownictwa i współzawodnictwa oraz działalności kulturalno-oświatowej, sportowej, turystycznej i rekreacyjnej.

Lata 1969-1970 przyniosły dalszy rozwój działalności organizacji młodzieżowej. Główne kierunki tej pracy oscylowały wokół przeprowa-

dzionej wiosną 1969 r. kampanii wyborczej do Sejmu i rad narodowych, srebrnego jubileuszu Polski Ludowej, a w roku następnym - setnej rocznicy urodzin Włodzimierza Iljicza Lenina i 25 rocznicy zwycięstwa nad faszyzmem i powrotu Ziem Piastowskich do Macierzy.

W pracy ideowo-politycznej prowadzonej przez KMW dominowały treści związane z popularyzacją 25-letniego dorobku Polski Ludowej i programu wyborczego Frontu Jedności Narodu. Problematyka ta była podejmowana na zebraniach KMW, w referatach zespołów lektorskich, w organizowanych quizach i konkursach. Zespoły lektorskie opracowały referaty o osiągnięciach budownictwa socjalistycznego na Dolnym Śląsku, odbył się wieloetapowy konkurs wiedzy o 25-leciu Polski Ludowej.

Niezwykle ambitny program podjęła organizacja młodzieżowa wokół 100 rocznicy urodzin W.L. Lenina oraz 25-lecia zwycięstwa nad faszyzmem i powrotu Ziem Piastowskich do Macierzy. Program ten opracowany został w formie leninowskich wart żołnierskich. Był realizowany w czterech etapach. Stopniowo członkowie KMW zapoznawali się z życiem i działalnością oraz pracami W.L. Lenina, jego rolą jako organizatora i przywódcy państwa radzieckiego oraz twórcy i wodza Armii Czerwonej.

Kulminacyjnym punktem leninowskich wart żołnierskich była sesja popularno-naukowa zorganizowana przez Zarząd Uczelniany KMW pod hasłem - "Lenin - przyjaciel i wychowawca młodzieży".

W okresie realizacji programu leninowskiego ożywiła się znacznie działalność zespołów lektorskich, we wszystkich pododdziałach wygłoszono referaty o związkach Lenina z Polską, o znaczeniu jego działalności w pierwszych latach władzy radzieckiej.

Odbyło się szereg konkursów ze znajomości biografii i dorobku naukowego Lenina, między innymi przeprowadzono konkurs na szczeblu szkoły pt: "Idee Lenina - wiecznie żywe".

Niewątpliwym efektem realizacji programu pracy ideowo-wychowawczej Kół Młodzieży Wojskowej stanowi liczba 234 członków KMW rekomendowanych w szeregi organizacji partyjnej.

Realizacji programu leninowskich wart żołnierskich towarzyszyło podejmowanie czynów i zobowiązań żołnierskich, zwłaszcza w dziedzinie przodownictwa indywidualnego i współzawodnictwa zespołowego. W tej dziedzinie sukcesy odnieśli elewi Podoficerskiej Szkoły Zawodowej i służby zasadniczej, którzy w całości zrealizowali podjęte zobowiązania, spełniając warunki uzyskania odznaki Wzorowego Żołnierza. W rezultacie blisko 30% elewów uzyskało odznaki i tytuły wyróżniające. Sukcesy odnotowali również kadeci. Dwóch z nich Zygmunt NOWIK i Michał MACIEJEWSKI zdobyło, po raz pierwszy od chwili zreformowania systemu przodownictwa indywidualnego w roku 1969, tytuły wyróżniającego i odznaki Wzorowego Żołnierza I stopnia. Kadeci cł,aktywni członkowie KMW, za swój sukces odznaczeni zostali Złotymi Odznakami KMW, podobnie; tytuł wyróżniający i odznakę "Wzorowy Żołnierz" I stopnia zdobył pchor. Tadeusz KLOREK. Wyróżniony został również przez Radę Młodzieżową Wojska Polskiego Złotą Odznaką KMW.

W zespołowym współzawodnictwie szczególne osiągnięcia odnotowali elewi PSZ. Dziesięć drużyn tej szkoły zdobyło zaszczytne miano Drużyny Służby Socjalistycznej.

W sumie 16 drużyn zdobyło ten honorowy tytuł.

Przy realizacji programu leninowskiego i podjętych pod hasłem - "Wszyscy członkowie KMW w szeregach leninowskich wart żołnierskich" - czynów i zobowiązań wyróżniło się wielu działaczy młodzieżowych, a wśród nich: pchor. Tadeusz DUL, któremu nadano brązowe odznaczenie im. Janka Krasickiego; kadeci - Zygmunt KLUS, Franciszek TYLKOWSKI i kpr. Leon GURBADA.

Za działalność w organizacji młodzieżowej w omawianym okresie nadano odznaczenia im. Janka Krasickiego ppor. Maciejowi ŚWIEŻEMU i ppor. Andrzejowi KLUCZYŃSKIEMU.

Rzecz oczywista, działalność ideowo-wychowawcza prowadzona wokół historycznych rocznic w latach 1969-70, nie wyczerpuje całości pracy Kół Młodzieży Wojskowej.

Z wyborem do składu Zarządu Uczelnianego KMW absolwentów WAT-u, por. mgr inż. Zdzisława BIGOSIŃSKIEGO i por. inż. Lecha

MARCHLEWSKIEGO, organizacja młodzieżowa przywiązuje dużą wagę do popularyzacji wiedzy technicznej oraz należytej działalności technicznych kół zainteresowań i kącików młodego technika. Praca w tym zakresie prowadzona jest wspólnie z nowo powstałym w roku 1969 Kołem Młodzieży Wojskowej kadry, kierowanym kolejno przez por. mgr inż. Krzysztofa PAPIERKOWSKIEGO i por. mgr inż. Stanisława ANTOSA.

W tym czasie powstaje Klub Interesującej Techniki, grupujący podchorążych Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej oraz techniczne kółka zainteresowań w Szkole Chorążych. Organizowane są pierwsze olimpiady wiedzy technicznej, które od tego czasu systematycznie odbywają się w pododdziałach i na szczeblu szkoły.

W r. 1970 organizacja młodzieżowa rozwinęła szeroką działalność wokół nowo wprowadzanych z dniem 1 stycznia 1971 r. regulaminów wojskowych. W pracy nad zapoznaniem wszystkich członków KMW i żołnierzy niezrzeszonych z nowymi regulaminami zastosowano takie formy jak: zebrania kół, prelekcje, konkursy, quizy, itp. odbył się wieloetapowy konkurs ze znajomości regulaminów wojskowych, zakończony finałem na szczeblu szkoły.

W pracy Zarządu Uczelnianego KMW w okresie 1969-70 zachodzą dalsze, istotne zmiany organizacyjne. Przy ZU KMW utworzono kilka zespołów problemowych, które na codzień zajmują się problemami pracy ideowo-wychowawczej, dyscypliny i nauki, propagandy, kultury i oświaty, sportu i turystyki.

Coraz szerszy jest krąg działania aktywu KMW. Szczególnie aktywną pracą i zaangażowaniem wyróżniają się między innymi plut. zaw. Roman WAWRZEŃCZYK, pchor. Jan WALKOWIAK i Karol WALCZAK, kadet Zbigniew SOCHANOWSKI, kpr. Czesław MEHL i kpr. Czesław PAWŁOWSKI.

Latem 1969 r. dzięki wydatnej pomocy komendy szkoły, zrealizowany został postulat Zarządu Uczelnianego KMW urządzenia Gabinetu Pracy Młodzieżowej, który stanowi centrum działalności władz uczelnianych KMW.

W r. 1970 następuje również istotny postęp we współpracy KMW z organizacjami młodzieżowymi, działającymi na terenie Jeleniej Góry. Zarząd Uczelniany KMW i poszczególne koła organizują wiele imprez sportowo-obronnych i strzeleckich dla młodzieży ZMW i ZMW. Rozwija się współpraca również na płaszczyźnie ideowo-wychowawczej. Lektorzy ZP ZMS, rekrutujący się z członków KMW kadry wygłosili szereg prelekcji na zebraniach tematycznych kół ZMS. Wspólnie z jeleniogórką organizacją ZMS, KMW współorganizuje sesję lenińską dla młodzieży ZMS i KMW. Rozwija się współpraca z Komendą Hufca ZHP, gdzie funkcję zastępcy Komendanta ZHP pełni ppor. Andrzej KLUCZYŃSKI.

Wspólnie z komendą ZHP zorganizowano dwukrotnie w r. 1970 zawody sportowo-sprawnościowe dla harcerzy. Zawody te weszły na stałe do rocznego kalendarza zamierzeń ZU KMW w latach następnych.

Wraz z innymi członkami ZMS, ZMW i ZHP, dziesięcioosobowa delegacja KMW wzięła udział w Zlocie Młodzieży Polskiej we Wrocławiu, w maju 1970 r.

Działalność organizacji młodzieżowej w r. 1971 w poważnym stopniu determinowały zmiany w życiu państwowym i gospodarczym kraju, które zaszyły po VII i VIII plenarnych posiedzeniach KC PZPR.

Poparcie żołnierzy dla nowej polityki partii i rządu znalazło wyraz w masowym podejmowaniu czynów i zobowiązań żołnierskich pod hasłem "Żołnierski Trud - Ludowej Ojczyźnie".

W pracy organizacji młodzieżowej akcentowano potrzebę kształcenia aktywu młodzieżowego, bardziej efektywnego działania KMW, przede wszystkim w zakresie nauki i dyscypliny oraz dalszego umocnienia organizacji młodzieżowej.

Konferencja delegatów KMW w pierwszych dniach lipca 1971 r. była w całości poświęcona tym problemom.

Kierunki i treści pracy KMW w r. 1971 pozostawały pod wpływem przygotowań do Zlotu Młodzieży Polskiej w Katowicach w lipcu oraz kampanii przed VI Zjazdem PZPR.

Zlot Młodzieży Polskiej w Katowicach poprzedzony został szeroką pracą wychowawczą i propagandową. W czerwcu, we wszystkich pododdziałach odbyły się zebrania KMW, na których wybrano delegatów na Powiatowy Zlot Przewodników Pracy i Nauki w Jeleniej Górze, podjęto czynny i zobowiązania żołnierski dla uczczenia 27 rocznicy Odrodzenia Polski i VI Zjazdu PZPR.

Na Zlocie Młodzieży Polskiej w Katowicach w 17-osobowej grupie młodzieży jeleniogórskiej, Koła Młodzieży Wojskowej WOSR reprezentowali: sierż. zaw. Jerzy ALEKSANDROWICZ, plut. pchor. Tadeusz DUL i kpr. Zdzisław WILK.

Przedstawiciele naszej organizacji młodzieżowej przedstawili meldunek o realizacji czynów i zobowiązań, dotyczący m.in. budowy basenu, ośrodka nauki regulaminów, wykonania szeregu zobowiązań związanych z przewodnictwem i współzawodnictwem, adaptacji pomieszczeń i urzędzenia klubu żołnierskiego.

Działalność ideowo-polityczna KMW w 1971 r. stanowiła zasadniczy problem pracy organizacji młodzieżowej Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej. W poszczególnych Kółach Młodzieży Wojskowej odbywały się, przynajmniej raz na kwartał, zebrania poświęcone problemom politycznym i ideologicznym; Uchwałąm VII, a następnie VIII plenarnego posiedzenia KC PZPR oraz omówieniu zadań postawionych młodzieży na Zlocie w Katowicach; uruchomiono specjalną Szkołę Aktywu KMW, w której szereg wykładów wygłosili wykładowcy Cyklu Przedmiotów Społeczno-Politycznych.

Aktywnie pracowały zespoły lektorskie, podejmując zarówno tematykę aktualną, związaną z VIII Plenum KC, jak i historyczną, w związku z setną rocznicą Komuny Paryskiej i śmierci gen. Jarosława Dąbrowskiego.

O tradycjach walk "Za Wolność Waszą i Naszą" traktowały referaty zespołów lektorskich, które oceniono w ogłoszonym przez ZU KMW konkursie zespołów lektorskich KMW.

Należyty poziom pracy ideowo-wychowawczej prowadzonej przez poszczególne Koła Młodzieży Wojskowej jest w dużej mierze udziałem:

Pchor., pchor. Tadeusza DULA, Andrzeja WALCZAKA, Zdzisława GÓRSKIEGO, Ireneusza KOTA, Stefana STEFAŃSKIEGO, kpr. Zdzisława WILKA, a także innych.

Szczególnego rozmachu nabrała praca ideowo-wychowawcza KMW w okresie poprzedzającym VI Zjazd Partii.

Wytyczne "O Dalszy Socjalistyczny Rozwój Polskiej Rzeczpospolitej Ludowej", a w szczególności problemy szans i perspektyw młodego pokolenia w świetle tych wytycznych stanowiły temat szeregu zebrań i prelekcji zespołów lektorskich KMW.

Okres obrad VI Zjazdu, jak i praca po Zjeździe dominowały w działalności KMW na przełomie roku 1971/72.

Przy kształtowaniu postaw patriotycznych żołnierzy, duży nacisk kładzie się na formę wychowania w oparciu o tradycje walk narodowo-wyzwoleńczych i społecznych. Organizowane w r. 1970 patrole zwycięstwa do uczestników walk II wojny światowej, podróż historyczna szlakiem II Armii Wojska Polskiego, zorganizowana w maju 1971 r. przez Koło Historyczne podchorążych i patrole młodzieżowe do zasłużonych członków Polskiej Partii Robotniczej - w XXX-rocnicę powstania PPR, świadczą o docenianiu wychowania patriotycznego przez organizację młodzieżową.

Działalność Kół Młodzieży Wojskowej w Wyższej Oficerskiej Szkole Radiotechnicznej jest różnorodna i wszechstronna, dotyczy różnych dziedzin życia wojskowego, społeczno-politycznego, kulturalno-oświatowego, sportowo-rekreacyjnego.

Działalność KMW w tym zakresie, umiejętnie kierowana przez Zarząd Uczelniany KMW, dała w minionych latach określone efekty.

Różnorodność podejmowanych problemów i tematyki wynika z różnych zainteresowań i potrzeb członków organizacji, a także z zaangażowania szerokiego aktywu, który te formy z powodzeniem realizuje. Zaangażowanie takich działaczy i aktywistów KMW, jak: ppr. mgr inż. Jan SKOWROŃSKI, por. mgr inż. Bogusław SMÓLSKI, ppor. inż. Marek CYMERSKI, ppor. Zenon BLUKACZ, sierż. pchor. Karol WALCZAK, kpr. pchor. Zdzisław LASOTA, plut. kadet Edward KLIMCZUK, st.kpr. kadet Andrzej SZAPORÓW i innych wyżej wymienionych działaczy, de-

cyduje o powodzeniu młodzieżowego działania w naszej uczelni,
o wysokiej opinii, jaką zyskała działalność Kół Młodzieży Wojskowej u przełożonych, do Rady Młodzieżowej Wojska Polskiego
włącznie.

sierż. J. Aleksandrowicz

Sierż. pchor. K. Walczak

Sierż. pchor. T. Duł

Wyrazem uznania dla działalności KMW i podziękowaniem za pomoc i troskę okazywaną pracy młodzieżowej było nadanie w roku ubiegłym Komendantowi Szkoły - plk dr inż. Wacławowi KAZIMIERSKIEMU złotego odznaczenia im. Janka Krasickiego.

Dobre tradycje i doświadczenia minionych pięciu lat są kontynuowane w roku bieżącym. Wyrazem tego był udział KMW w obchodach XXX-lecia Polskiej Partii Robotniczej, całokształt działalności w kampanii wyborczej do Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej VI kadencji oraz manifestacyjny udział żołnierzy Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej w wyborach do Sejmu.

N A S I   W Y B O R C Y

P RACA KULTURALNO-OŚWIATOWA

Bogaty dorobek i tradycje pracy kulturalno-oświatowej w 15-leciu OSR miały istotny wpływ na dalszy rozwój tej pracy w następnych pięciu latach istnienia szkoły. W latach 1967-1972 doskonalono, oparte na piętnastoletnich doświadczeniach, formy i metody pracy kulturalno-oświatowej, nadając im nowe, aktualne treści oraz systematycznie podnosząc ich poziom do wymogów uczelni wyższej.

W parze z tym działaniem szły pewne zmiany organizacyjne. Przyjęto zasadę pełnej korelacji przedsięwzięć pracy kulturalno-oświatowej Wydziału Politycznego i Klubu Garnizonowego z pracą w tej dziedzinie prowadzoną przez organizację młodzieżową i poszczególne pododdziały. W pododdziałach rolę organizatora pracy kulturalno-oświatowej przejęły na siebie Koła Młodzieży Wojskowej. Spowodowało to urozmaicenie i uatrakcyjnienie dotychczasowych form, wychodząc z tym samym naprzeciw zainteresowań i zapotrzebowaniu ze strony żołnierzy.

Wprowadzone z dniem 1 stycznia 1972 r. zasady działalności kulturalno-oświatowej w wojsku usankcjonowały, stosowany w szkole i w poszczególnych pododdziałach model planowania i organizacji pracy kulturalno-oświatowej.

Poważną rolę w całokształcie pracy kulturalno-oświatowej spełniło wychowanie estetyczne, którym w ostatnich latach objęto słuchaczy wszystkich szkół oraz żołnierzy służby zasadniczej. Obowiązkowe zajęcia w ramach wychowania estetycznego są wyrazem przemian i przewartościowania poglądów na pracę kulturalno-oświatową w wojsku.

Wychowanie estetyczne dostarcza niezbędnej wiedzy o literaturze, teatrze, filmie, sztuce, muzyce i turystyce, którym legitymuje się każdy młody człowiek, absolwent naszych szkół.

Wychowanie estetyczne wypełnia jednakże tylko część czasu przeznaczanego na zajęcia kulturalno-oświatowe w pododdziałach. Na drugą część tych zajęć składają się prelekcje zespołów lektorskich KMW, okolicznościowe wieczornice z okazji historycznych rocznic i świąt państwowych, konkursy, quizy i zgaduj-zgadule, organizuje się gry towarzyskie, prace kół zainteresowań, próby zespołów artystycznych, oglądane są ciekawe pozycje programu telewizyjnego, przeprowadza się dyskusje nad książką, filmem lub sztuką teatralną.

Charakterystyczne jest bogactwo i różnorodność treści i metod organizacyjnych zamierzeń. Przykładem tej różnorodności niech będzie tematyka organizowanych konkursów, quizów i zgaduj-zgaduli, od konkursów ze znajomości regulaminów wojskowych, broni strzeleckiej, znajomości tradycji historii Polskiej Partii Robotniczej lub postępowego ruchu młodzieżowego, do konkursów wiedzy technicznej, znajomości sprzętu radiolokacyjnego, olimpiad technicznych itd. Przykładem różnych treści w formie pracy kulturalno-oświatowej, najbardziej aktywnej są tematy zawarte w dyskusjach zajęć obowiązkowych.

Dyskusje nad książkami Zbigniewa Żaluskiego "Finał 1945" i "Czterdziesty Czwarty", nad cyklem filmów kinematografii Ameryki Łacińskiej, wyświetlane w ramach DKF, a także nad miejscem i przyszłością mło-

dego pokolenia Polski Ludowej w świetle wytycznych na VI Zjazd, w kampanii przed grudniowym Zjazdem, odzwierciedlają jedynie część zainteresowań słuchaczy wojskowej szkoły zawodowej.

Różnorodność form i treści, przy wykorzystaniu środków audiowizualnych w pracy kulturalno-oświatowej, decyduje o jej atrakcyjności i zainteresowaniu ze strony wszystkich żołnierzy.

W całokształcie tej działalności formą tradycyjną, ciągle ważną i mającą istotne znaczenie wychowawcze, jest praca z książką. Służy jej bogato wyposażona biblioteka garnizonowa w Klubie Garnizonowym i naukowa, w której zgromadzone są książki techniczne oraz literatura społeczno-polityczna.

Biblioteka Klubu Garnizonowego, posiadająca aktualnie 13 tysięcy tomów, prócz wypożyczeń, prowadzi aktywną działalność popularyzatorską książek, zarówno na terenie klubu, jak i w pododdziałach. W tych ostatnich działa 11 punktów wypożyczeń książek prowadzonych przez aktyw KMW.

Pracownicy biblioteki wspólnie z Zarządem Uczelnianym KMW organizują spotkania aktywu czytelniczego, na których popularyzują formy pracy z książką i zapoznają czytelników z nowościami wydawniczymi.

BIBLIOTEKA KLUBU GARNIZONOWEGO

Dowodem uznania dla pracy popularyzatorskiej Klubu Garnizonowego jest przyznanie mu w r. 1971, dyplomu Ministra Kultury i Sztuki za całokształt pracy w dekadzie "Człowiek - Świat - Polityka".

Niezwykle atrakcyjną formą popularyzacji literatury są spotkania kadry i słuchaczy z autorami książek. Spotkania takie zorganizowano między innymi z Janem Gerhardem, red., Edmundem Męclewskim, płk. Wacławem Królem i innymi. Podchorążowie i kadeci uczestniczą w spotkaniach z ludźmi pióra, organizowanych w Klubie Księgarza i Międzynarodowym Klubie Książki i Prasy, a także w Klubach Towarzystwa Klubów Robotniczych i Chłopskich Jeleniej Góry.

Niebagatelny wpływ na rozwój czytelnictwa mają masowe konkursy czytelnicze organizowane przez Główny Zarząd Polityczny. W minionym 5-leciu odbyły się 2 konkursy: VII Ogólnowojskowy Konkurs Czytelniczo-Krajoznawczy Szlakiem Zwycięstwa w latach 1969-1970 oraz VIII Ogólnowojskowy Konkurs Czytelniczy "Za Wolność Naszą i Waszą" w latach 1970-71.

Finał pierwszego z tych konkursów, w pionie akademii i szkół wojskowych odbył się w Jeleniej Górze, przy współorganizacji naszej uczelni. W drugim, reprezentant Podolicerskiej Szkoły Zawodowej WRT, elew Waldemar DZIWIK zajął indywidualnie pierwsze miejsce na szczeblu Wojsk Lotniczych.

Duże osiągnięcia w dziedzinie popularyzacji książki miała w ostatnim pięcioleciu biblioteka naukowa WOSR. Zreorganizowano ją w roku 1969, aby zaspokoić potrzeby nowopowstałej wyższej uczelni wojskowej.

Z rozmachem urządzona czytelnia, mieszcząca ponad 100 tysięcy woluminów oraz nowości literatury technicznej i społeczno-politycznej, zabezpiecza studia podchorążych, naukę kadetów i elewów Szkoły.

Biblioteka naukowa prowadzi szeroką działalność popularyzatorską, wydaje informatory o zakupionych nowościach, organizuje wystawy i przeglądy książek.

CZYTELNIĄ BIBLIOTEKI NAUKOWEJ

Atrakcyjną i lubianą przez żołnierzy formą działalności kulturalno-oświatowej jest teatr.

W minionym pięcioleciu forma ta rozwinęła się dzięki współpracy naszej uczelni z Państwowym Teatrem Dolnośląskim w Jeleniej Górze. Wysoki poziom artystyczny teatru oraz atrakcyjny repertuar powodował, że słuchacze WOSR byli obecni niemal na wszystkich sztukach wystawianych przez jeleniogórski teatr. Spektakle "Niech no tylko zakwitną jabłonie" Agnieszki Osieckiej, niezwykle ciekawa inscenizacja "Kordiana" lub "Kwadratura Koła" Wacława Katedy - to przedstawienia, które na długo pozostaną w naszej pamięci.

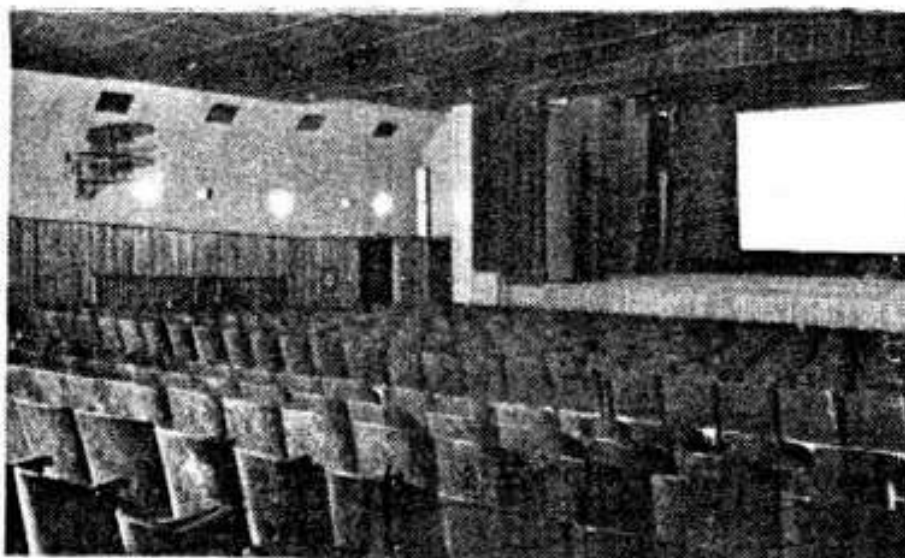
W roku 1971, w trakcie remontu sali teatralnej, teatr jeleniogórski wystawił dla żołnierzy wiele spektakli na scenie kina "Śnieżka".

Poważną rolę w pracy kulturalno-oświatowej, szczególnie wśród kadetów Szkoły Chorążych, spełniają poniedziałkowe teatry telewizji, oglądane przez całe stany osobowe pododdziałów.

Dużą rolę w pracy kulturalno-oświatowej, a także w wychowaniu, nauczaniu i kulturalnej rozrywce spełnia film.

W minionym 5-leciu stworzono w szkole warunki do pełnego oddziaływania tej dziedziny pracy kulturalno-oświatowej na żołnierzy. Po 3-letnim remoncie kapitałnym, wiosną 1971 roku, oddano do użytku kino "Śnieżka" z szerokim ekranem, dużą sceną przystosowaną do koncertów estradowych i występów teatralnych oraz widownią na ponad 500 miejsc, wyposażoną w wygodne fotele. Kino otrzymało jednocześnie wysokiej klasy aparaturę projekcyjną.

Przy kinie, pod patronatem organizacji młodzieżowej, wznowił działalność Dyskusyjny Klub Filmowy.

WIDOWNIA KINA "ŚNIEŻKA"

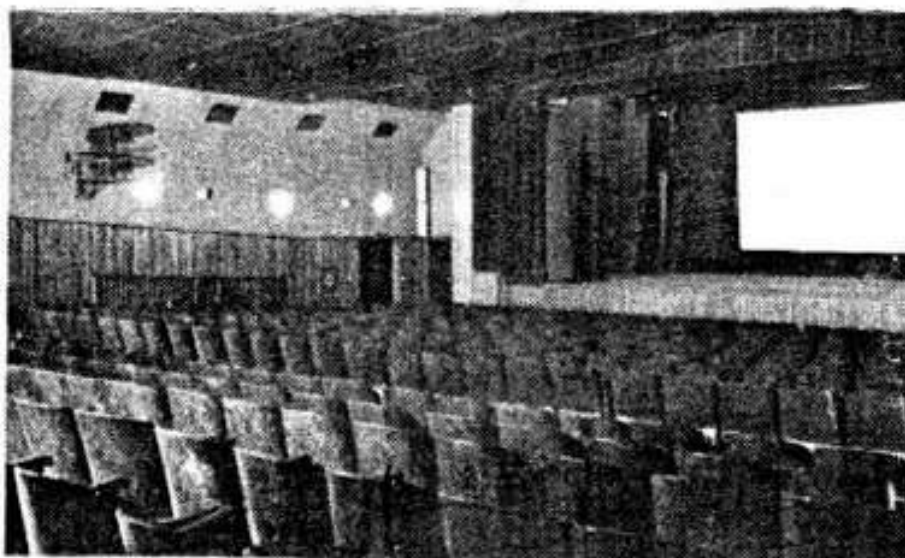
Amatorski ruch artystyczny jest istotną częścią pracy kulturalno-oświatowej. Poszerza on zainteresowania żołnierzy, wpływa na ich ogólne wychowanie estetyczne.

Ewenementem naszej uczelni jest niewątpliwie masowość tego ruchu i jego wysoki od lat poziom artystyczny.

Od 6-ciu lat, co roku, odbywają się przeglądy zespołów artystycznych poszczególnych pododdziałów i co roku zaskakują one świeżością, aktualnością treści, zaangażowaniem i wymową ideową.

W minionym 5-leciu stworzono w szkole warunki do pełnego oddziaływania tej dziedziny pracy kulturalno-oświatowej na żołnierzy. Po 3-letnim remoncie kapitałnym, wiosną 1971 roku, oddano do użytku kino "Śnieżka" z szerokim ekranem, dużą sceną przystosowaną do koncertów estradowych i występów teatralnych oraz widownią na ponad 500 miejsc, wyposażoną w wygodne fotele. Kino otrzymało jednocześnie wysokiej klasy aparaturę projekcyjną.

Przy kinie, pod patronatem organizacji młodzieżowej, wznowił działalność Dyskusyjny Klub Filmowy.

WIDOWNIA KINA "ŚNIEŻKA"

Amatorski ruch artystyczny jest istotną częścią pracy kulturalno-oświatowej. Poszerza on zainteresowania żołnierzy, wpływa na ich ogólne wychowanie estetyczne.

Ewenementem naszej uczelni jest niewątpliwie masowość tego ruchu i jego wysoki od lat poziom artystyczny.

Od 6-ciu lat, co roku, odbywają się przeglądy zespołów artystycznych poszczególnych pododdziałów i co roku zaskakują one świeżością, aktualnością treści, zaangażowaniem i wymową ideową.

Montaż poezji i pieśni partyzanckiej zatytułowany "Będziemy mieszkać w swoim własnym domu", w 1969 roku, zajmuje pierwsze miejsce na eliminacjach wojewódzkich Festiwalu Teatrów Poezji oraz na szczęblu Wojsk Lotniczych.

W rok później wysoko oceniono inscenizację widowiska poetyckiego Ernesta Brylla "Borem, lasem . . .", przygotowaną przez podchorążych pod kierownictwem Aliny Wawrzyniak i montaż poetycki poświęcony rewolucji październikowej "Apel Poległych". Wysoki poziom reprezentował, nagrodzony na szczęblu Wojsk Lotniczych, teatr poezji "Czerwona Latarnia" przygotowany przez żołnierzy pododdziału ochrony. Przeprowadzony w bieżącym roku przegląd znów wykazał wysoki poziom zespołów literackich. Inszenizacje poezji wietnamskiej, poezji Krzysztofa Kamila Baczyńskiego lub eksperymentalny kabaret poezji podchorążych "Korowód", to programy o wysokich walorach ideowych i artystycznych.

W ostatnim pięcioleciu tradycyjnie odnoszono sukcesy w Ogólnopolskich Konkursach Recytatorskich: w roku 1968 laureatem eliminacji powiatowych została Alina WAWRZYNIAK - kierownik biblioteki garnizonowej; w latach 1969-1970, dwukrotnie pierwsze miejsce w eliminacjach powiatowych i nagrody w eliminacjach wojewódzkich zdobył kpr. Czesław PAWŁOWSKI; w r. 1971 jednym z laureatów eliminacji powiatowych był kdt Andrzej DOMAŃSKI, a w roku bieżącym elew Zbigniew BIAŁOSZEWSKI

Reprezentanci naszej uczelni osiągnęli także sukcesy na festiwalu Piosenki Żołnierskiej w Kołobrzegu. W ubiegłym roku kpt. Jerzy SZULC zdobył jedną z głównych nagród nagród festiwalu - Przewodniczącego Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie.

Wymienione wyżej formy amatorskiego ruchu artystycznego nie wyczerpują całości zagadnienia. W oparciu o kilkanaście zespołów artystycznych w pododdziałach, rozwija bogatą działalność zespół artystyczny WOSR.

W ostatnich pięciu latach przygotował on programy estradowe "Służba nie drużba" (1968) i "Bez piosenki nie ma wojska" (1969-

-1970); opartą na kanwie widowiska "Dziś do Ciebie przyjść nie mogę", inscenizację pt: "A jeśli będzie wiosna" (1970-1971) oraz przygotowany program estradowy na 20-lecie Szkoły.

Pierwsze dwa programy prezentowane były na Festiwalu Zespołów Artystycznych Akademii i Szkół Oficerskich. W roku 1968, na festiwalu organizowanym w Jeleniej Górze, zespół otrzymał nagrodę Szefa Głównego Zarządu Politycznego za program "Służba nie druzba" oraz nagrodę Przewodniczącego Miejskiej Rady Narodowej za wybitnie rozwiniętą działalność artystyczną na Ziemi Jeleniogórskiej.

W r. 1971 zespół otrzymał dyplom Zcy Szefa GZP, Szefa Kultury i Oświaty GZP za udział w imprezie "Konfrontacje 71". Wprawdzie pierwszy program imprezy nie znalazł uznania u wszystkich członków jury, zarzucono nam gwiazdorstwo i rzucanie się na programy zespołów zawodowych, ale prawdziwą sytasfakcję stanowiła entuzjastyczna reakcja widowni na koncertach w Pile, Jaworzynie Śląskiej, a także wśród mieszkańców miasta i powiatu Jelenia Góra. Z dużą aprobałą przyjęła program grupa nauczycieli z całej Polski, która w ramach spotkań organizowanych przez Główny Zarząd Polityczny zwiedzała szkołę i zapoznawała się z bazą naukową oraz metodami nauczania.

Spośród wielu osób, które swoją pracą i długoletnią działalnością w zespole przyczynili się do jego sukcesów to Krystyna KONIECZNA, Zofia WASILEWSKA, Urszula ŚLUSARSKA, ppor. Henryk SAŃKO,

Obecnie nie biorą czynnego udziału w pracy, inni występują nadal przygotowując nowy program z okazji XX-lecia Szkoły. Należy do nich: Tadeusz CHORAŻYCZEWSKI, kpt. Jerzy SZULC, chor. Andrzej AUGUSTYNIAK - kierownik muzyczny, Lidia KAZIMIERCZAK, Otylia CABAJ, pchor. pchor. Zdzisław GÓRSKI, Grzegorz BUCHCAR, Andrzej WOŹNIAK, Zbigniew JANOŚ i Zbigniew KOWALCZYK.

Pisząc o amatorskim ruchu artystycznym naszej uczelni w ostatnim pięcioleciu, nie sposób pominąć pracy poradni instruktorsko-metodycznej Klubu Garnizonowego, która ma szczególne zasługi w rozwoju ruchu amatorskiego w pododdziałach. Osiągnięcia te są udziałem zespołu, w skład którego wchodzi: Alina WAWRZYNIAK, Danuta SZYMAŃSKA i Tadeusz CHORAŻYCZEWSKI.

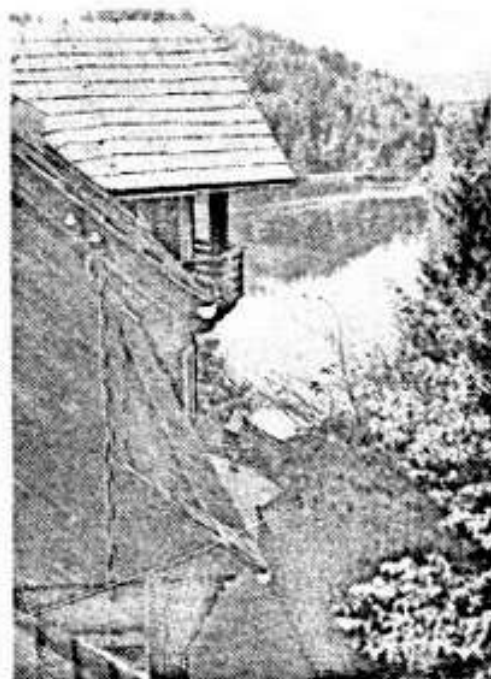

ZESPÓŁ ARTYSTYCZNY WOSR

Zespół ten, prócz pracy instruktorsko metodycznej w amatorskim ruchu artystycznym, współdziała z Zarządem ORW w organizacji imprez kulturalno-rozrywkowych dla dzieci kadry i rodzin. Wiele imprez odbyło się w Klubie Garnizonowym, a także w nieetatowym Domu Żołnierza - schronisku "Perła Zachodu"

Schronisko w ciągu minionych pięciu lat przeszło gruntowną modernizację, wyposażone zostało w stylowe meble i jest dzisiaj jednym z najciekawiej urządzonych obiektów turystycznych w rejonie jeleniogórskim.

W pomieszczeniach "Perły Zachodu" poszczególne Kola Młodzieży Wojskowej organizowały szereg imprez rozrywkowych, zapraszając na te imprezy aktyw organizacji ZMS i ZMW miasta i powiatu.

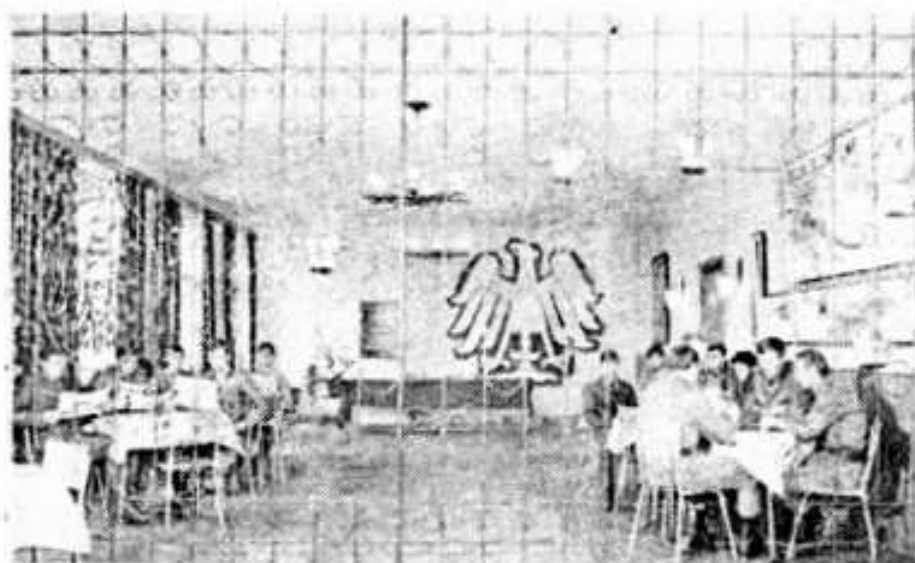

Do właściwego rozwoju i zabezpieczenia wysokiego poziomu pracy kulturalno-oświatowej, niezbędny jest należyty sprzęt techniczny i środki audiowizualne oraz właściwie urządzone i wyposażone świetlice żołnierskie.

W minionym pięcioleciu zaznaczył się w tym zakresie poważny postęp. Obecnie wszystkie pododdziały posiadają wysokiej klasy odbiorniki telewizyjne i radiowe, większość; nowoczesne magnetofony, rzutniki i sprzęt muzyczny.

W pracy kulturalno-oświatowej wykorzystywane są dwa projektory wąskopasmowe.

Poważne osiągnięcia odnotować należy przy urządzeniu świetlic w pododdziałach. W minionym 5-leciu większość świetlic przeszła gruntowną modernizację. Nowo wykonane świetlice charakteryzują się wysokim standardem wyposażenia, nowoczesnym i funkcjonalnym wystrojem wnętrza. Świetlica pododdziału technicznego zdobyła pierwsze miejsce w konkursie świetlic Wojsk Lotniczych, organizowanym w roku 1971.

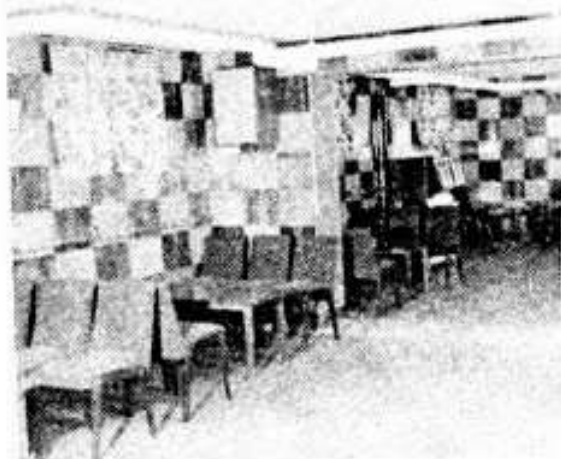
ŻOŁNIERZE PODODZIAŁU TECHNICZNEGO
W CZASIE ZAJĘĆ ŚWIETLICOWYCH

Osobną kartę w rozbudowie bazy kulturalno-oświatowej stanowi oddany niedawno do użytku Klub Podchorążych, będący obecnie centrum działalności kulturalno-oświatowej pododdziałów podchorążych.

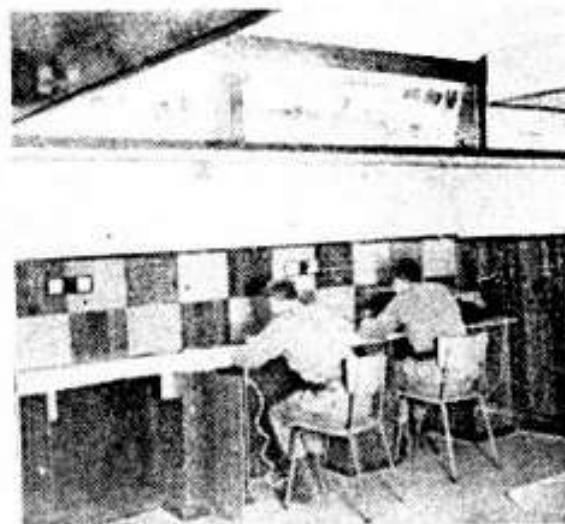
W r. 1971 powstały odpowiednie warunki dla realizacji planu budowy klubu słuchaczy WOSR, popieranego przez organizacje młodzieżowe.

Dla uczczenia VI Zjazdu PZPR podjęto inicjatywę urządzenia pomieszczeń klubowych i adaptacji piwnic pod blokiem koszarowym. Poparcie tej inicjatywy przez komendę szkoły, pomoc udzielana przez aparat kwatermistrzowski i warsztaty Oddziału Szkolenia, a przede wszystkim osobiste zainteresowanie się budową klubu przez Komendanta Szkoły, spowodowały pełną realizację zamierzenia.

Urządzony klub posiada dużą salę kawiarnianą, czytelnię z biblioteką, pracownię techniczną i fotolaboratorium, salę gier towarzyskich, prób artystycznych oraz salę telewizyjną. Klub wyposażony został w wysokiej klasy sprzęt techniczny oraz kwaterunkowy.

SALA KAWIARNIANA

PRACOWNIA TECHNICZNA

Pierwsze miesiące jego działalności wskazują na pełny sukces. Klub tętni życiem, aktywizuje podchorążych, wpływa na ich racjonalny odpoczynek i rozrywkę.

Doświadczenia z krótkiego okresu pracy klubu przemawiają za urządzeniem innych obiektów tego rodzaju, m.in. dla kadetów Szkoły Chłopskich WRT.

Praca kulturalno-oświatowa Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej w ciągu ostatnich 5-ciu lat nie stanowi wzorca idealnego. Była to działalność organizowana na miarę możliwości i posiadanych środków. O tym, że sporo było w niej rzeczy ciekawym i udanych, świadczy uznanie przełożonych, a m.in. ocena Głównego Zarządu Politycznego i trzecie miejsce przyznane naszej uczelni za całokształt pracy kulturalno-oświatowej w ludowym Wojsku Polskim w roku 1970.

Ogólnie dobry poziom całokształtu pracy kulturalno-oświatowej w minionym 5-leciu był na wysokim poziomie dzięki zainteresowaniu komendy i zrozumieniu tej pracy przez poszczególnych dowódców oraz ludzi bezpośrednio zajmujących się tą pracą w życiu służbowym. Z uznaniem należy wymienić nazwiska byłego kierownika klubu garnizonowego - ppłk Władysława KONIECZNEGO i obecnego kpt. Włodzimierza LIŚKIEWICZA, mjr Józefa JURCZYŃSKIEGO, chor. Andrzeja AUGUSTYNIAKA i szeregu innych.

Kpt mgr W. Liśkiewicz

Mjr J. Jurczyński

chor. A. Augustyniak

Niebagatelny jest również wkład aktywu społecznego w tym zakresie. Duży wpływ na poziom pracy kulturalno-oświatowej wywarła twórcza i aktywna działalność organizacji młodzieżowej, a przede wszystkim Zarządu Uczelnianego KMW. W dużej mierze jest to zasługą przewodniczącego Zarządu Uczelnianego KMW - sierż. zaw. Jerzego ALEKSANDROWICZA, od niedawna również kierownika Klubu Podchorążych. Duży wkład wniósł szeroki aktyw KMW, w skład którego wchodzi m.in. por. mgr inż. Bogusław SMÓLSKI, sierż. pchor. Karol WALCZAK, kpr.

pchor. Marek GOŁĘBIOWSKI, st. kpr. kdt. Andrzej SZAPORÓW i st. sierż. Andrzej MATYŚNIAK.

Rysujące się nowe perspektywy działalności kulturalno-oświatowej, szeroki aktyw kulturalny i jego bogate doświadczenia, pozwalają na optymistyczną prognozę dotyczącą tej pracy w szkole. Sprzyja temu przekonanie aparatu partyjno-politycznego i młodzieżowego o potrzebie ciągłego rozwijania dotychczasowych metod pracy kulturalno-oświatowej i szukania nowych, dostosowywania treści pracy do aktualności życia codziennego, wychodzenia w tej działalności naprzeciw społecznemu zapotrzebowaniu i zainteresowaniom słuchaczy.

W YCHOWANIE FIZYCZNE I SPORT

W systemie socjalistycznego wychowania młodego pokolenia, wychowanie fizyczne i sport kwalifikowany stanowią istotne czynniki kształcenia ideowego.

Wychowanie fizyczne i sport kwalifikowany, jako składniki kultury fizycznej, powiązane są z życiem jednostek ludzkich, grup społecznych i całych narodów na różnych płaszczyznach: rozwojowej, zdrowotnej, adaptacyjnej, ekonomicznej, kulturalnej, wychowawczej i obronnej.

Uwzględniając specyfikę środowiska, w którym się znajdujemy uwzględnimy szczególnie aspekty - wychowawczy i obronny.

Funkcję obronną wychowania fizycznego rozpatrywać należy w dwóch płaszczyznach pośredniej i bezpośredniej.

W środowisku wojskowym występują związki bezpośrednie. Tu stawia się wyraźnie cele, jakie trzeba osiągnąć poprzez wychowanie fizyczne i sport, w dziedzinie bojowego przygotowania wojsk; przygotowanie wojsk zarówno pod względem fizycznym jak i psychicznym do wykonania zadań bojowych w warunkach stosowania broni jądrowej, a także w warunkach wykorzystania klasycznych środków walki.

Realizacja tego podstawowego zadania przebiega w dwóch płaszczyznach: przy szkoleniu programowym i rekreacji.

Szkolenie programowe wpływa bezpośrednio na wzrost gotowości bojowej, podnosi sprawność fizjologiczną organizmu, wydolność fizyczną oraz sprawność aparatu ruchowego żołnierzy, wspomaga proces kształtowania niezbędnych dla gotowości bojowej cech psychicznych, pozwala na regenerację sił fizycznych i psychicznych żołnierzy.

Wychowanie fizyczne jest nierozdzielnie związane z przedmiotami szkolenia bojowego i tylko wtedy daje gwarancję spełnienia właściwej roli, bowiem doświadczenie uczy, że sprawny fizycznie żołnierz dobrze strzela, ma lepszą koordynację psycho-motoryczną przy wykonywaniu skomplikowanych czynności obsługi sprzętu bojowego, jest bardziej odporny na trudy bojowe.

Oceniając postęp ogólnej sprawności fizycznej podchorążych i kadetów stwierdza się, iż 80% absolwentów kończących naszą szkołę otrzymuje oceny bardzo dobre i dobre podczas egzaminów państwowych. Egzaminy końcowe z testu Nr 4 (pływanie) wykazują, że umiejętność przepłynięcia 50 metrów posiada 100% podchorążych. Biorąc pod uwagę fakt, że 40% słuchaczy przyjmowanych na studia nie potrafi pływać, efekty szkoleniowe są bardzo dobre.

W roku 1968 wartość średniej arytmetycznej ocen za zestawy Nr 2, 3a i 4 wszystkich roczników promocyjnych wynosiła 68,9 pkt, oscylując w pobliżu oceny bardzo dobrej, natomiast kadeci osiągnęli średnią powyżej 70 punktów, zajmując V miejsce wśród Szkół Chorążych Wojska Polskiego.

Na tak wysoką ocenę sprawności fizycznej składa się, nie tylko wysiłek indywidualny poszczególnych podchorążych i kadetów, lecz i całej kadry dydaktycznej i dowódczej szkoły.

Przeprowadzone kontrole wewnętrzne i zewnętrzne wykazywały, iż szkoleni w Wyższej Oficerskiej Szkole Radiotechnicznej uzyskują ogólnie oceny bardzo dobre.

Niezależnie od programowego wychowania fizycznego prowadzi się w szkole szeroką działalność w zakresie sportu masowego, a dla wyróżniających się umiejętnościami sportowymi, treningi w sekcjach koła sportowego.

Pracami tego koła kieruje zarząd z ppłk dypl. Marianem GRZYBAŁSKIM na czele. W pracy społecznej wyróżnia się szereg oficerów i podoficerów, a mianowicie: ppłk, ppłk M. GRZYBAŁSKI, G. KOCHAŃSKI, K. SZEWCZYKOWSKI, mjr, mjr M. KOZAK, J. SCHOLTZ, M. MACHOWSKI, kpt. kpt. M. TOLKACZ, Cz. WOŚ, Henryk STĘPIEŃ

Zajęcia szkoleniowe w poszczególnych sekcjach, w okresie 5-lecia, prowadzili:

sekcja lekkiej atletyki - mjr Antoni KULIG
kpt, mgr Czesław WOŚ
sierż. Eugeniusz KOPEĆ

sekcja strzelecka - ppłk Gerard KOCHAŃSKI
mjr Czesław KOZŁOWSKI
mjr Jan SCHOLTZ
mjr Jerzy GRABOWSKI

sekcja trójboju wojskowego - kpt, mgr Czesław WOŚ

Mjr mgr M. Kozak

Ob, R. Majewski

Mjr mgr A. Kulig

Kpt mgr H. Stępień

Kpt, mgr Cz. Woś

sekcja podnoszenia ciężarów - kpt, Kazimierz WOJTASIK
sekcja piłki siatkowej - mjr mgr Maciej KOZAK
sekcja piłki koszykowej - kpt. Marek TOLKACZ
sekcja piłki ręcznej - kpt, mgr Henryk STĘPIEŃ
Ob, R. MAJEWSKI

Sprawdzianem poziomu przygotowania sportowego zespołów są centralne imprezy, organizowane przez Zarząd Wychowania Fizycznego i Sportu Inspektoratu Szkolenia MON. Imprezą, na której dokonano przeglądu umiejętności podchorążych, kadetów i kadry zawodowej szkół oraz uczelni wojskowych, była spartakiada dla uczczenia 25-lecia powstania ludowego Wojska Polskiego. Obok reprezentacji szkół, w niektórych konkurencjach brali udział wszyscy podchorążowie ostatnich roczników promocyjnych.

Tego rodzaju system zmuszał do rzetelnej pracy, nie tylko oficerów zainteresowanych w przygotowaniu ekipy szkoły do imprezy, ale i samych podchorążych, kadetów czy też kadry zawodową.

W spartakiadzie wzięły udział ekipy z 15 uczelni. Nasi reprezentanci nie odgrywali głównej roli. W konkurencji zestawów kontrolnych zajęli 11-12 miejsce, mimo uzyskania średnich arytmetycznych znacznie przekraczających 70 pkt.

Większe sukcesy osiągnęliśmy w mistrzostwach strzeleckich, które odbyły się w bardzo uciążliwych warunkach atmosferycznych.

W ogólnej punktacji, za wszystkie konkurencje strzeleckie, zespół WOSR zdobył 4 miejsce, dając wyprzedzić się jedynie takim połączonym zespołom strzeleckim, jak: WAT, WSOWZmech i WSOWInż - zespołom, które w swych składach posiadają wielu reprezentantów kraju i olimpijczyków.

Bezpośrednia konfrontacja możliwości i sił zawodników w sześcioboju gimnastyczno-lekkoatletycznym, to jest w zestawach kontrolnych Nr 1 i Nr 2, rozgrywanych w składach reprezentacji rocznika I i II, nie przyniosła nam sukcesów. Mimo, iż nasi podchorążowie osiągnęli 79,6 pkt, wyraźnie przekraczając granicę 70 pkt - przyjętą jako ocenę bardzo dobrą, uplasowali się dopiero na 8 miejscu.

Nasza sztafeta w pływaniu 4 x 50 m w umundurowaniu zajęła 5 miejsce, z czasem 4:20,2 sek, co przy braku pływalni w szkole uważać należy za duże osiągnięcie.

Zespoły szkół i uczelni wojskowych uczestniczące w turnieju piłki ręcznej reprezentowane były wyłącznie przez podchorążych promocyjnego rocznika, wywodzących się z plutonu wybranego drogą losowania.

Pluton naszej szkoły, po przegraniu jednego spotkania w grupie eliminacyjnej, znalazł się w gronie drużyn drugiego rzutu finałowego i ostatecznie zajął 8 miejsce.

Klasą dla siebie byli siatkarze. Spotkania w piłce siatkowej kadry oficerskiej wykazały, iż najwyższy poziom reprezentowała Oficerska Szkoła Radiotechniczna, która w całym turnieju straciła zaledwie jednego seta i z dziewiątej lokaty, uzyskanej w ubiegłorocznym turnieju, awansowała na I miejsce. Najlepszymi zawodnikami byli: kpt. M. KOZAK, por. L. BACH, por. A. SIENNICKI, kpt. A. KULIG.

Zawody w trójboju wojskowym w relacji "B" rozegrane zostały pomiędzy sześciuosobowymi zespołami rekrutującymi się z podchorążych promocyjnego rocznika. Drużynowo zajęliśmy 6 miejsce, a sierż. pchor. Antoni LORENZ ułokował się na 7 pozycji. Startujący również w tej konkurencji ppor. Janusz GÓRKA zajął 6 miejsce w punktacji ogólnej.

W ostatniej klasyfikacji mistrzostw szkół i uczelni wojskowych na rok 1968 zajęliśmy 7 lokatę. Spowodowane to było tym, że pozostałe wyższe szkoły oficerskie wystawiły drużyny podchorążych starszych roczników, a reprezentującym nas słuchaczom I roku - trudno było konkurować z bardziej doświadczonymi kolegami. Lokata ta, stanowiła więc, właściwy wykładnik możliwości naszej szkoły w owym czasie.

W pozostałych dyscyplinach nasi reprezentanci wywalczyli V miejsce w lekkiej atletyce i IX w podnoszeniu ciężarów. Wśród ciężarowców pchor. Ryszard WODZICKI w wadze koguciej, dźwigając w trójboju olimpijskim 252,5 kg został drugim wicemistrzem.

W roku 1969 uczestniczyliśmy jedynie w zawodach lekkoatletycznych, w których wychowankowie mjr A. Kulliga sprawili miłą niespodziankę swym sympatykom. Kpr. Tadeusz ZACHAREK, w pchnięciu kulą, wynikiem 14,39 m, zdobył pierwsze miejsce, a uzyskany przez niego rezultat jest aktualnie rekordem uczelni wojskowych. Kpr. kdt. Andrzej BOGDAŁ w skoku w dal uzyskał wynik 6,60 cm i wywalczył wicemistrzostwo.

Ten sam zawodnik, rok później, wynikiem 7,11 cm ustanowił rekord uczelni wojskowych, nie pobity do chwili obecnej, pokonując olimpijczyka ppor. Zenona NOWOSZA, reprezentanta WAT-u.

W roku następnym rozpoczęliśmy szkolenie podchorążych, lecz ze względu na krótki okres szkoleniowy i niski stan liczebny, startowaliśmy w rozgrywkach wyższych uczelni poza konkursem.

Analiza dotychczasowej pracy treningowo-szkoleniowej przeprowadzona przez Komitet Sportowy WOSR wykazuje, że osiągnięto wyniki pozytywne. Duży udział ma w tym ppłk dypl. M. GRZYBAŁSKI.

Z Zegrza, gdzie startowali trójboiści, otrzymaliśmy dobry komunikat - wychowankowie kpt. mgr Czesława WOSIA zdobyli bardzo wysoką III pozycję, po wyrównanej walce ulegając jedynie reprezentantom WAT-u i WSOW Łączności.

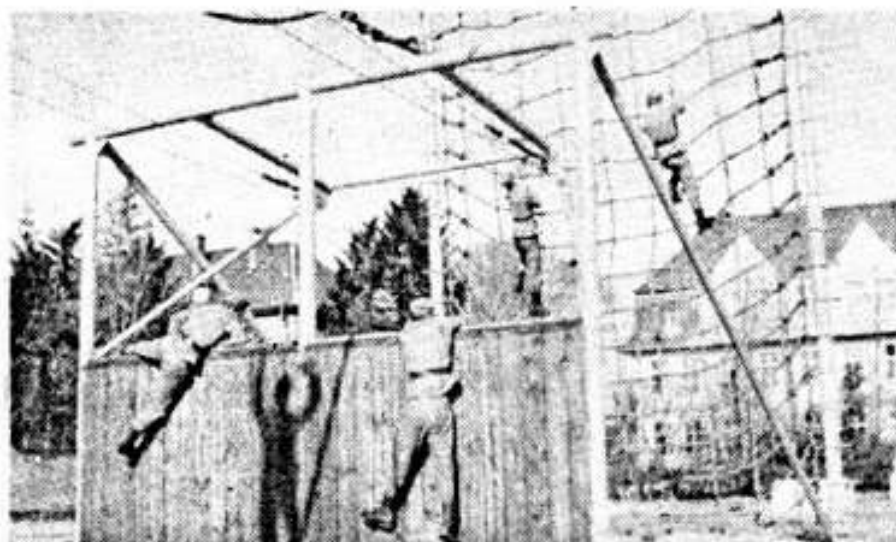
REPREZENTACJA WOSR W TRÓJBOJU

Indywidualnie sł.szer. Roman LENCEWICZ zdobywa wicemistrzostwo, a sł.szer. pchor. Janusz MICHAŁEC jest trzeci. Równocześnie LENCEWICZ wygrywa strzelanie z pistoletu margolin 187/200 pkt. Tylko niedyspozycja jednego z naszych zawodników pozbawiła nas mistrzowskiego tytułu.

Sl. szer. LENCEWICZ powołany zostaje do reprezentacji Wojsk Lotniczych i startuje w centralnych mistrzostwach Wojska Polskiego.

Nasi piłkarze ręczni, trenowani przez kpt. mgr Henryka STĘPNIA, jadą do Legnicy z nadzieją zdobycia mistrzowskiego tytułu. Po pierwszych spotkaniach obserwatorzy typują ich na czołowym miejscu. Jednak przegrany mecz 8:6 z drużyną Szkoły Politycznej decyduje o zajęciu tylko V miejsca.

Reprezentujący szkołę kadeci III rocznika szkoleni przez kpt. A. KULIGA, których oceny z egzaminu końcowego w ośrodku sprawności fizycznej wliczały się do współzawodnictwa sportowego, lokują się na III miejscu.

OŚRODEK SPRAWNOŚCI FIZYCZNEJ

W roku 1970 zmieniono system rozgrywek w zespołowych grach sportowych. Zespoły podzielono na 2 grupy (drużyny WOSR zaliczono do grupy pierwszej) i spotkania rozgrywane były systemem ligowym. Nasi przeciwnicy okazywali się surowymi egzaminatorami dla młodych reprezentantów WOSR. Uczelnie, które szkoliły podchorążych już od dłuższego czasu oraz akademie wojskowe, w których mogli startować oficerowie, zdecydowanie przodowały. W roku tym, ze względu na eksperymentalny charakter rozgrywek, nie prowadzono ogólnej punktacji międzyuczelnianej.

Również w podnoszeniu ciężarów wprowadzono innowację - zawody korespondencyjne uatrakcyjniono, tworząc pary uczelni. Wychowankowie kpt. MACHOWSKIEGO i WOJTASIKA zajęli IV miejsce, które jest najwyższym osiągnięciem ciężarowców. Indywidualnie, kpr. pchor. Andrzej LIPIECKI startujący w wadze lekkiej, wynikiem 310 kg zdobył tytuł mistrza w swej kategorii.

Kpt. K. Wojtasik

Kpt. M. Tołkacz

sierż. E. Kopeć

W maju, Jelenia Góra gości reprezentantów wszystkich uczelni wojskowych, którzy wyznaczili sobie tu lekkoatletyczne randez - vous.

Aktyw działaczy sportowych stanął przed trudnym zadaniem zorganizowania imprezy oraz zakwaterowania i wyżywienia żołnierzy-sportowców. Przez 2 dni na wojskowym stadionie sportowym "Radar" widzowie dopingowali lekkoatletów. Sędzia główny, przedstawiciel Głównego Inspektoratu Szkolenia MON ppłk mgr Marceł WIELOGÓRSKI, podczas podsumowania imprezy, podziękował przewodniczącemu Komitetu Organizacyjnego ppłk dypl. M. Grzybalskiemu za wzorowe przygotowanie i przeprowadzenie konkurencji oraz wytworzenie miłej atmosfery sportowej. Odnieśliśmy sukces organizacyjny. W zawodach indywidualnych szer. pchor. Janusz BYCHOWIEC zdobył wicemistrzostwo w pchnięciu kulą, a kadeci TSCh w biegu zespołowym 5x3000m wywalczyli III miejsce.

Nasi reprezentanci w strzelaniu, obok imprez mistrzowskich, startują w tradycyjnych turniejach organizowanych przez Akademię Sztabu Generalnego oraz redakcję Żołnierza Wolności. W roku 1971 w trudnej konkurencji wywalczyli V miejsce.

Rok 1972 rozpoczął się pomyślnie. Zespoły gier sportowych walczyły o czołowe lokaty w lidze podchorążych. Zespół piłki ręcznej przez dłuższy okres był liderem, jedynie w końcówce utracił przewodnictwo na rzecz WAT-u. Trener zespołu Ryszard MAJEWSKI, w krótkim czasie skonsolidował drużynę i stworzył właściwą atmosferę. Koszykarze, trenowani przez kpt. Marka TOŁKACZA, po minimalnych, jednopunktowych porażkach, uplasowali się na III miejscu. Gorzej powiodło się reprezentantom siatkówki ligowej, którzy walczyli ze zmiennym szczęściem, zajmując ostatecznie VI pozycję. Pełny rewanż za niepowodzenie reprezentantów - siatkarzy, wziął pluton podchorążych, który wylosowany został do reprezentowania naszej uczelni w relacji B. W Toruniu w rozgrywkach podchorążowie plutonu dowodzonego przez por. Wawrzyńca PIÓRO zdobyli mistrzowski tytuł.

Po przeprowadzonych do chwili obecnej konkurencjach, Wyższa Oficerska Szkoła Radiotechniczna, w nieoficjalnej punktacji, znajduje się na II miejscu.

Mówiąc o osiągnięciach sportowych należy wspomnieć o zawodach taktyczno-użytecznych organizowanych corocznie na poligonach Pomorskiego Okręgu Wojskowego. Nie osiągnęliśmy w tych startach sukcesów, jednak trud podchorążych na trzydziestokilometrowych trasach, z pokonywaniem wielu przeszkód, należy docenić wierząc, że reprezentanci nasi dali maksimum wysiłku, aby jak najlepiej reprezentować uczelnię.

Do roku 1968 istniał w naszej szkole wielosekcyjny klub sportowy "Polonia". W ramach centralizacji działalności sportowej na terenie miasta Jeleniej Góry połączony został z KS "KARKONOSZE", w wyniku czego powstał CWKS "DOLNOŚLĄZAK". Część działaczy rekrutujących się ze środowiska wojskowego z zapałem włączyła się do pracy, szczególnie w sekcji piłkarskiej oraz bokserskiej. W pracy tej wyróżnili się: ppłk ppłk J. KOSTRZEWSKI, T. BIERNACKI, E. RODZIK, M. GRZYBAŁSKI, mjr mjr M. MACHOWSKI i M. KOZAK. Obecnie wielu żołnierzy - sportowców czynnie działa w sekcji piłki nożnej "Dolnoślązak", a komenda szkoły udostępnia obiekty sportowe do tre-

ningów oraz spotkań mistrzowskich i spartakiad zakładowych. W ramach kontaktu wojska ze środowiskiem cywilnym organizuje się szereg spotkań sportowych z sekcjami klubowymi oraz szkolnymi. Z naszych obiektów sportowych, a szczególnie ze stadionu, korzysta wiele organizacji z terenu miasta oraz zespoły ligowe przyjeżdżające tu na obozy szkoleniowe.

Zamykając całokształt spraw dotyczących kultury fizycznej i sportu należy również omówić dział pracy naukowo-badawczej, która jest podstawą wszelkich sukcesów zarówno szkoleniowych jak i wyczynowych.

W okresie minionego pięcioletnia oficerowie pionu wychowania fizycznego podjęli i pomyślnie realizują studia magisterskie i doktorskie: mjr M. KOZAK opracował temat "Ocena rozwoju fizycznego żołnierzy", mjr. A. KULIG - "Reakcja układu krążenia i oddychania po pokonaniu ćwiczeń na OSF", kpt. Cz. WOŚ - "Realizacja programów w.f. i sportu wyższych oficerskich szkół wojskowych w Oficerskiej Szkole Radiotechnicznej", kpt. H. STĘPIEŃ - "Ocena programu wf w oparciu o wskaźniki hemodynamiczne i testy sprawności fizycznej".

Badania prowadzono na terenie naszej uczelni, z myślą o praktycznym zastosowaniu ich w procesie szkolenia i wychowania.

Rejon jeleniogórski jest doskonałym terenem do rozwijania działalności turystyczno-rekreacyjnej. W szkole działają prężne sekcje turystyki pieszej, narciarskiej i motorowej. Wśród zwolenników białego szaleństwa wyróżniają się aktywnością: kpt. J. DZIĘCIELAK, J. JANOCIŃSKI, J. JURA, W. PTASZKOWSKI, mjr Z. BARAN, mjr. W. MATERNY.

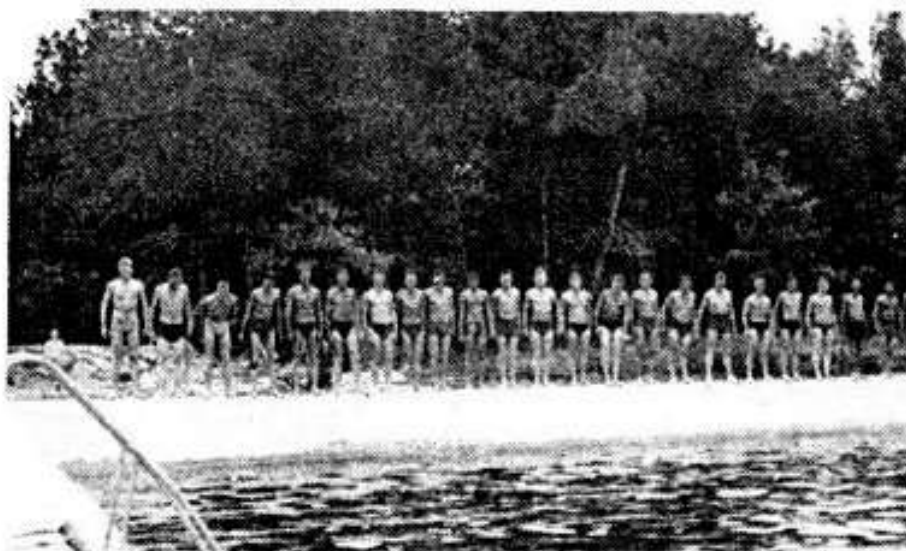
Sekcja turystyki pieszej organizuje rajdy i złazy, propaguje tę formę wypoczynku czynnego wśród kadry i żołnierzy. W pracy przodują: mjr. Z. BARAN i por. M. MARCHLEWSKI.

Zwolennicy turystyki zmotoryzowanej, skupiają właścicieli pojazdów mechanicznych. Tu, wyróżnia się w pracy kpt. J. JURA.

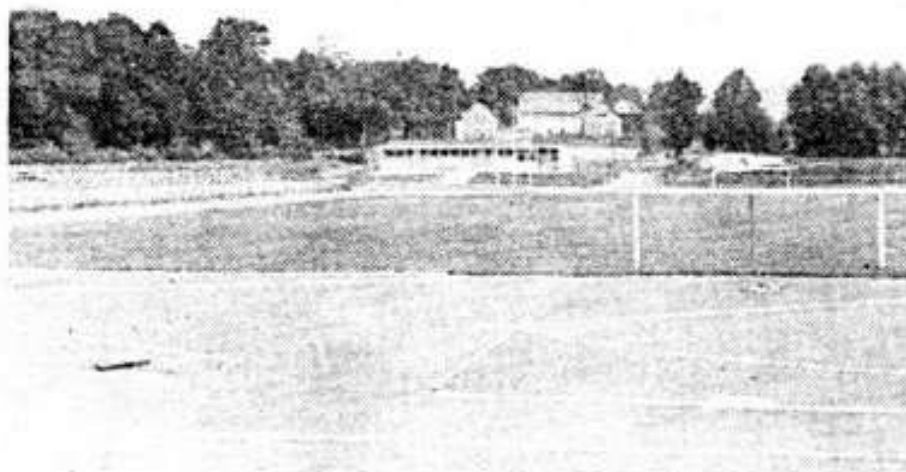
Z okazji 20-lecia istnienia Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej wszystkie sekcje turystyczne organizują masowe imprezy do najpiękniejszych zakątków Polski.

Krótki przegląd wydarzeń sportowych minionego pięciolecia wskazuje, iż trud szkoleniowy połączony z wkładem pracy żołnierzy-sportowców dał właściwe efekty. Sprzęt i obiekty sportowe, które posiadamy zapewniają ciągłość szkolenia. Wybudowany w czynie społecznym basen otwarty oraz planowana budowa krytej pływalni na terenie koszar uzupełni kompleks urządzeń sportowych szkoły.

Reasumując, należy stwierdzić, iż korzyści wychowania fizycznego nie można określić liczbą zwycięstw odnoszonych przez najlepszych sportowców, lecz stopniem polepszenia sprawności fizycznej i wyniesionymi przez każdego żołnierza wartościami moralnymi. To jest celem działalności sportowo-wychowawczej prowadzonej w naszej uczelni.

BOISKO STADIONU "RADAR"

KRONIKA WYŻSZEJ OFICERSKIEJ SZKOŁY RADIOTECHNICZNEJ W LATACH 1967-1972

XV-lecie Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej odchodzono 30 września 1967 r. W uroczystościach brała udział kadra całej szkoły. Spośród przelożonych byli obecni: Zca Dcy WL d/s politycznych plk KUĆMIERZ i Szeł Sztabu WL plk ROMAN. Przybyły żona i siostra patrona szkoły- Sylwestra Bartosika oraz przedstawiciele władz lokalnych. Program obejmował między innymi apel szkoły, zwiedzanie sal wykładowych i koszarowych, a także uroczystą akademię.

Dnia 1.10.1967 r. przystąpiono do szkolenia pierwszego roku Szkoły Chorążych WRT. Utworzono nowy cykl przedmiotowy o nazwie Cykl Ogólnokształcący.

Dzień Wojska Polskiego uczczono uroczystą zbiórką szkoły. Wielu oficerów i podoficerów mianowanych zostało do kolejnych stopni, wielu otrzymało odznaczenia i pochwały.

W pierwszej połowie października w Garnizonowym Klubie Oficerskim trwała tradycyjna wystawa wynalazczości i racjonalizacji, na której

eksponowano nowe rozwiązania konstrukcyjne pomocy naukowych. Wystawa cieszyła się dużym powodzeniem i zainteresowaniem, Zwidziło ją ponad 6000 osób.

W listopadzie obchodzono uroczystie 50 rocznicę Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej. Obchody tej rocznicy corocznie dają okazję do przyjacielskich spotkań z towarzyszami radzieckimi stacjonującymi w jednostce wojskowej w Legnicy. W ramach rocznicy odbyły się wspólne zawody sportowe, spotkania członków organizacji KMW i Komsomolu, wymiana doświadczeń organizacyjnych. W tym czasie trwała akcja sprawozdawczo-wyborcza w Kołach Młodzieży Wojskowej. Z podsumowania zobowiązań podjętych przez pododdziały, w związku z 50 rocznicą Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej wynika, że czynem społecznym zbudowano trzy strzelnice do strzelań bojowych wartości ponad 80.000 zł; oddano do użytku stadion szkoły - prace adaptacyjne wartości 84.500 zł wykonane zostały przez podchorążych i kadre szkoły; wykonano pomoce naukowe - prace konstrukcyjne i techniczne na sumę ok. 400.000 zł (wykonali oficerowie Wydziału Szkolenia).

Ogółem w ramach zobowiązań przepracowano 6.612 godzin, a wartość wykonanych prac osiągnęła sumę 564.500 zł.

W końcu listopada (24.11.1967 r) odbyła się V szkolna konferencja Kół Młodzieży Wojskowej. Członkowie KMW podjęli wiele zobowiązań w związku z nadchodzącą 25 rocznicą LWP.

W pracy partyjno-politycznej kładzie się duży nacisk na kształtowanie właściwych postaw i aktywności kadry podoficerskiej. W połowie grudnia odbyła się narada dowództwa szkoły z podoficerami na temat: "Zadania kadry podoficerskiej w pracy partyjno-politycznej i wychowawczej w świetle uchwał VIII Plenum KC PZPR".

Zaznacza się dalsza poprawa w uzupełnianiu braków etatowych. Na stanowiska w OSR przybywają oficerowie i podoficerowie z jednostek wojskowych, wśród nich: mjr BIEŃ, kpt.kpt. DOBIEGAŁA, KIELAN, RAKOWSKI, por. ZAREMBA, ŚCISŁOWSKI i ppor.ppor. PAPIERKOWSKI, JURECKI i MENDAK.

Na stanowiska dydaktyczne w szkole przybywają również oficerowie-

absolwenci Wojskowej Akademii Technicznej, tacy jak: BIAŁEK, KO-
WALCZYK, MIODEK, BIGOSIŃSKI, GRZYBOWSKI, GUMIANIAK, KU-
BERKA, PAWLAK, PĘDZIWIATR I ŚLUSARCZYK.

W roku 1967 szkoła uzupełnia wakaty własnymi absolwentami, któ-
rzy obejmują stanowiska dowódcze. Do nich należą oficerowie: BŁA-
ŻKOW, DWOJAK, IGNATOWSKI, SIEWRUK, LEŚNIEWSKI, KOWAL-
SKI, CHRAPEK, ERENTRAUT, JEZIORSKI, KICA, KLUCZYŃSKI, MU-
SIAŁ, NIERADKO, SAMBOROWSKI, SMOLIŃSKI, KRACZKOWSKI.

W roku 1968 szkoła otrzymuje nowe siły do pracy nad osiągnię-
ciem dalszych lepszych wyników w szkoleniu i służbie. W lutym tego
roku szkoła zyskuje pierwszego w swej historii doktoranta. Jest nim
Komendant szkoły, który otrzymuje doktorat w WAP, broniąc pracy
na temat: "Funkcja maszyn uczących w kontroli przyswajania wiedzy
z przedmiotów technicznych przez podchorążych OSR im. kpl. Sylwe-
stra Bartosika".

28 lutego 1968 r. uroczyście wręczono książeczkę mieszkaniową
PKO 14-letniej Jance WORONIECKIEJ - sierocie z Cieplickiego Domu
Dziecka. Wręczenie książeczki było wynikiem zobowiązania podjętego
przez żołnierzy pododdziału technicznego. Jego inicjatywę zaczęto na-
śladować w innych pododdziałach.

WRĘCZANIE KSIĄŻECZKI MIESZKANIOWEJ PKO
Janee Woronieckiej

W lutym ukończyła studia zaoczne na Politechnice Wrocławskiej I grupa oficerów szkoły. Wśród 12 absolwentów politechniki, najlepsze wyniki uzyskał kpt. Włodzimierz JAGODZIŃSKI.

W dniu 8 marca - tradycyjnie składano życzenia i wyrazy uznania personelowi żeńskiemu naszej szkoły. Żadnej z pań nie zabrakło wiosennego kwiatka i drobnego upominku.

20 marca w źlebie Białego Jaru pod Śnieżką wydarzyła się tragiczna katastrofa. W pełni marcowego słońca zeszła potężna lawina, zasypując 19 turystów zagranicznych. Na miejsce wypadku skierowano niezwłocznie pododdział szkolny, który w dramatycznych okolicznościach, w niezwykle trudnych warunkach atmosferycznych przez trzy doby poszukiwał zasypanych.

W akcji tej brało udział około 500 żołnierzy szkoły. Wśród kadry wyróżnili się: mjr BAJGIER, kpt, kpt. MATEJA, ŁAGUZ, ŚWIERK, FLATAU, TRAWIŃSKI, ppor. ppor. JANOCIŃSKI, KLUCZYŃSKI, MUSIAŁ, PAWLICZKO, SYCZUK, HEMPEL oraz podoficerowie: WOJCIECHOWSKI I WAWRZYŃIAK.

Z młodymi absolwentami szkoły, którzy niedawno objęli obowiązki służbowe stosowane są różne formy pracy wychowawczej. W końcu kwietnia przeprowadzono spotkanie z absolwentami OSR roku 1966 i 1967, z udziałem dowództwa szkoły. Na spotkaniu dokonana została ocena pracy absolwentów, wytyczono dalsze kierunki rozwoju tej pracy i nowe zadania.

W przeddzień Dnia Zwycięstwa do Jeleniej Góry dotarła sztafeta WP jadąca szlakiem zwycięstwa. Sztafetę serdecznie witało społeczeństwo miasta, a wraz z nim żołnierze naszej szkoły. W rocznicę Dnia Zwycięstwa na uroczystej zbiórce wręczono odznaczenia bojowe uczestnikom II wojny światowej. Krzyżem Walecznych odznaczono mjr mjr MARATA I SZEWCZYKA oraz por. CZUDUKA, natomiast Srebrnym Medalem Zasłużonego na Polu Chwały - kpt. LIŁOCKIEGO.

23.05.1967 r. podczas apelu szkoły odbyło się uroczyste pożegnanie odchodzącego do rezerwy mjr Adolfa DULKI. Oficer ten przez szereg lat pełnił służbę w szkole, zaopatrując ją w materiały szkole-

niowe. W dowód uznania za wydatną pracę wyróżniono odchodzącego nagrodą pieniężną.

W dniach 28-31.05, na terenie szkoły, Główny Zarząd Polityczny WP organizował II Festiwal Amatorskich Zespołów Artystycznych. W festiwalu brały udział zespoły akademii wojskowych i szkół oficerskich. Rangę i wagę festiwalu podkreśla fakt uczestnictwa w jury przedstawicieli Ministerstwa Kultury i Sztuki, Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego, GZP i GISz oraz przedstawicieli władz miejskich Jeleniej Góry. Eliminacje odbywały się w Teatrze Ziemi Dolnośląskiej w Jeleniej Górze. I miejsce i puchar GZP przypadł, w udziale zespołowi OSR, który uzyskał również puchar przewodniczącego MRN w Jeleniej Górze w dowód uznania za popularyzację dorobku artystycznego Ziemi Zachodnich.

21.06.1968 r. w związku z wypadkami czechosłowackimi odbyło się spotkanie kadry szkoły z przedstawicielami Armii Czechosłowackiej. W szczerzej, partyjnej atmosferze wyjaśniono szereg wątpliwości dotyczących tła wydarzeń. Oficerowie czescy, podkreślając konieczność zachowania jedności obozu socjalistycznego, potwierdzili słuszność stanowiska krajów obozu socjalistycznego zajętego wobec wypadków.

Szkoła utrzymuje ożywione kontakty z armią naszego zachodniego sąsiada. W początkach lipca gościliśmy delegację przedstawicieli Narodowej Armii NRD. Goście niemieccy opowiedzieli o postępowych tradycjach armii NRD oraz o trudach służby pełnionej w bezpośredniej styczności z wrogiem. Szczególnie miłym i cennym akcentem, zawartym w wypowiedzi jednego z naszych gości, było stwierdzenie, że jednostki armii NRD stojące nad Łabą bronią nienaruszalności naszej granicy na Odrze i Nysie.

1 września miała miejsce kolejna promocja absolwentów szkoły odbywana na stadionie miejskim, w 25 roku istnienia LWP nabrała szczególnie uroczystego charakteru. Promował dowódca WOPK gen. bryg. pil. Roman PASZKOWSKI. Pierwszym promowanym był prymus szkoły ppor. Jerzy GÓRSKI, a następnie absolwenci z II i III lokatą; ppor. Henryk

SŁOWIŃSKI i ppor. Ryszard FIGURA. Na uroczystości promocji przybyło ok. 6000 mieszkańców Jeleniej Góry oraz licznie zebrani rodzice i krewni absolwentów szkoły.

AKT PROMOWANIA ABSOLWENTÓW OSR w 1968 r.

Po akcie promocji, na jednej z ulic miasta, odbyła się defilada wojskowa. Jednocześnie dokonano mianowania absolwentów PSZ WRT. Wśród wyróżnionych znaleźli się najlepsi: kpr. Adam RYGLOWSKI, kpr. Tadeusz KLÓREK i kpr. Edward SZAMSZUR.

W początkach września 1968 r. odszedł na inne stanowisko Zastępca Kłm d/s politycznych płk mgr Tadeusz KUCZYŃSKI. Do czasowego pełnienia obowiązków na tym stanowisku wyznaczony został ppłk mgr Bolesław BARTOSIŃSKI.

W tymże czasie obowiązki Szefa Wydziału Szkolenia objął ppłk mgr inż. Józef SKIERSKI, w miejsce skierowanego do innej jednostki płk mgr inż. Piotra BUDZOWSKIEGO.

Nowy rok szkolny 1968/69 rozpoczęto 30 września. W rozkazie okolicznościowym Komendanta szkoły dokonano podsumowania dotychczasowych rezultatów wychowawczych i naukowych. Stwierdzono, że w procesie szkolenia daje się zauważyć ciągły postęp. W końcowej części rozkazu znalazły się postulaty dalszego wzmocnienia

intensywności pracy szkoleniowo-wychowawczej, zapewniające osiągnięcie jeszcze wyższego poziomu w tym zakresie.

W początkach października absolwenci OSR, pod dowództwem ppłk RODZIKA, brali udział w uroczystym ślubowaniu w Warszawie. Nasi absolwenci godnie reprezentowali swoją szkołę, zyskując sobie uznanie i sympatię obecnych na uroczystości przełożonych i mieszkańców stolicy.

25 rocznica historycznej bitwy pod Lenino - 25 rocznica ludowego Wojska Polskiego, obchodzona była w podniosłym nastroju. Na uroczystą zbiórkę szkoły przybyły delegacje zakładów pracy i szkół Jeleniej Góry oraz przedstawiciele władz administracyjnych i organizacji partyjnej miasta i powiatu.

Uchwałą Rady Państwa z okazji 25-lecia LWP wielu żołnierzy szkoły zostało wyróżnionych odznaczeniami państwowymi, a wśród nich Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski: ppłk ppłk Bolesław BARTOSIŃSKI, Józef SKIERSKI, Karol RUCIŃSKI i mjr Feliks PAWLUKIEWICZ. Złotym Krzyżem Zasługi: ppłk Leon SMYKA, mjr Paweł KALIŃSKI. Srebrnym Krzyżem Zasługi: mjr mjr KOCHAŃSKI, KOSTRZEWSKI, KOZŁOWSKI, KRUK, MUCZEK, RZEMIŃSKI, ROGALA, kpt.kpt. GĄTARZ, KLEIN, KRASOWSKI, MORZYC. Brązowym Krzyżem Zasługi: sierż. DRZYMAŁA, LIBER, NOWAK,OLEKSEWICZ, PORĘBSKI, ROSA,SZEMBERSKI,TROCHIMIĄK.

Ponadto wielu otrzymało awanse. Pozostałych żołnierzy zawodowych i pracowników cywilnych wyróżniono nagrodami pieniężnymi i pochwałami.

Jak co roku, w okresie poprzedzającym Dzień Wojska Polskiego, odbyło się wiele spotkań z mieszkańcami pobliskich wsi i osiedli oraz z załogami zakładów pracy. W spotkaniach wzięło udział 60 oficerów i podchorążych.

Przedstawiciele komendy szkoły i organizacji partyjnej gościli na terenie zakładu włókien sztucznych "Celwiskoza". Dyrekcja fabryki umożliwiła zwiedzającym obejrzenie hal produkcyjnych i zapoznała z procesem wytwarzania.

Komendant szkoły, uczestnik historycznej bitwy pod Ienlno - udał się pociągiem przyjaźni z wycieczką do Związku Radzieckiego. Uczestnicy wycieczki brali udział w zwiedzaniu pola bitwy oraz wzniesionego tam mauzoleum. Uchwałą Rady Najwyższej ZSRR płk dr inż. Wacław KAZIMIERSKI został odznaczony Orderem Czerwonej Gwiazdy.

W końcu października prowadzono szeroko zakrojoną kampanię polityczną wokół Tez na V Zjazd PZPR. W wyniku odbywanych zebrań środowiskowych z pracownikami cywilnymi podjęto szereg indywidualnych i zbiorowych zobowiązań dla uczczenia V Zjazdu.

W dniu rozpoczęcia obrad V Zjazdu (11.11.68 r) cała kadra i żołnierze, zgromadzeni przed telewizorami w pododdziałach i w GKO, z zainteresowaniem i uwagą wysłuchali referatu I sekretarza KC. Ze szczególną aprobatą spotkała się ocena dotycząca wypadków marcowych i roli syjonizmu we współczesnym świecie.

Pod koniec listopada (27.11) trwały obrady VI szkolnej konferencji sprawozdawczo-wyborczej Kół Młodzieży Wojskowej. Na konferencji podsumowano dotychczasowy dorobek dwuletniej kadencji Zarządu Szkolnego KMW i wytyczono kierunki dalszych działań. Z ramienia Szefostwa Szkół i Kursów WL uczestniczył w konferencji ppłk KO-WALSKI, z ramienia DWL - ppłk JAROCKI.

Przewodniczącym Zarządu Szkolnego KMW ponownie wybrano plut. zaw. Jerzego ALEKSANDROWICZA.

5.12.1968 r, podczas apelu szkoły, podsumowano wyniki współzawodnictwa zespołowego w roku szkolnym 1967/68. Pierwsze miejsce w poszczególnych szkołach i tytuły przodujących uzyskały pododdziały: kpt. R. KOTA, kpt. J. TURBIŃSKIEGO, mjr J. MATEI, kpt. M. ŁAGUZA, por. K. MATŁOSZA.

Delegacjom przodujących pododdziałów wręczono dyplomy uznania i proporce przechodnie.

Rok 1968 - rok 25-lecia WP - zakończono w szkole tradycyjnym spotkaniem przy lampce wina komendy szkoły z aparatem klerowniczym i partyjnym.

10.01.1969 r. na stanowisko Zcy Komendanta OSR d/s politycznych przybył pplk mgr Zbigniew KAZMIERCZAK.

W lutym szkoła obchodziła uroczyste Dzień Armii Radzieckiej. Jak co roku i tym razem odbyły się spotkania pomiędzy kadrą oraz żołnierzami naszej szkoły i jednostki radzieckiej z Legnicy. W akademiach zorganizowanych w obu bratnich jednostkach brali udział przedstawiciele komendy szkoły i dowództwa jednostki radzieckiej. W czasie spotkań członków Komsomolu i KMW wymieniono doświadczenia organizacyjne.

Z końcem lutego (25.02) w szkole odbyła się kolejna konferencja sprawozdawczo-wyborcza szkolnej organizacji partyjnej. W konferencji brali udział delegaci z cykli i pododdziałów, wybrani na zebraniach POP, a także zaproszeni goście z Zarządu Politycznego WŁ. W referacie sprawozdawczym oceniono dorobek dotychczasowej pracy partyjno-politycznej i skrytykowano niedociągnięcia. Zadania postawione przed organizacją, w szerokim zakresie adaptujące treść uchwał V Zjazdu do warunków szkoły, uwzględniły wszystkie wnioski i postulaty zmierzające do poprawy poziomu pracy partyjnej.

Sekretarzem KP - wybrany został tow. mjr Walerian RZEMIŃSKI. W skład komitetu weszli tow. tow. FURMAN, GRABSKI, GÓRECKI, KLEIN, RAMLAU, STASZKÓW, ZIELIŃSKI, KOZŁOWSKI, SZETELA.

8 marca 1969 r. upamiętnił się wizytą delegacji kobiet radzieckich z Legnicy, które wzięły udział w wieczornicy w GKO. Po okolicznościowych przemówieniach i części artystycznej - rozpoczął się wieczorek taneczny. Wieczór upłynął w miłej i serdecznej atmosferze.

W połowie marca odbyło się zebranie sprawozdawczo-wyborcze szkolnej organizacji związkowej. Organizacja ta zrzesza pokaźną ilość członków i ma na swym koncie szereg podjętych i zrealizowanych czynów i zobowiązań. Szczególną aktywność w pracach społecznych przejawiają pracownicy cywilni kwatermistrzostwa. W wyniku głosowania - przewodniczącą Rady Zakładowej została Ob. Danuta GRABOWSKA, zasłużony długoletni pracownik szkoły - sekretarz organizacji partyjnej pracowników cywilnych.

W początkach kwietnia w batalionach elewów trwały egzaminy końcowe. Zobowiązania podjęte na 25-lecie Wojska Polskiego przyczyniły się do wzrostu poziomu egzaminów. Wielu elewów zdobyło III klasę specjalisty wojskowego i tytuły wyróżniających się żołnierzy. Dobrze wyszkoleni operatorzy i mechanicy stacji radiolokacyjnych opuścili szkołę, aby pełnić służbę w jednostkach radiotechnicznych Wojska Polskiego.

W pochodzie pierwszomajowym kadra szkoły, podchorążowie, kadeci i elewi maszerowali razem z załogami jeleniogórskich zakładów pracy. W kolorowym i radosnym pochodzie, żołnierze w stalowych mundurach szli obok pracowników "Celwiskozy", "Optycznej", "Czesankowej", "Odzieżówki" i innych zakładów pracy. Pierwszomajowe wspólne pochody należą do wieloletnich dobrych tradycji kultywowanych w szkole.

9.05.69 r. - dwudziesta czwarta rocznica Dnia Zwycięstwa uczczona została uroczystą zbiórką stanu osobowego szkoły. Po wciągnięciu flagi na maszt odczytano historyczny rozkaz Naczelnego Dowódcy WP Nr 88, na dzień zakończenia wojny. W imieniu Ministra Obrony Narodowej - Komendant szkoły wręczył medale "Za udział w walkach o Berlin", Odznaczeni zostali uczestnicy walk II wojny światowej: ppłk Julian PROCHWICZ, mjr FELIKS PAWLUKIEWICZ, kpt. Antoni DEMSKI, chor. Jacek MINKIEWICZ, sierż.sztab. Jerzy LESICKI, st.sierż. Jan CHARIASZ, st.sierż. Marian PODKOWICZ.

W dniach 9-15 maja 1969 r. odbyła się kontrola szkoły, przeprowadzana przez Szefostwo Szkół WL pod przewodnictwem Szefa Szkół WL.

Objęto nią zagadnienia gotowości bojowej, a także całokształt pracy i życia placówki.

Na podstawie uzyskanych w kontroli wyników, szkoła otrzymała ogólną ocenę dobrą.

Dnia 1.06.1969 r. odbyły się wybory. Nasza uczelnia tworzyła zamknięty obwód wyborczy Nr 103-U. W skład komisji wyborczej powołani zostali: mjr Paweł KALIŃSKI, mjr Aleksander FRYDRYCH, kpt. Witold GRALEWICZ, kpt. Feliks TRAWIŃSKI, ppor. Leszek MARCHLEWSKI, st.sierż. Edward JAMUŁA.

Pierwsi wyborcy przybyli o piątej rano. Głosowano w zasadzie bez skreśleń. Mimo dużego nasilenia głosujących, akt głosowania przebiegał sprawnie. Wybory w obwodzie 103-U zakończyły się w godzinach przedpołudniowych.

Lipcowe święto 25-lecia Polski Ludowej szkoła witała nowymi osiągnięciami dydaktyczno-wychowawczymi oraz wykonaniem zobowiązań żołnierskich. Stan osobowy szkoły zasłużył sobie na słowa uznania, wielu żołnierzy zaś na wyróżnienia i pochwały.

Uchwałą Rady Państwa za wzorowe wykonywanie obowiązków służbowych Srebrnym Krzyżem Zasługi odznaczono mjr. Mariana FURMANA.

W pierwszej dekadzie sierpnia trwały egzaminy końcowe ostatniego roku szkolenia podchorążych Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej. Egzaminy wykazały wysoki poziom umiejętności teoretycznych i praktycznych przyszłych techników stacji radiolokacyjnych. Egzamin państwowy złożyło z oceną pozytywną 98% podchorążych.

W tym samym miesiącu, zgodnie z rozkazem organizacyjnym Szefa Sztabu Generalnego o powołaniu do życia Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej im. kpt. Sylwestra Bartosika, rozpoczął się nabór kandydatów. Atrakcyjność profilu szkolenia i charakter służby czekającej przyszłych absolwentów spowodowały liczny napływ kandydatów. Jak wynika z danych ewidencyjnych, na pierwsze egzaminy do WOSR, które rozpoczęto 9.09.69 r., zgłosiło się ponad 900 kandydatów. Nadanie szkole (której nota bene, nigdy kandydatów nie brakowało) statusu wyższej uczelni, było więc przedsięwzięciem ze wszechmiar uzasadnionym.

Wcześniej, bo już 6 października odbyła się promocja absolwentów Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej. Promował Dowódca Wojsk Lotniczych gen. dyw. pil. Jan RACZKOWSKI. Wśród prymusów roku 1969 znaleźli się: ppor. Ryszard PIENKOŚ - I lokata, ppor. Bolesław PRYBA - II lokata, ppor. Adam CHUDZIŃSKI - III lokata.

PROMOCJA w 1969 r.

Była to XV z kolei i zarazem ostatnia promocja oficerów-techników wojsk radiotechnicznych. Tym zamknął się pierwszy etap działalności dydaktycznej szkoły na odcinku szkolenia kadr oficerskich. Od tej pory absolwenci szkoły - to przede wszystkim inżynierowie-dowódcy WRT.

Równolegle z promocją oficerów przeprowadzono mianowanie chorążych. Wśród tych, którzy osiągnęli najlepsze wyniki, wymienić należy: młchor. Andrzeja KUSTRONIA, młchor. Andrzeja DOMARADZKIEGO, młchor. Mariana WÓJCIKA.

W pierwszej dekadzie września, z ramienia ZP DWL, prowadzono w szkole komisijną kontrolę całokształtu pracy partyjno-politycznej. Podsumowując wyniki kontroli sekretarz KP WL ptk mgr Jerzy BARTOSIAK ocenił całokształt pracy partyjno-politycznej na dobrze.

1 października 1969 r. w Teatrze Miejskim w Jeleniej Górze odbyła się uroczysta inauguracja roku szkolnego w Wyższej Oficerskiej Szkole Radiotechnicznej im. kpt. Sylwestra Bartosika. Wziął w niej udział gen. bryg. pil. Tadeusz KREPSKI, jako przedstawiciel Dowódcy Wojsk Lotniczych, a także delegaci miejscowych władz, or-

ganów partyjnych i zaproszeni goście (wśród nich żona patrona szkoły - Janina BARTOSIKOWA).

W trakcie immatrykulacji kandydaci na podchorążych złożyli uroczyste ślubowanie, a następnie odśpiewano "Gaudeamus igitur". Wręczono indeksy dziesięciu najlepszym kandydatom. Wykład inauguracyjny na temat perspektyw rozwoju radiolokacji w dziedzinie zabezpieczenia działań na polu walki wygłosił płk dr inż. Wacław KAZIMIERSKI.

Rozpoczął się nowy etap w życiu szkoły - praca nad kształceniem kadr dowódczo-inżynierskich dla potrzeb wojska.

W początkach października, po zakończonej nauce, opuściła szkołę kolejna grupa specjalistów radiolokacji. Wojskom radiotechnicznym przybyli nowi operatorzy i mechanicy RLS.

Dzień Wojska Polskiego stał się okazją do wspomnień bohaterskich czynów żołnierza polskiego pod Lenino i na szlaku obu Armii WP, zakończonym zwycięstwem w Berlinie, przypomnieniem o potrzebie codziennego wysiłku szkoleniowego i trudu żołnierskiego; dziś po to, by rezultat walk i przelanej krwi tamtych dni nie poszedł na marne.

W Dniu Wojska Polskiego, roku 1969, szkole przybyło pięciu podpułkowników, trzynastu majorów, jedenastu kapitanów i trzynastu poruczników.

Srebrny Krzyż Zasługi Rada Państwa nadała kpt. MOZOLEWSKIEMU, Brązowy Krzyż Zasługi otrzymał sierż. RZEŹNIK.

Złote medale "Siły Zbrojne w Służbie Ojczyzny" zostały nadane: ppłk BARTOSIŃSKIEMU i SMYCE, kpt. kpt. DEMSKIEMU i MACHOWSKIEMU i chor. OLEJNIKOWI. Srebrne Medale "Za Zasługi dla Obrony Kraju" otrzymali: płk LEWCZUK, ppłk ppłk BARTOSIŃSKI, BUKOWSKI, DUB, GLAPKA, KARP, LEWANDOWSKI, MAKOWSKI, PROCHWICZ, RODZIK, RUCIŃSKI, SKIERSKI, SMYKA, STRZAŁKOWSKI, mjr mjr KALIŃSKI, MARAT, PAWLUKIEWICZ, STASZKÓW, WIŚNIEWSKI i kpt. WIECH.

W sto trzydziestą dziewiątą rocznicę wybuchu powstania listopadowego odbyło się uroczyste zaprzysiężenie i nadanie tytułu pchorążego kandydatom do Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej. Przysięgę wojskową złożyli również elewi PSZ WRT. Pod pomnikiem patrona szkoły zaciągnięto wartę honorową. Pełnili ją podchorążowie w mundurach, historycznych z 1830 r i współczesnych.

Przybyły na przysięgę sekretarz Komitetu Powiatowego PZPR tow. MIELCZAREK, podkreślił w swoim przemówieniu uznanie, jakim cieszy się szkoła na tutejszym terenie i wyraził przekonanie, że nowo zaprzysiężeni podchorążowie i elewi będą godnymi kontynuatorami dobrych tradycji szkoły i zasłużą sobie, tak jak ich poprzednicy - na sympatię i uznanie Jeleniogórskiego społeczeństwa.

Z końcem grudnia obowiązki zastępcy komendanta szkoły d/s liniowych objął ppłk Marian GRZYBAŁSKI. Jego poprzednik płk dypl. M. LEWCZUK objął stanowisko w innej jednostce.

Drugiego stycznia rozpoczął się nowy rok szkoleniowy kadry. W rozkazie Komendanta ustalono schemat organizacyjny procesu podnoszenia kwalifikacji zawodowych kadry, dokonano podziału kadry na grupy szkoleniowe.

W lutym ukazały się kolejne rozkazy Szefa Dep. Kadr MON, Dowódcy WL i Komendanta Szkoły o wyznaczeniu stanu osobowego kadry na stanowiska służbowe zgodnie z etatem Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej. Tym samym, fakt że nasza szkoła stała się wyższą uczelnią wojskową, został formalnie usankcjonowany i praktycznie dokonany.

W kwietniu żołnierze i kadra szkoły uczestniczyli w szeroko zakrojonej działalności politycznej związanej ze 100-leciem urodzin W.I. Lenina. Odbyło się szereg zebrań organizacji partyjnych i młodzieżowych. Szczególny nacisk położony został na związki tow. Lenina z Polską i jego osobiste zasługi dla uzyskania przez nią niepodległości. Ukoronowaniem obchodów leninowskich było zorganizowanie konferencji naukowej wspólnie ze Związkiem Nauczycielstwa Polskiego, w której wzięli udział wykładowcy cyklu przedmiotów społeczno-politycznych szkoły i nauczyciele szkół średnich Jeleniej Góry.

7.IV.1970-Dzień Służby Zdrowia - Złotym Krzyżem Zasługi odznaczony został ppłk lek. Zdzisław OSIŃSKI.

9 maja 1970 r - 25 rocznica zwycięstwa nad hitlerowskimi Niemcami. W dniu poprzedzającym rocznicę, ulicami Jeleniej Góry przemarszerowała kompania honorowa, udając się na Plac Bolesława BIERUTA. Tam, pod pomnikiem żołnierza radzieckiego złożone zostały wieńce i kwiaty, a kompania oddała salwę honorową. Na uroczystej zbiórce szkoły odczytano rozkazy okolicznościowe. Uchwałą Rady Państwa za wzorowe wykonywanie obowiązków w służbie wojskowej, Złoty Krzyż Zasługi nadano ppłk mgr Józefowi KARPOWI.

Na stanowisko w cyklu przedmiotów społeczno-politycznych przybył ppłk mgr Leonard BRONIARCZYK, a cyklu taktyki-ppłk dypl. Jerzy MUSIAŁ. W tymże czasie stanowisko kwatermistrza szkoły objął ppłk dypl. Czesław JASIŃSKI.

W dniu lipcowego święta, odbywający przeszkolenie wojskowe studenci Politechniki Wrocławskiej i Łódzkiej, złożyli przysięgę wojskową. Uroczystość pasowania studentów na żołnierzy LWP zaszczylił swą obecnością przedstawiciele grona profesorskiego obu politechnik.

29 sierpnia odbyła się kolejna nominacja mł. chorążych, absolwentów Szkoły Chorążych WRT. Dokonał jej Zastępca Dowódcy WŁ gen.bryg. Marian ZIELIŃSKI. Pierwsze lokaty uzyskali mł.chor. mł.chor. Mieczysław CAŁKA, Zygmunt NOWIK i Leszek GRZYBOWSKI. Po uroczystościach i wspólnym żołnierskim obiedzie absolwenci rozjechali się na zasłużone urlopy.

11.09.1970 r. miała miejsce zbiórka szkoły poświęcona rozpoczęciu nowego roku szkolnego 1970/71. W rozkazie komendanta WOSR ustalono nowy podział organizacyjny pododdziałów szkolnych.

W tym czasie zakończono turnus szkolenia w Podoficerskiej Szkole Zawodowej WRT. Prymusem szkoły został kpr. Mieczysław SUŁKOWSKI.

Wśród elewów służby zasadniczej kończących szkołę było 36% wzorowych żołnierzy i 28% specjalistów wojskowych III stopnia.

Podczas akademii poświęconej Dniu Wojska Polskiego odczytano uchwałę Rady Państwa o przyznaniu odznaczeń państwowych nie - którym oficerom i podoficerom za długoletnią, wydajną pracę i służbę. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski odznaczony został ppłk Teodor GLAPKA, Złotym Krzyżem Zasługi chor. Aleksander KOWALEWSKI, a Srebrnym mjr Jan FLORKOWSKI i kpt. Bogusław WIECH. Brązowe Krzyże Zasługi otrzymali - st. sierż. Zdzisław MIKŁASZEWSKI i sierż. Zdzisław KOWALSKI.

Rozkazem Ministra Obrony Narodowej pułkownikiem mianowano ppłk mgr Bolesława BARTOSIŃSKIEGO, a ponadto; do stopnia podpułkownika awansowano 11 oficerów; majora - 14; kapitana - 20; porucznika - 23. Stopniem st. chorążego mianowano chor. Bolesława GABIZDAŁSKIEGO.

W połowie października żołnierze służby zasadniczej wcielenia jesienno w r. 1968, odeszli po dwóch latach służby do rezerwy. W rozkazie Komendanta szkoły podkreślono ich wkład pracy przy wykonywaniu wielu przedsięwzięć szkoły.

Za wzorową służbę ośmiu żołnierzy awansowano na podoficerów, 33 zostało wyróżnionych nagrodami, 32 dyplomami i listami pochwalnymi.

Październik był miesiącem wdrażania nowych regulaminów wojskowych do praktyki życia codziennego. Prowadzono intensywne szkolenia teoretyczne i praktyczne. Jedną z form przyjętych w realizacji tego przedsięwzięcia był konkurs na najlepszą znajomość zasad regulaminowych. Laureatami konkursu zostali: ppłk SMYKA, mjr DULEWICZ, ppor. SAŃKO i sierż. CHOMENTOWSKI.

W październiku, na stanowiska w szkole przybyli ppłk BRZEZIŃSKI i mjr B. HODYR.

Rok 1970 zakończył się podsumowaniem wyników szkolenia rezerw. I w tym zakresie osiągnięto dobre wyniki.

W lutym 1971 r. przeszedł do innej jednostki mjr Władysław KONIECZNY, długoletni i ceniony kierownik Garnizonowego Klubu Oficerskiego. Za osiągnięcia w pracy kulturalno-oświatowej był odznaczony

Krzyżem Zasługi. Stanowisko to objął kpt. mgr Włodzimierz LIŚKIEWICZ.

W kwietniu (7.04) świętowała swój dzień Służba Zdrowia szkoły. Z tej okazji wydany został rozkaz Komendanta WOSR, omawiający znaczenie i rangę wojskowej służby zdrowia oraz jej zasługi w utrzymaniu wysokiego poziomu gotowości bojowej. Spośród lekarzy wyróżnieni zostali: ppłk SZEWCZYKOWSKI, ppor. PARLIŃSKI, por. ŁOJEWSKI, mjr KRZYWYJ. Natomiast spośród pracowników cywilnych: mgr farm. Ryszard HAJDUK, techn.dent. Hanna KLIMEK i Wiktor Thomme, pielęgniarki: Zofia PRUGAR i Olga FORSZPANIAK.

Ogromnym nakładem pracy i codziennego wysiłku powstaje ośrodek szkolenia ogólnowojskowego, dostosowany do praktycznej nauki regulaminów wojskowych, trwa kompleksowa przebudowa elementów propagandy wizualnej i porządkuje się otoczenie budynków koszarowych, przygotowuje się do eksploatacji basen pływakki, wybudowany systemem gospodarczym w roku ubiegłym. Brak tego obiektu zmuszał do organizowania zajęć z pływania na basenie w Bolesławcu lub w Wałbrzychu. Szkoleni, kadra i jej rodziny chętnie korzystają z własnego basenu.

Z końcem maja zakończony został sześciomiesięczny kurs doskonalenia oficerów profilu UL. Kurs ukończyli wszyscy uczestnicy. Odeszli do macierzystych jednostek z szerokim zakresem wiadomości, potrzebnych oficerom w codziennej służbie na posterunkach radiolokacyjnych.

W czerwcu zakończył się kolejny turnus szkolenia WUML. Do najlepiej przygotowanych zostali zaliczeni: tow.tow. CENIAN, KIELAN, GRABOWSKI i KICA.

20 czerwca 1971 r. odbył się finał I Ogólnoszkolnej Olimpiady Wiedzy Technicznej organizowanej przez zarząd uczelniany KMW i zarząd Koła Wiedzy Wojskowej. Do finału stanęło 21 uczestników. Pierwsze miejsce zdobył szer.kdt. Andrzej KIERNA, drugie kpr.pchor. Wojciech CUKIERMAN, trzecie sł.szer.pchor. Andrzej ALBRYCKIEWICZ. Zostali oni wyróżnieni nagrodami i urlopami.

19 lipca odszedł, uroczystie żegnany, zasłużony dla szkoły długoletni oficer i wychowawca płk Karol RUCIŃSKI.

Na zakończenie przeszkolenia studentów Politechniki Łódzkiej, rozkazem Komendanta WOSR, za osiągnięcie najlepszych wyników szkoleniowych wyróżniono mianowaniem do stopnia plutonowy - siedmiu studentów, do stopnia st.kpr. - 83 studentów.

Z końcem sierpnia odbyła się kolejna uroczystość mianowania absolwentów Szkoły Chorążych WRT. Prymusi tej promocji to: mł.chor. Bronisław OLBRYCH, mł.chor. Wiesław KRYSZCZUK, mł.chor. Bogdan KRASOWSKI. Wszyscy otrzymali nagrody w postaci książeczek PKO z wysokim wkładem pieniężnym.

W połowie września - mianowanie absolwentów PSZ WRT. Najlepsze wyniki i nagrodę uzyskał kpr. Marian KRZYŻANOWSKI. Uchwałą Rady Państwa stopień oficerski otrzymał - sierż.zaw. Zbigniew KONIECZNY. Wszedł on do korpusu oficerów młodszych, dzięki ukończeniu w trybie zaocznym wyższych studiów zawodowych.

Z okazji Dnia Wojska Polskiego do stopnia pułkownika mianowano ppłk mgra Zbigniewa KAŹMIERCZAKA i ppłk mgra inż. Józefa SKIERSKIEGO, a ponadto podpułkownika - 9 oficerów, majora - 23, kapitana - 14 i porucznika - 23 oficerów.

Uchwałą Rady Państwa Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski odznaczeni zostali: ppłk ppłk GÓRECKI, GRZYBALSKI, PROCHWICZ i SUMISŁAWSKI, kpt.kpt. LIGOCKI, CZUDUK, st.chor. GABIZDAŁSKI, sierż. sztab. LESICKI.

Złoty Krzyż Zasługi nadany został: ppłk DUBOWI, ppłk GŁODKOWI oraz mjr mjr KOŁAKOWSKIEMU i SZKLARSKIEMU. Srebrny Krzyż Zasługi otrzymało 17 oficerów i tyłuż - Złoty Medal "Siły Zbrojne w Służbie Ojczyzny".

W dziedzinie usprawnień szkoła osiągnęła dobre wyniki. Z analizy tego odcinka działalności wynika, że w roku 1971 zgłoszono aż 63 projekty racjonalizatorskie. Do realizacji zatwierdzono 56 projektów.

Rok 1972 - rok dwudziestolecia szkoły. Dla należytego przygotowania obchodów jubileuszowych powołano Komitet Organizacyjny. Opracowano plan przedsięwzięć.

W marcu oddano do użytku, zbudowany siłami podchorążych Klub Podchorążego. Został on zlokalizowany w piwnicach bloku koszarowego. Adaptacja pomieszczeń wymagała wielkiego nakładu pracy. Osiągnięte rezultaty zrównoważyły jednak w pełni włożone nakłady. Urządzenie i wyposażenie klubu zapewnia szkolonym miłe i pożyteczne spędzenie wolnego czasu.

19 marca 1972 r. - wybory posłów na Sejm VI kadencji. Szkoła tworzy zamknięty obwód wyborczy nr 92-U. W skład komisji wyborczej powołani zostali: pptk BRONIARCZYK, mjr BEROWSKI mjr KRASOWSKI, por. KOŚCIAŃSKI, por. MUSIAŁ, por. MAJKA i ml. chor. KWIATKOWSKI.

Głosowanie przebiegało sprawnie i zakończyło się w godzinach przedpołudniowych.

GŁOSOWANIE SEJMA DYŻURNA

Wyższa Oficerska Szkoła Radiotechniczna im. kpt. Sylwestra Bartosika ma 20 lat. 20 lat służy na zachodnich rubieżach Rzeczypospolitej, 20 lat pracy wychowawczej i dydaktycznej na rzecz wojska, nieraz trudnych, ale i obfitujących w osiągnięcia i sukcesy. 20 lat - dużo to, czy mało? W życiu człowieka jest to okres znaczny - to cały etap, a przecież WOSR - to ludzie, którzy ją tworzyli, poświęcali swoje siły i umiejętności dla podnoszenia jej poziomu i wartości, dla kształtowania jej pozycji, wśród innych szkół wojskowych. WOSR - to również setki (a może tysiące) tych, którzy przez tę szkołę przeszli, zdobyli w niej zawód, podnieśli swoje kwalifikacje, zapisa- li się później w dziejach jednostek wojskowych jako "złoty fundusz" i zajęli odpowiedzialne stanowiska. WOSR - to również cały roz- dział pracy politycznej i propagandowej prowadzonej w okolicznych wsiach, miasteczkach, zakładach pracy i szkołach. W dwudziestoleciu istnienia szkoły, ci którzy ją tworzą codzienną pracą i służbą, wojsko- wi i pracownicy cywільni mają, bez fałszywej skromności, prawo do uza- sadnionej dumy i zadowolenia. Takie samo prawo mają i ci, którzy z niej wyszli - "nasza szkoła" istnieje i trwa, rozwija się i rośnie.

O PINIE O NASZEJ SZKOLE

Ocena naszego dorobku pracy, wysiłku, nie tylko znajduje swój wyraz w uznaniu przełożonych, lecz również w opiniach wyrażanych bezpośrednio kadrze szkoły oraz wpisach do "Złotej Księgi" dokonywanej przez zwiedzających.

Dokonaliśmy wyboru pewnej tylko części wyrażanych opinii, które są uznaniem i zachętą dla kadry naszej szkoły do bardziej wyężonej pracy dydaktyczno-wychowawczej.

12.07.1968 r.

"W czasie pobytu od 8.07. do 12.07.1968 r. przebywaliśmy w polskiej Oficerskiej Szkole Radiotechnicznej. Pobyt u Was był dla nas dużym przeżyciem i był niezwykle pożyteczny dla naszej pracy. Po powrocie do naszego kraju będziemy mogli korzystać z Waszych doświadczeń. Sądzymy, że taka współpraca winna nam przynieść wspólne korzyści. W szczególności Komendantowi szkoły oraz całej kadrze dydaktycz-

no-dowódczej. Żegnając się - serdecznie zapraszam do odwiedzenia nas w Niemieckiej Republice Demokratycznej. Nasze wizyty niewątpliwie przyczynią się do zacieśnienia współpracy i przyjaźni między naszymi narodami".

OFICEROWIE NARODOWEJ ARMII
LUDOWEJ NRD

(podpisy)

14.03.1969 r.

"W imieniu grupy dziennikarzy i fotoreporterów - centralnej prasy wojskowej i cywilnej, radia i telewizji - uczestników wycieczki Klubu Sprawozdawców i Publicystów Wojskowych SDP i Oddziału Prasowego GZP WP - dziękujemy dowództwu, kadrze i słuchaczom OSR za serdeczne przyjęcie i umożliwienie nam zebrania interesujących i ciekawych materiałów prasowych".

"Kurier Polski", "Słowo Powszechne", "Trybuna Ludu",
"API - AR", "Polskie Radio", "Wiraze", "Głos Pracy",
"WAF", "Żołnierz Wolności", "Gromada - Rolnik Polski",
"Chłopska Droga", "itd".

ZA ZARZĄD KLUBU

podpisy reprezentowanych organów
prasowych

6.05.1969 r.

"W imieniu całej grupy wyrażam podziw i uznanie dla osiągnięć Waaszej Szkoły. Cieszymy się z możliwości utrzymania wzajemnych kontaktów i wymiany doświadczeń. Życzymy dalszych osiągnięć w kształceniu kadry naszego Wojska".

GRUPA OFICERÓW WYŻSZEJ OFICERSKIEJ
SZKOŁY SAMOCHODOWEJ

(podpisy)

29.06.1969 r.

"My, studenci Politechniki Łódzkiej przebywający na przeszkoleniu wojskowym - serdecznie dziękujemy za umożliwienie nam zwiedzenia i zapoznania się z bogatym dorobkiem szkoły".

P o d p i s y

7.IX.1969 r.

Z okazji pobytu i aktu promocji absolwentów w Oficerskiej Szkole Radiotechnicznej im. kpt. Sylwestra Bartosika w Jeleniej Górze, w jubileuszowym roku obchodów 25-lecia powstania Polski Ludowej (oraz 30 rocznicy napaści Niemiec hitlerowskich na Polskę) - składam stanowi osobowemu Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej serdeczne życzenia dalszych osiągnięć w szkoleniu i wychowaniu młodych kadr wojsk radiotechnicznych oraz pomyślności w życiu osobistym.

DOWÓDCA WOJSK LOTNICZYCH
gen.dyw. Jan RACZKOWSKI

28.02.1970 r.

Drodzy polscy przyjaciele

Serdecznie dziękujemy za możliwości zapoznania z ogromnymi osiągnięciami i historią Waszej szkoły. Jesteśmy przekonani, że nasza przyjaźń będzie umacniała się z każdym rokiem. Składamy Wam w imieniu Armii Radzieckiej serdeczne, żołnierskie życzenia.

P o d p i s y

30.05.1970 r.

"W imieniu aktywu organizacji łódzkiej Związku Młodzieży Socjalistycznej tą drogą składamy serdeczne życzenia dalszego rozwoju Szkoły, życzenia pomyślności dla kadry-wychowawców i słuchaczy"

AKTYW Z ŁÓDZKICH ZAKŁADÓW PRACY
INSTYTUCJI I URZĘDÓW

21.07.1970 r.

"Z okazji odwiedzenia studentów Politechniki Łódzkiej przebywających na przeszkoleniu wojskowym serdecznie dziękujemy Komendantowi i kadrze oficerskiej Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej za opiekę, szkolenie naszych wychowanków i umożliwienie nam zapoznania się z bogatą bazą szkoleniową Szkoły".

Z-ca Prorektora d/s Nauczania
Politechniki Łódzkiej
(podpis nieczytelny)

Prodziekan d/s Nauczania
Wydziału Elektrycznego
Politechniki Łódzkiej
(podpis nieczytelny)

Kierownik Cyklu Art - Plot
Studium Wojskowego
Politechniki Łódzkiej
(podpis nieczytelny)

6.08.1971 r.

"W imieniu uczestników plenum literackiego i plastycznego ZNP serdecznie dziękujemy za przedstawienie nam pracy w gabinetach Wyższej Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej i pozostawiamy Wam Koledzy Oficerowie - Nauczycielskie serdeczne słowa uznania".

P o d p i s y

27.08.1971 r.

"Olsztyńska grupa nauczycieli - uczestników Ziotu Aktywu ZNP z przyjemnością zwiedzała WOSR w Jeleniej Górze. Składamy serdeczne podziękowanie oficerom za umożliwienie nam zwiedzenia tak ciekawego obiektu, gdzie kształcą się kadry, które staną na straży naszych granic i pokoju".

P o d p i s y

23.09.1971 r.

"Szkoła może się szczycić dużymi osiągnięciami. Składając za to serdeczne podziękowanie, życzę kadrze, wszystkim żołnierzom i pracownikom cywilnym Szkoły, dalszych sukcesów w trudnej i wielce odpowiedzialnej pracy.

SZEF SZTABU GENERALNEGO WP
Gen.dyw. Bolesław CHOCHA